

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utval: Formannskapet
Møtestad: Formannskapssalen Herøy rådhus
Dato: 27.02.2018
Tid: 13:30

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møte i kommunale organ skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Fosnavåg, 20.02.2018

Arnulf Goksøyr
ordfører

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 31/18	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 32/18	Protokoll frå førre møte
PS 33/18	Referatsaker
PS 34/18	Fosnavåg hamn og deponi - vidare prosess etter notat frå Kystverket
PS 35/18	Marine Harvest Eggesbønes AS - tilrettelegging av industriområde
PS 36/18	Etablering gangbru til Vågsholmen.
PS 37/18	Søknad om tillatelse til bygging av Tjørnvåg kraftverk i Tjørnvågelva
PS 38/18	Oppstart på ferjefri E-39 Ålesund - Molde (Møreaksen)

RS 3/18

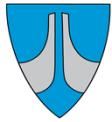
Referatsaker

Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og
Romsdal 8. februar 2018

PS 31/18 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 32/18 Protokoll frå førre møte

PS 33/18 Referatsaker

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2013/508
		Arkiv:	K24

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
34/18	Formannskapet	27.02.2018

FOSNAVÅG HAMN OG DEPONI - VIDARE PROSESS ETTER NOTAT FRÅ KYSTVERKET

Tilråding:

Herøy formannskap tek notatet til vitande og ber administrasjonen om å starte arbeidet med å tilrettelegge eitt samla deponi i indre hamn slik notatet frå Multiconsult skisserer.

Særutskrift:
Kystverket
Fylkesmannen i MR

Vedlegg:

Vedlegg

1 417849-RIG-NOT-002

Samandrag av saka:

Saka handlar om vurderingar knytt til ytre deponi på bakgrunn av eitt notat som er utarbeidd frå Kystverket sine konsulentar.

Rådmannen rår til at ein tek notatet til vitande og startar arbeidet med å tilrettelegge for eit samla deponi i indre hamn.

Saksopplysningar:

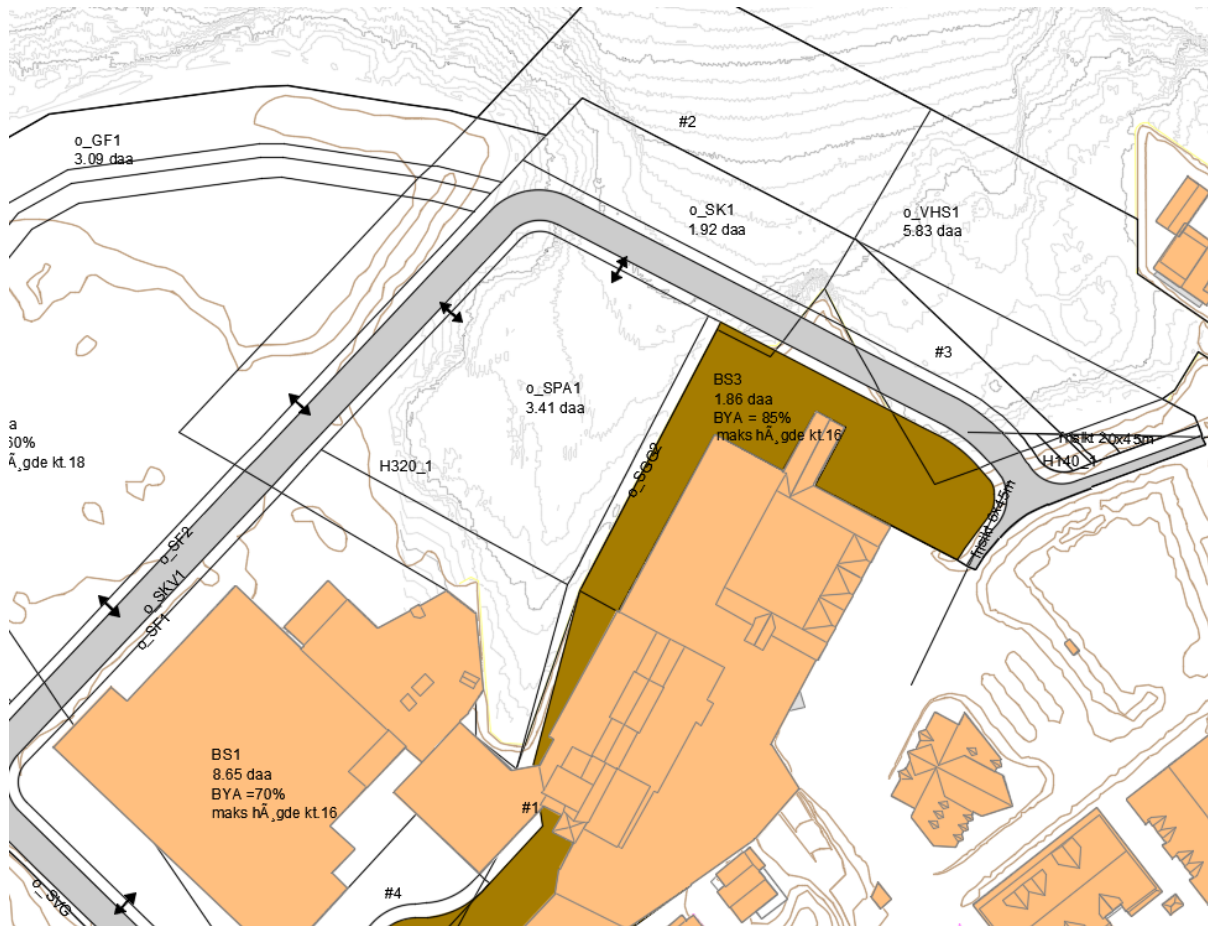
I samband med mudringsprosjektet i Fosnavåg hamn har Kystverket gjennom sin rammeavtale med Multiconsult utarbeidd eit notat knytt til geotekniske vurderingar av ytre deponi.

Notatet ser nærare på om deponiet i ytre er eigna som framtidig deponeringsområde og eventuelle konsekvensar knytt til ulike val som ein legg til grunn.

Notat ligg som vedlegg til saka, men ein tek med følgjande avsnitt frå notatet som vedkjem deponiløysing:

Opprinnelig plassering av sjeté

Topp ytterkant av sjeté er plassert i formåls grensen i gjeldende forslag til reguleringsplan per juni 2017, vist i Figur 3.1. Dette medfører at fyllingsfot havner ned mot kote -20 (LAT).

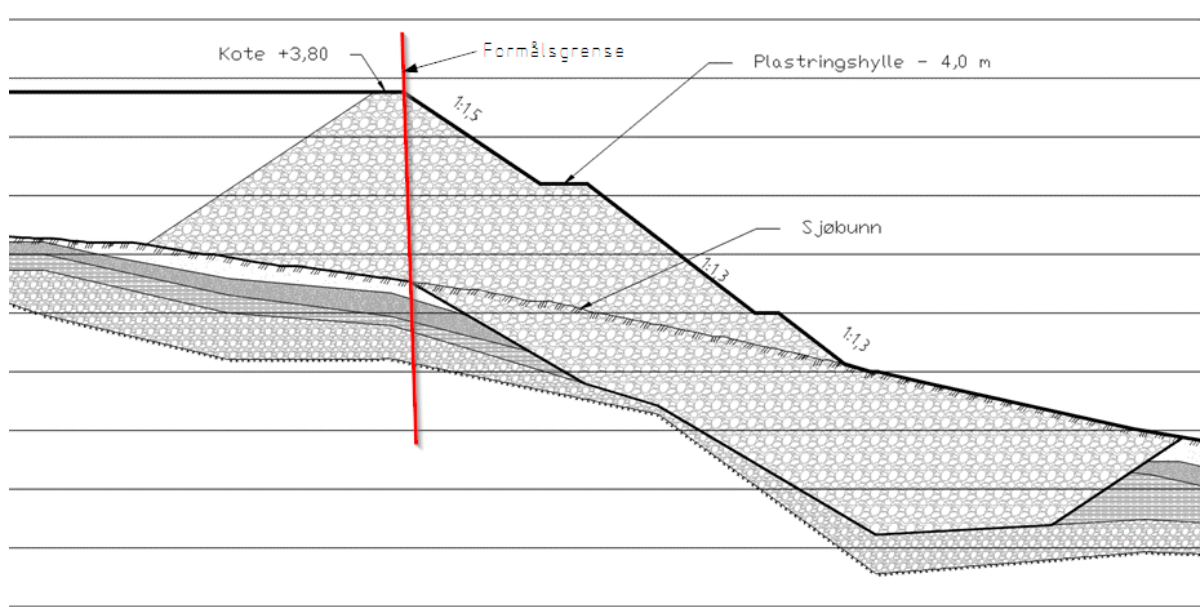

Figur 3.1: Reguleringsplan ytre havn per juni 2017

For å få en tilfredsstillende stabilitet på utfyllingen må man enten etablere en motfylling eller fortanning ned mot et fast lag. Motfylling ble uaktuelt fordi det ville krevde meget store mengder stein ned mot kote -35 – -40. Motfylling ville også krevd supplerende grunnundersøkelser. Stabilitetsvurdering av sjete ved fortanning ble vurdert mer detaljert, og omfanget av det stabiliserende tiltaket ble langt mer omfattende enn først antatt. I Figur 3.2 er et typisk snitt av sjeten vist.

For denne utformingen av sjete for deponi i ytre havn er det beregnet følgende teoretiske mengder i faste m³:

Brutto deponikapasitet:	ca 36 500 m ³
Mudringsrenne, fortanning:	ca 33 000 m ³
Netto deponi kapasitet, mudring indre havn:	ca 03 500 m ³
Sprengstein sjete, fylling:	ca 61 000 m ³

Figur 3.2 - Tverrsnittstegning som viser sjeteens plassering og tolket lagdeling.

Dette viser at denne plasseringen er lite hensiktsmessig og vil bli svært kostnadskreven i forhold til den svært begrensede deponikapasiteten. Dette medfører at etablering av deponi avgrensning med sjete i formålsgrensen til reguleringsplanen er uaktuelt.

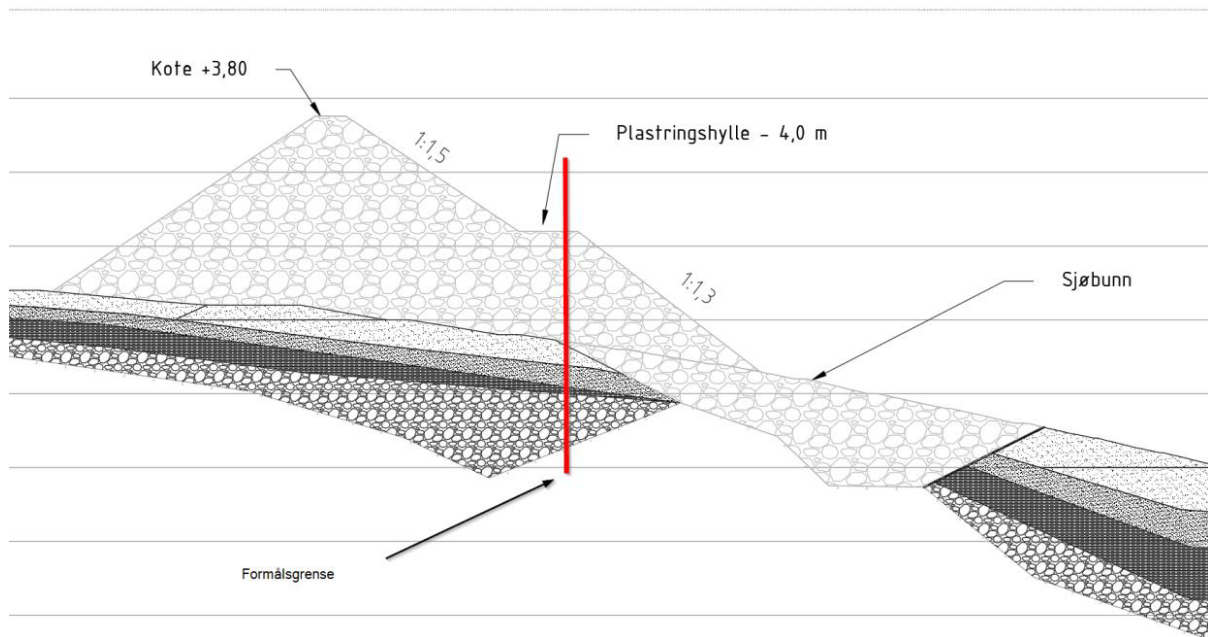
Ny plassering av sjete

For å vurdere om det er hensiktsmessig å etablere et deponi i ytre havn ved sjete er det sett på en alternativ plassering av sjete som ligger ca 15 m innenfor formålsgrensen i reguleringsplanen. Denne plasseringen har en mer gunstig topografi på berg forløpet og løsmassemektighet ved fyllingsfoten til sjete, se typisk snitt i Figur 3.3. For å få fotfeste til sjete i denne plasseringen vil man måtte etablere en fortanning i berg ved undervannsprengning.

For denne utformingen av sjete for deponi i ytre havn er det beregnet følgende teoretiske mengder i faste m₃:

Brutto deponikapasitet:	ca 23 000 m ₃
Mudringsrenne, fortanning:	ca 05 000 m ₃
Netto deponi kapasitet, mudring indre havn:	ca 18 000 m ₃
Sprengstein sjete, fylling:	ca 20 000 m ₃

Dette medfører at deponikapasiteten i ytre havn blir ca 12 000 m₃ mindre enn det som ble lagt til grunn i skisseprosjektet (vår rapport 417849-RIG-RAP-002 datert 27.10.16) vedrørende valg av deponi løsning i indre havn. Dette betyr videre at det ikke vil være mulig å redusere størrelsen på cellespant deponiet som er lagt til grunn i skisseprosjektet. Mudringsvolumet som er lagt til grunn i skisseprosjektet må økes som følge av miljømudring i randsonene av utdyping området i indre havn og forurensning/lett eroderbare løsmasser på utdypingsnivået.

Figur 3.3 - Tverrsnittstegning viser sjetéens nye plassering - 15 meter lenger inn i havnen.

Cellespunt

Cellespunt er av hensyn til bergtopografien ikke en egnet løsning. Etablering av cellespunt på skrått berg vil være forbundet med meget høy risiko. Det er i tillegg usikkerhet knyttet til behov for stabiliserende tiltak på yttersiden av cellene.

Ser vi bort fra risiko og usikkerheter er kostnader for selve cellespunken estimert til ca 30 – 35 millioner kr. Eventuelle stabiliseringstiltak, innlegging av mudringsmasse i deponiet, tildekkingslag med mer kommer i tillegg.

Spuntvegg

Spuntvegg i sjø med oppstøttingshøyde over ca 10 m vil være meget krevende og er ikke vurdert som et aktuelt alternativ av hensyn til praktisk dimensjonering og gjennomføring. Spuntveggen vil mangle stabilitet i innfyllingsfasen og er derfor uegnet.

Kystverket sin konklusjon kan oppsummerast slik:

Deponikapasitet i et deponi avgrenset med sjete vil ikke være tilstrekkelig til å oppnå formålet med å redusere størrelsen på deponiet i indre havn som ønsket fra politisk hold. Dette blant annet fordi utnyttbar deponikapasitet i ytre havn er mindre enn det som var lagt til grunn i skisseprosjektet og at mudringsvolumet i indre havn har gått betydelig opp fra skisseprosjektet på bakgrunn av ny informasjon om forurensningsforholdene i løsmassene og faren for spredning av forurensning etter tiltak uten tildekking.

.....

Å beholde et deponi i ytre som skissert i dette notatet vil ikke gi en god løsning hverken i indre eller ytre havn.

.....

Vi konkluderer derfor med at deponiet i ytre havn er lite hensiktsmessig og fordyrende når man likevel må utvide deponiet i indre havn i et betydelig omfang. Ved å plassere hele deponiet i indre havn vil ikke dette medføre betydelige ekstra kostnader da det går med tilsvarende cellespuntmengde for å krysse vågen som å etablere et deponi i vinkel i sørøstre hjørne av indre havn, ved å anlegge et deponi på tvers av vågen kan man også i større grad bevare en større andel av eksisterende kai (Allmenninge kaien) på vestsiden i indre havn.

Vurdering og konklusjon:

Mudring av Fosnavåg hamn er vurdert som strategisk viktig for næringsverksemda i Herøy. Kommunen har gjennom mange år arbeidd med å få gjennomført prosjektet og har prioritert dei siste månadane reguleringsarbeidet kring deponi og dialog med sentrale styremakter med omsyn til finansiering og framdrift.

Notatet som er utarbeidd av Multiconsult, på vegne av Kystverket, viser utfordringane med eit ytre deponi. Konsulentselskapet legg til grunn geofaglege vurderingar og økonomiske tilhøve når dei konkluderar med at det ytre deponiet ikkje er ei fullgod løysing totalt sett. Konsulentselskapet løftar fram løysinga for det vidare arbeidet slik:

Ved å plassere hele deponiet i indre havn vil ikke dette medføre betydelige ekstra kostnader da det går med tilsvarende cellespuntmengde for å krysse vågen som å etablere et deponi i vinkel i sørøstre hjørne av indre havn, ved å anlegge et deponi på tvers av vågen kan man også i større grad bevare en større andel av eksisterende kai (Allmenninge kaien) på vestsiden i indre havn.

Ein peikar vidare å at kostnadane kan reduserast med 10-15 millionar kroner eksklusiv framtidige kostnadar til overvåking og oppfølging i driftsfase.

Rådmannen vil og vise til dei geofaglege vurderingane som peikar på at ytre deponi er godt egna til utfylling dersom ein trekk fyllingsfronten minst 15 meter attende frå formålsgrense i reguleringsplanen, sitat:

..utfylling i ytre havn er godt egnet for utfylling med gode masser med en fyllingsfront som er tilbaketrukket minst 15 m i forhold til formålsgrensen i reguleringsplanen. Trekk fyllingsfronten enda noe tilbake kan man i stor grad også unngå behovet for fortanning av fyllingsfot. Man kan oppnå bruk av hele arealet i reguleringsplanen ved for eksempel å etablere et betongdekke på peler (pelekai med eller uten kai funksjoner).

Dagens reguleringsplan gir då eit framtidig «moglegheitsrom» for utviding og vekst i ytre del av Fosnavåg .

Rådmannen rår til at formannskapet tek notatet til vitande og startar arbeidet med å tilrettelegge for eit samla deponi i indre hamn.

Fosnavåg, 29.01.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

NOTAT

OPPDRAK	Fosnavåg fiskerihavn	DOKUMENTKODE	417849-RIG-NOT-002
EMNE	Vurdering av egnethet av deponi i ytre havn	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAKSGIVER	Kystverket	OPPDRAKSLEDER	C. R. Havnegjerde
KONTAKTPERSON	Terje Misund	SAKSBEHANDLER	Markus Glad/ C.R. Havnegjerde
KOPI		ANSVARLIG ENHET	10234011 Midt Geoteknikk

1 Innledning

Kystverket planlegger utdyping av havnebassenget i Fosnavåg, Herøy kommune. Formålet med utdypingen er å forbedre adkomsten for dyptgående fartøy. Havneområdet skal mudres til kote - 8,3 (LAT) for å sikre en seilingsdybde på kote -8,0 (LAT). Mudringsmassene er tiltenkt deponert bak molo/sjeté som plasseres ved innseilinga til havna (heretter kalt ytre havn) og i det indre havneområdet (heretter kalt indre havn). Deponiområdet i ytre havn er regulert til parkeringsarealer. Deponiet i indre havn er regulert til næring/fiskerirettvirksomhet.

Multiconsult er gjennom rammeavtale med Kystverket engasjert som geoteknisk rådgiver i prosjektet.

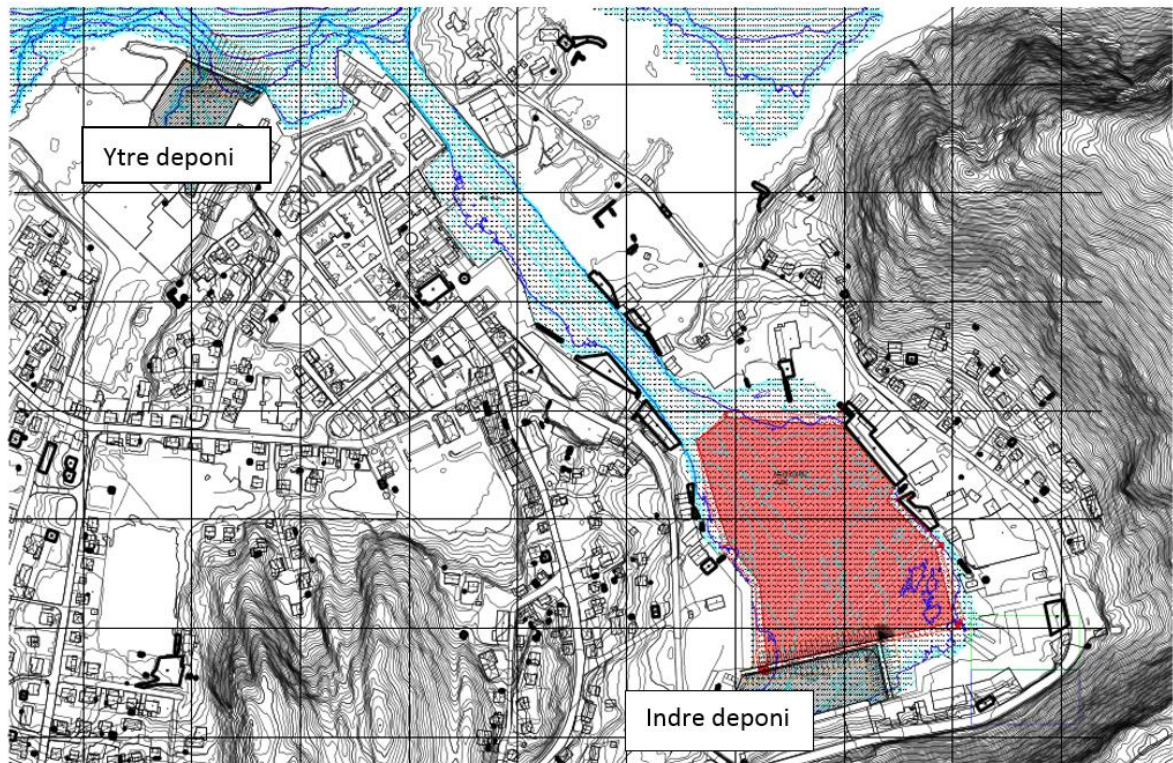
Det er tidligere utført grunnundersøkelser. Disse er presentert i rapport «417849-RIG-RAP-001», datert 6. juni 2017 [1]. Da løsmassene i indre havn viste seg å være lite egnet for å etablere molo på, ble det gjennomført et skisseprosjekt for å vurdere andre aktuelle løsninger, og kostnader knyttet opp mot disse. Resultater fra skisseprosjektet er presentert i rapport «417849-RIG-RAP-002», datert 27. oktober 2016.

I etterkant av skisseprosjektet ble det politisk besluttet en løsning med et ytre deponi hvor mudringsmassene er tenkt plassert bak molo, samt et indre deponi med cellespunt. Formålet med todelingen av deponiet var å redusere størrelsen på deponiet i indre havn slik at Allmenning kaien blir beholdt med utformingen som i dag i størst mulig grad.

Foreliggende notat oppsummerer vurderinger og egnethet til deponiet i ytre havn og eventuelle konsekvenser for utformingen av deponiet i indre havn. Foreløpige deponiplasseringer er vist på Figur 1.1.

					
00	18.12.17	For oppdragsgivers gjennomsyn og kommentarer	C. R. Havnegjerde	Håvard Narjord	Olav Årbogen
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Vurdering av egnethet av deponi i ytre havn

Figur 1.1 - Mottatt deponiplan, datert 26.05.16. Deponi markert med sort skravur. Mudringsarealer markert med rød skravur.

2 Ytre havn

2.1 Topografi

Området for det ytre deponiet ligger like nord for Fosnavåg sentrum. Langs deponiets østlige grense og deler av den sørlige grensa er det etablert kai med bebyggelse oppå. Langs deponiets vestlige grense er det fylt ut i sjø med masser av ukjent kvalitet og utførelse.

I den sørlige enden av deponiet er det forholdsvis grunt. Opprinnelig plassering av molo er vist i Figur 2.1. Fra denne og nordover blir sjøbunnen stadig dypere. Maksimal helning er omtrentlig 1:1,5.

Topp deponi er planlagt til å ligge på kote + 3,85 (LAT). Mudringsmasser som er tiltenkt deponert i ytre havn kan ikke fylles høyere enn middelvannstanden (kote +1,20) for å unngå gassutvikling og luktproblematikk.

Figur 2.1 - Oversiktsbilde med ytre havn i nord og indre havn i sør. Rød strek indikerer planlagt plassering av molo og kai over cellespunt. Kartutsnitt hentet fra karttjenesten finn.no. [3]

2.2 Grunnforhold

For området hvor sjetéen er tiltenkt er grunnforholdene tolket og presentert i Tabell 1.

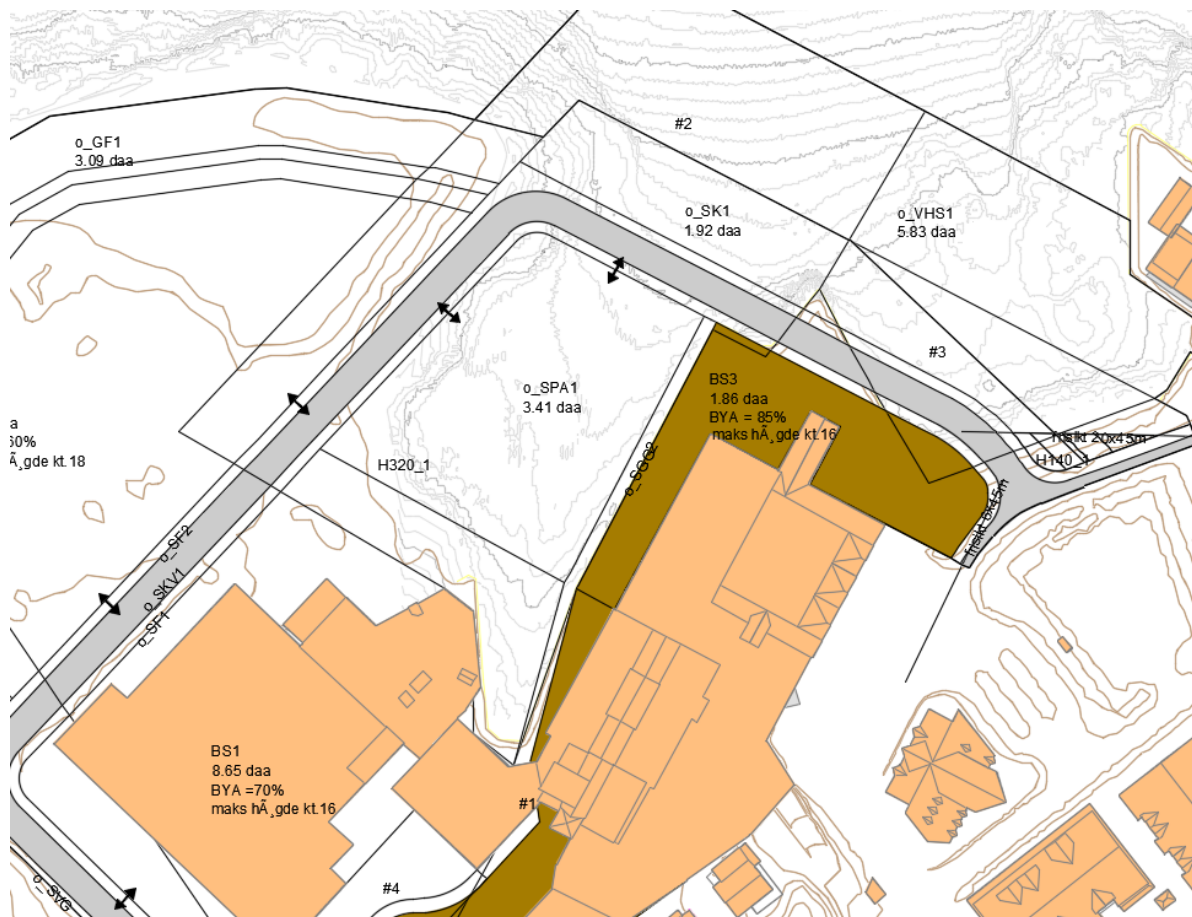
Løsmasse	Dybde bak sjeté [m]	Dybde under fyllingstå [m]
Skjellsand	0 - 1,5	0 - 6,3
Sand	1,5 - 2,7	6,3 - 7,8
Leire	2,7 - 4,1	7,8 - 11,3
Faste masser	4,1 - 7,9	11,3 - 17,2

Tabell 1- Tolket lagdeling av sjøbunnen under tiltenkt sjeté.

3 Deponiløsning

3.1 Opprinnelig plassering av sjeté

Topp ytterkant av sjeté er plassert i formålsgrensen i gjeldende forslag til reguleringsplan per juni 2017, vist i Figur 3.1. Dette medfører at fyllingsfot havner ned mot kote -20 (LAT).

Figur 3.1: Reguleringsplan ytre havn per juni 2017

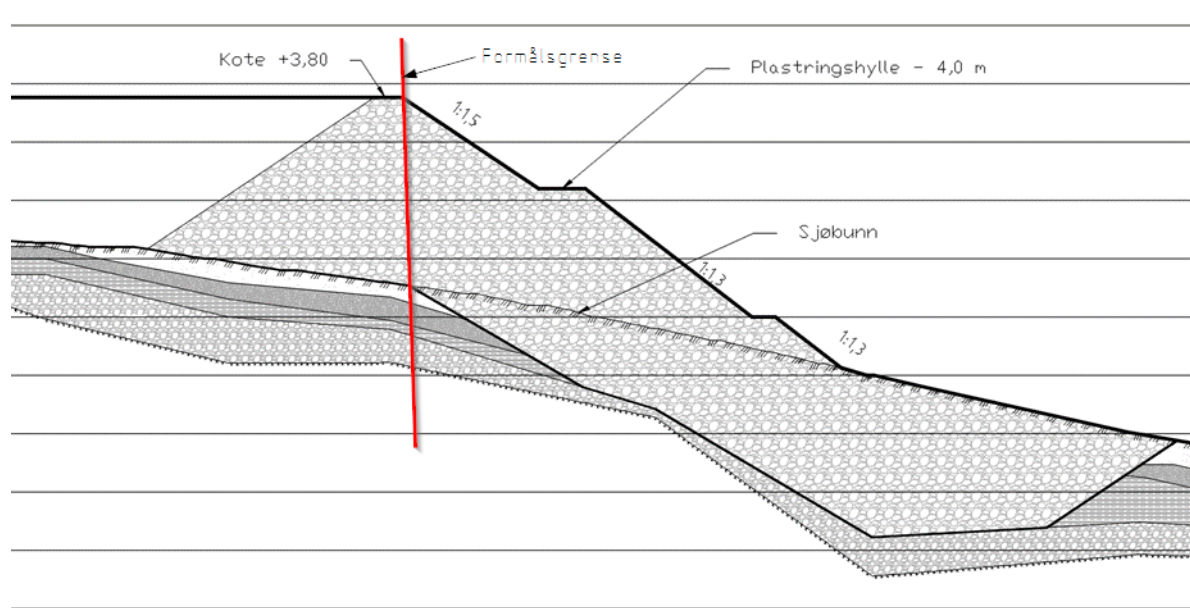
For å få en tilfredsstillende stabilitet på utfyllingen må man enten etablere en motfylling eller fortanning ned mot et fast lag. Motfylling ble uaktuelt fordi det ville krevde meget store mengder stein ned mot kote -35 – -40. Motfylling ville også krevd supplerende grunnundersøkelser.

Stabilitetsvurdering av sjeté ved fortanning ble vurdert mer detaljert, og omfanget av det stabiliserende tiltaket ble langt mer omfattende enn først antatt. I Figur 3.2 er et typisk snitt av sjeten vist.

For denne utformingen av sjeté for deponi i ytre havn er det beregnet følgende teoretiske mengder i faste m³:

Brutto deponikapasitet:	ca 36 500 m ³
Mudringsrenne, fortanning:	ca 33 000 m ³
Netto deponi kapasitet, mudring indre havn:	ca 3 500 m ³
Sprengstein sjeté, fylling:	ca 61 000 m ³

Vurdering av egnethet av deponi i ytre havn

Figur 3.2 - Tverrsnittstegning som viser sjetéens plassering og tolket lagdeling.

Dette viser at denne plasseringen er lite hensiktsmessig og vil bli svært kostnadskreven i forhold til den svært begrensede deponikapasiteten. Dette medfører at etablering av deponi avgrensning med sjeté i formålsgræsen til reguleringsplanen er uaktuelt.

3.2 Alternative deponi løsninger

3.2.1 Ny plassering av sjeté

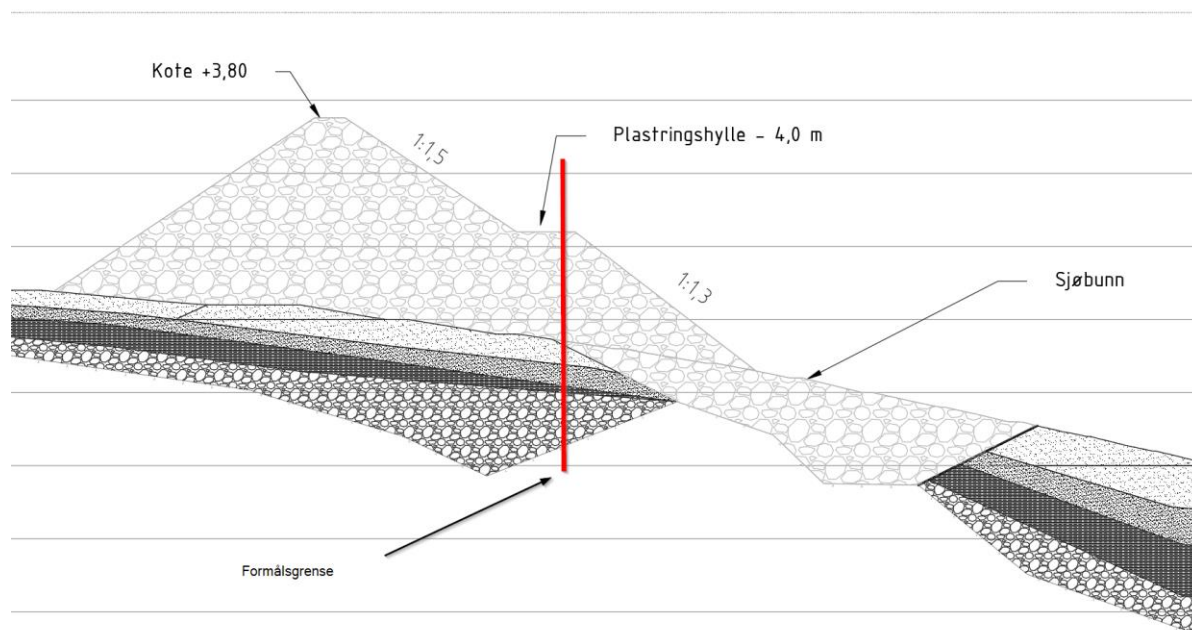
For å vurdere om det er hensiktsmessig å etablere et deponi i ytre havn ved sjeté er det sett på en alternativ plassering av sjeté som ligger ca 15 m innenfor formålsgræsen i reguleringsplanen. Denne plasseringen har en mer gunstig topografi på berg forløpet og løsmassemektighet ved fyllingsfoten til sjeté, se typisk snitt i Figur 3.3. For å få fotfeste til sjeté i denne plasseringen vil man måtte etablere en fortanning i berg ved undervannsprenging.

For denne utformingen av sjeté for deponi i ytre havn er det beregnet følgende teoretiske mengder i faste m³:

Brutto deponikapasitet:	ca 23 000 m ³
Mudringsrenne, fortanning:	ca 5 000 m ³
Netto deponi kapasitet, mudring indre havn:	ca 18 000 m ³
Sprengstein sjeté, fylling:	ca 20 000 m ³

Dette medfører at deponikapasiteten i ytre havn blir ca 12 000 m³ mindre enn det som ble lagt til grunn i skisseprosjektet (vår rapport 417849-RIG-RAP-002 datert 27.10.16) vedrørende valg av deponi løsning i indre havn. Dette betyr videre at det ikke vil være mulig å redusere størrelsen på cellespunkt deponiet som er lagt til grunn i skisseprosjektet. Mudringsvolumet som er lagt til grunn i skisseprosjektet må økes som følge av miljømudring i randsonene av utdyping området i indre havn og forurensning/lett eroderbare løsmasser på utdypingsnivået.

Vurdering av egnethet av deponi i ytre havn

Figur 3.3 - Tverrsnittstegning viser sjøtåns nye plassering - 15 meter lenger inn i havnen.

3.2.2 Cellespunt

Cellespunt er av hensyn til bergtopografien ikke en egnet løsning. Etablering av cellespunt på skrått berg vil være forbundet med meget høy risiko. Det er i tillegg usikkerhet knyttet til behov for stabiliserende tiltak på yttersiden av cellene.

Ser vi bort fra risiko og usikkerheter er kostnader for selve cellespunken estimert til ca 30 – 35 millioner kr. Eventuelle stabiliseringstiltak, innlegging av mudringsmasse i deponiet, tildekkingslag med mer kommer i tillegg.

3.2.3 Spuntvegg

Spuntvegg i sjø med oppstøttingshøyde over ca 10 m vil være meget krevende og er ikke vurdert som et aktuelt alternativ av hensyn til praktisk dimensjonering og gjennomføring. Spuntveggen vil mangle stabilitet i innfyllingsfasen og er derfor uegnet.

4 Konklusjon

Deponikapasitet i et deponi avgrenset med sjete vil ikke være tilstrekkelig til å oppnå formålet med å redusere størrelsen på deponiet i indre havn som ønsket fra politisk hold. Dette blant annet fordi utnyttbar deponikapasitet i ytre havn er mindre enn det som var lagt til grunn i skisseprosjektet og at mudringsvolumet i indre havn har gått betydelig opp fra skisseprosjektet på bakgrunn av ny informasjon om forurensningsforholdene i løsmassene og faren for spredning av forurensning etter tiltak uten tildekking.

En detaljert gjennomgang av deponibehovet viser at brutto mudringsvolum utgjør ca 125 000 m³. Dette inkluderer miljømudring utenfor utdypingsområdet, mudring for tildekkingslag i hele utdypingsområdet, mudring i deler av innseilingen og en usikkerhet i omfang på ca 10 %.

I skisseprosjektet var det lagt til grunn et brutto mudringsvolum 86 000 m³, hvorav 75 000 m³ skulle få plass i cellespunddeponiet. Dette betyr at cellespunddeponiet fra skisseprosjektet må utvides med ca 32 000 m³ om ytre deponi beholdes.

Denne utvidelse av deponibehov i indre havn medfører at man ikke kan trekke cellespunden innover i havnebassenget og opprettholde mer av kailengden på eksisterende kai vest for deponiplasseringen enn det som var presentert i skisseprosjektet. Å kunne opprettholde mer av kailengden på eksisterende kai vest for deponiplasseringen i indre havn var motivasjonen for at man ønsket å gå for en løsning med to deponier. Når dette ikke er mulig faller grunnlaget for å etablere et deponi i ytre havn bort.

Å beholde et deponi i ytre som skissert i dette notatet vil ikke gi en god løsning hverken i indre eller ytre havn.

Selv om det ikke skal være avgjørende vil det å etablere to deponier med forurensede masser medføre krav om oppfølging og overvåking av to deponier noe som vil være med på å drive kostnadene i prosjektet opp.

Vi konkluderer derfor med at deponiet i ytre havn er lite hensiktsmessig og fordyrende når man likevel må utvide deponiet i indre havn i et betydelig omfang. Ved å plassere hele deponiet i indre havn vil ikke dette medføre betydelige ekstra kostnader da det går med tilsvarende cellespundmengde for å krysse vågen som å etablere et deponi i vinkel i sørøstre hjørne av indre havn, ved å anlegge et deponi på tvers av vågen kan man også i større grad bevare en større andel av eksisterende kai (Allmenninge kaien) på vestsiden i indre havn.

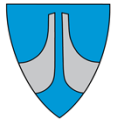
Å kutte ut deponiet i ytre havn medfører at man legger til rette for et mer optimalt deponi i indre havn samtidig som man minst reduserer kostnadene ved å etablere deponiene med ca 10 – 15 millioner kr (Sjete, mudring og sprenging for fortanning, plastring, tildekking, forbelastning med mer i ytre havn) i tillegg til kostnaden for oppfølging og overvåking i driftsfasen.

Alternativ bruk av ytre havn

Videre vurderer vi at en utfylling i ytre havn er godt egnet for utfylling med gode masser med en fyllingsfront som er tilbaketrukket minst 15 m i forhold til formålsgrensen i reguleringsplanen. Trekkes fyllingsfronten enda noe tilbake kan man i stor grad også unngå behovet for fortanning av fyllingsfot. Man kan oppnå bruk av hele arealet i reguleringsplanen ved for eksempel å etablere et betongdekke på peler (pelekai med eller uten kai funksjoner).

Fra deponiet i indre havn vil det bli tilgjengelig fyllmasser fra forbelastning på ca 20 000 – 30 000 m³, dette er masser som kan benyttes til utfylling i ytre havn om fyllmassene er kvalitetsmasser av stein eller lignende.

En annen mulighet i ytre havn er at det blir etablert et deponi her om utdypingen av innseilingen til indre havn skjer på et senere tidspunkt enn utdypingen i indre havn.

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2016/1295
		Arkiv:	611

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
35/18	Formannskapet	27.02.2018

MARINE HARVEST EGGESBØNES AS - TILRETTELEGGING AV INDUSTRIOMRÅDE

Tilråding:

Herøy formannskap er positive til at ein går i samtalar med Marine Harvest med føremål å inngå ein intensjonsavtale på vidareutvikling av industriområdet på Eggesbønes.

Særutskrift:

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Saka gjeld å etablere ein dialog med Marine Harvest med føremål å inngå ein intensjonsavtale på vidareutvikling av industriområdet på Eggesbønes.

Saksopplysningar:

Herøy kommune har i 2017 tilrettelagt for ei vesentleg utviding av industriområdet kring hjørnesteinsbedrifta Marine Harvest på Eggesbønes

Grunnerverv er gjennomført og det er gjort avtale med Norconsult om utarbeiding av reguleringsplan for området i februar 2018. Herøy kommune har og gjennom økonomiplan lagt inn midlar til utbygging av området i 2019 og 2020.

Det har vore ein god dialog med Marine Harvest Eggesbønes over fleire år der ein har hatt regelmessige møter for utveksle informasjon og planar.

Vurdering og konklusjon:

Marine Harvest er viktig for Herøy kommune og kommunen har vore offensiv med omsyn til å legge forholda til rette for at denne bedrifta og andre kan utvikle seg på industriområdet på Eggesbønes.

Rådmannen vurderar det som **strategisk viktig** at ein bør ta initiativ til samtalar og møte med Marine Harvest.

Siktemål for samtalan må vere å inngå intensjonsavtale som sikrar både vidareutviklinga av industriområdet og at Marine Harvest kan vidareutviklast og styrkjast med Herøy kommune som base.

Liknande avtalar har vore inngått mellom Marine Harvest og andre kommunar langs kysten. I desse intensjonsavtalane er det vist til m.a desse hovudpunkta: føremål, gjennomføring, finansiering og overlevering.

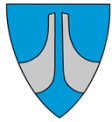
Etter at ein intensjonsavtale er på plass og godkjent av kommunestyret bør ein gå vidare med siktemål å utarbeide ein endeleg kjøpsavtale for området.

Fosnavåg, 14.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2018/224
		Arkiv:	Q21

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
36/18	Formannskapet	27.02.2018

ETABLERING GANGBRU TIL VÅGSHOLMEN.

Tilråding:

Herøy formannskap ber administrasjonen om å gå i dialog med Urholmen Invest AS med omsyn til å utarbeide og konkretisere ei mogleg kryssing av hamna slik det går fram av saka.

Særutskrift:

Urholmen Invest AS

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Bru til Vågsholmen
- 2 Søknad etablering svingbar bru Fosnavåg

Samandrag av saka:

Urholmen Invest AS har teke initiativ til ei løysing med omsyn til å krysse hamna i Fosnavåg. Firmaet lanserer ei bruløysing som alternativ til båttransport. Rådmannen er positiv til prosjektet og rår til at ein går vidare med planane.

Saksopplysningar:

Urholmen Invest AS ynskjer å få etablert ei gangbru, svingbar, over Fosnavåg hamn.

I sitt brev peikar ein på at ein ynskjer eit samarbeid med kommunen for å få dette til og at «*Vågsholmen, Urholmen og ytre del av Nørevågen vil det, når dette er ferdig utbygd, truleg bu rundt 500 personer i området*».

Ein peikar på tilrettelegginga som er under planlegging med tur og promenade som gir området ein meirverdi også for andre enn dei som bur på Vågsholmen. Med ei kryssing som skissert vil m.a «Slippen» få ein meir tilknytning til sentrum.

Urholmen Invest AS har i samarbeid med lokale bedrifter funne ein god måte til å gjennomføre prosjektet med omsyn til teknologi og komponentar som er godt utprøvde. I sitt brev skisserer dei årlege servicekostnadar på om lag 35 000 kr eks. mva og at prosjektet har ei estimert kostnad på 3 millionar kr. eks.mva.

Urholmen Invest er innstilt på å delta i finansieringa av prosjektet.

Saka har vore sendt til Kystverket for ein førebels uttale den 31.01.2018:

Har nå sett litt på framlegget til kryssing av Vågen i innseglinga ved Vågsholmen. Etter det eg forstår er det ønsket frå ein utbygger å etablere ei svingbar gangbru mellom Vågsholmen og sentrum. Brua skal plasserast på den smalaste delen av innseglinga og vere fastmontert med svinghjul på Vågsholmsida. Brua skal ikkje fastmonterast, men gjerast mobil. Slik vi forstår situasjonsplanen, skal rotasjonskransen plasserast på Kystverket sin eigen støttemur/sjøkant på Vågsholmsida og dreiest mot tilknytingspunkt på sentrumssida.

I utgangspunktet er vi noko atterhaldne til prosjekt som avgrensar bruken av fiskerihamna. I dette tilfellet vil ei slik bru verte ein effektiv barriere som skapar trafikale problem og driftsvanskar for bruken av Fosnavåg hamn. Skulle det likevel vere eit stor samfunnsmessigt behov for denne kryssinga, må innseglinga skaffast prioritet gjennom ordensreglar. Slike ordensreglar vil kunne lette tilgongen til hamna og redusere trafikale problem. Ordensreglane må innehalde t.d. vaktordningar og tilsyn med brua, slik at ein sikrar både dei gåande over sundet og dei seglande inn Fosnavågen. Sidan vi meiner at seglande inn Vågen skal ha førsteprioritet, bør normalsituasjonen for brua vere at den står open, til det er behov for overgang/kryssing av gåande.

Til slutt; Skulle det kome til eit punkt der det nærmar seg realisering av brua, skal denne ha eigen godkjenning etter havne- og farvannslova i tillegg til plan- og bygningslova. I ein slik

godkjenningssprosess/sakshandsaming, vil ytterlegare detaljar og krav til utrusting av brua kome fram.

Vurdering og konklusjon:

Herøy kommune og Herøy kommunestyre har over fleire år hatt fokus på byutvikling og ein er i dag igong med fleire sentrumsprosjekt som vil sette spor framover.

I juryrapporten frå parallelloppdraget i 2015 vart det dratt fram desse målsetjingane for Fosnavåg:

- *Være en attraktiv og bærekraftig by med urbane kvaliteter*
- *Være en blågrønn by med maritimt preg som tar var på bymiljøet*
- *Ha bærekraftige og innovative løsninger for transport, materialvalg og energibruk*
- *Ha sosiale møtesteder, bomiljø og arkitektoniske kvaliteter av høy klasse*
- *Ha en hverdag uten bil på de korte reisene*
- *Ha et folkerikt sentrum tilrettelagt for alle*
- *Utvikle kvalitetene med nærhet til sjø*
- *Ta hensyn til lokale klimatiske forhold*

Evalueringskomiteen som vurderte dei tre forslaga i parallelloppdraget kom med anbefalingar m.a knytt til «*Dyrk vågen som byens hjerte og sterkeste identitet*»

Vågen bør dyrkes som utgangspunkt for aktiviteter som spenner fra turisme, bolig, opphold, næring og industri. En utbygging av Vågsholmen kan bidra til å befeste vågen som byens sentrum, men er avhengig av en god, attraktiv og effektiv tverrforbindelse, kanskje i form av en hypermoderne kabelferge.

OG «Bind sammen sentrum og de omkringliggende områdene»

Gode koblinger for gående og syklende til de omkringliggende områdene er avgjørende for å skape et levende og attraktivt sentrum.

Det har vore utfordrande med omsyn til å få til eit godt prosjekt på kryssing av Fosnavåg hamn.

Prosjektet som Urholmen Invest As legg fram er spanande og kan vere eit viktig grep for å binde saman Fosnavåg på ein god og tenleg måte innan kort tid. Rådmannen legg til grunn at hamna og innseglinga skal ha prioritet jfr. kystverket sin uttalelse. Ein legg vidare vekt på at prosjektet må stå fram som eit sentralt og viktig byelement med god design (brua og landfeste på kvar side av brua). Rådmannen rår til at ein går i vidare dialog med Urholmen Invest As for å konkretisere ei mogleg kryssing av hamna.

Fosnavåg, 12.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no]
Sendt: 12.02.2018 11:01:53
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Bru til Vågsholmen

Fra: Gunnar Gundersen [<mailto:gunnar@bepartner.no>]
Sendt: 12. februar 2018 07:32
Til: Jarl Martin Møller <jarl.martin.moller@heroy.kommune.no>
Emne: Bru til Vågsholme

Godmorgen Jarl Martin

Viser til samtaler vedr. etablering av gangbru til Vågsholmen.

Vi håper vi kan få til eit samarbeid om å få etablert dette, ref. vedl.brev.

Venleg helsing

Urholmen Invest AS

v/ Gunnar Gundersen
Tlf : 93 22 39 82

Herøy Kommune
v/ Jarl Martin Møller

Som utbygger på Vågsholmen og Urholmen, ynskjer vi å få etablert ei svingbar gangbru over vågen i Fosnavåg sentrum.

Vi ynskjer i samråd med Kommunen å finne best mulig løysing på dette.

Når ein ser på det som er regulert og bygd på Vågsholmen, Urholmen og ytre del av Nørevågen, vil det, når dette er ferdig utbygd, truleg bu rundt 500 personer i området.

Det vert og tilrettelagd med tursti rundt Vågsholmen, noko som vil gjere område attraktivt for fleire enn dei som bur her fast.

Forbindelsen vil også lette tilkomsten for besøkande til det maritime museumet «Slippen».

Vi har, saman med lokale bedrifter, funne ein god måte å bygge ei svingbar bru på, med teknologi og komponentar som er godt gjennomprøvde.

Vi ser også no, at denne forbindelsen som har vore diskutert i mange år, vil vere vesentleg for realiseringa av planane for denne delen av Fosnavåg.

Vi er innstilte på å delta i finansieringa av denne forbindelsen.

Hydraulikkssystemet som er tenkt nytta er utvikla lokalt og er svært energiøkonomisk.

Med å bygge det slik, vil systemet, i tillegg til å forbruke lite energi, vere driftsikkert.

Det vil også kunne etablerast serviceavtale med 24 timars døgnservice.

Ettersom dette er lokal leverandør med kort reisetid, vil ein slik avtale, med månedlig kontroll, koste ca.kr.35.000.- eks.mva. pr.år. med tillegg for eventuelle reparasjoner.

Estimert kostnad med å bygge forbindelsen slik vi tenkjer, vil vere i størelseorden

3 mill. eks. mva. lys, stafasje og offentlige tilkomstareal.

Vi ser for oss at ein slik innstallasjon kan gjerast til eit fint landemerke i ei offshorekommune som vår.

Førarlaus båtforbindelse, som det har vore arbeidd ein del med, vil reint praktisk kunne realiserast med dagens teknologi, men vi ser no at ei slik løysing vil ta lang tid før dette er utprøvd slik at denne kan betjenast utan bemanning.

Denne løysinga vil og medføre vesentleg høgre kostnader, både til etablering og drift, samanlikna med brukonseptet.

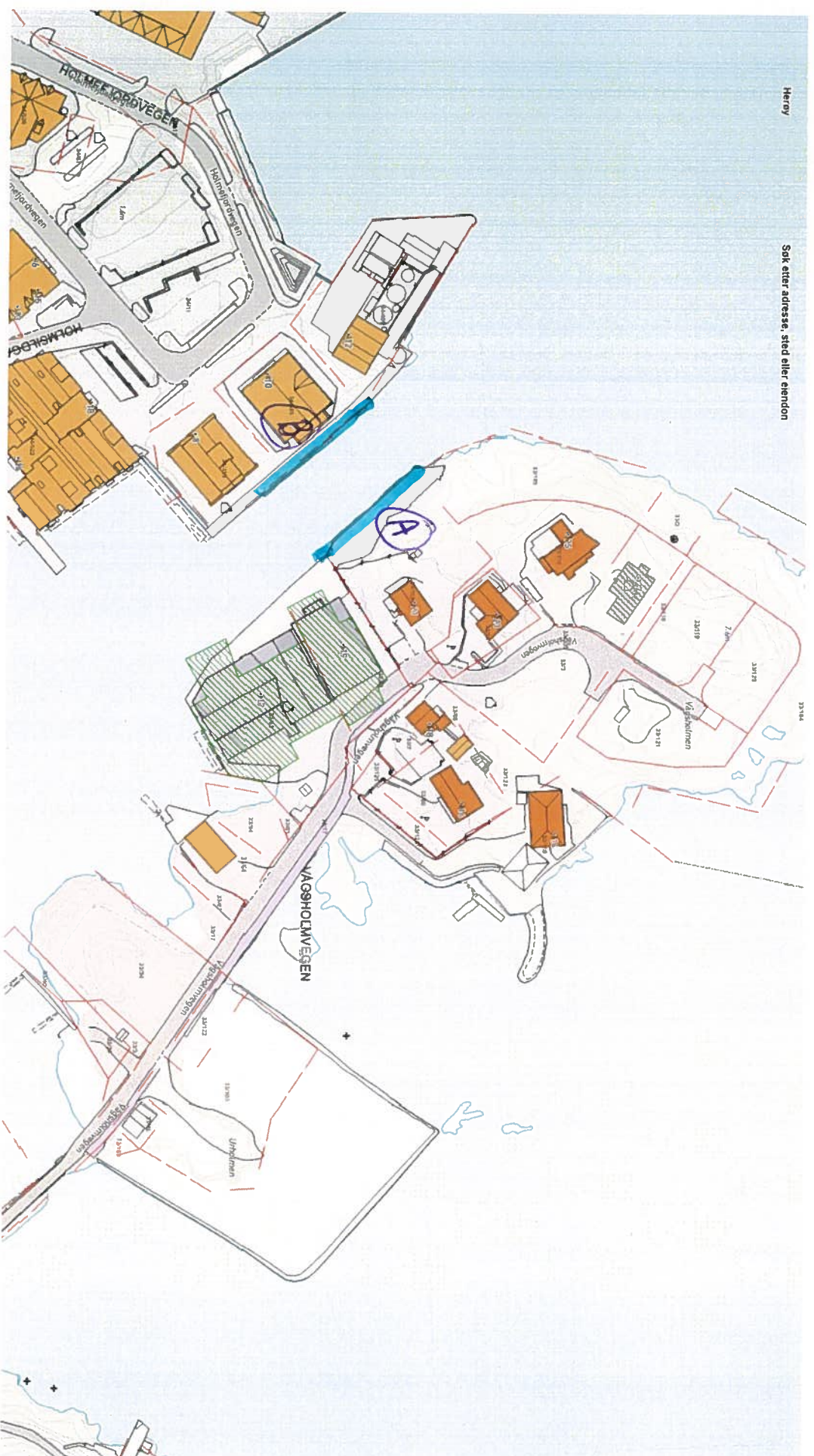
Legg ved skisse som syner område der vi meiner det vil praktisk og rett å etablere denne kryssinga.

Vi søkjer med dette om at Kommunen går vidare med denne løysinga og i så fall får denne løysinga godkjendt.

Vidare ynskjer vi at det vert etablert kontakt med representant frå Kommunen og oss med tanke på vidare planlegging og finansiering.

For Urholmen Invest AS

Gunnar Gundersen
Gunnar Gundersen

Herøy

Søk etter adresse, sted eller eiendom

NORKART

© 2018 Norkart AS/Gesovest og kommunen/ASA, Map © Mapbox © OpenStreetMap

Fra: Tennfjord, Børre[borre.tennfjord@kystverket.no]
Sendt: 30.01.2018 08:58:11
Til: Jarl Martin Møller
Kopi: Tronstad, Harald; Sæther, Oddbjørn Nils; Misund, Terje B
Tittel: SV: Fosnavåg hamn - byutvikling og kryssing

Jarl

Har nå sett litt på framlegget til kryssing av Vågen i innseglinga ved Vågsholmen.

Etter det eg forstår er det ønsket frå ein utbygger å etablere ei svingbar gangbru mellom Vågsholmen og sentrum. Brua skal plasserast på den smalaste delen av innseglinga og vere fastmontert med svinghjul på Vågsholmsida. Brua skal ikkje fastmonterast, men gjerast mobil. Slik vi forstår situasjonsplanen, skal rotasjonskransen plasserast på Kystverket sin eigen støttemur/sjøkant på Vågsholmsida og dreiest mot tilknytingspunkt på sentrumssida.

I utgangspunktet er vi noko atterhaldne til prosjekt som avgrensar bruken av fiskerihamna. I dette tilfellet vil ei slik bru verte ein effektiv barriere som skapar trafikale problem og driftsvanskar for bruken av Fosnavåg hamn. Skulle det likevel vere eit stor samfunnsmessig behov for denne kryssinga, må innseglinga skaffast prioritet gjennom ordensreglar. Slike ordensreglar vil kunne lette tilgangen til hamna og redusere trafikale problem. Ordensreglane må innehalde t.d. vaktordningar og tilsyn med brua, slik at ein sikrar både dei gåande over sundet og dei seglande inn Fosnavågen. Sidan vi meiner at seglande inn Vågen skal ha førsteprioritet, bør normalsituasjonen for brua vere at den står open, til det er behov for overgang/kryssing av gåande.

Til slutt; Skulle det kome til eit punkt der det nærmar seg realisering av brua, skal denne ha eigen godkjenning etter havne- og farvannslova i tillegg til plan- og bygningslova. I ein slik godkjenningsprosess/sakshandsaming, vil ytterlegare detaljar og krav til utrusting av brua kome fram.

Med helsing

Børre Tennfjord

sjefingeniør
Kystverket Midt-Norge
KYSTVERKET

Tlf: +47 902 28 209
Sentralbord: 07847
www.kystverket.no

Kystverket sin visjon er å utvikle kysten og havområda til verdas sikraste og reinaste

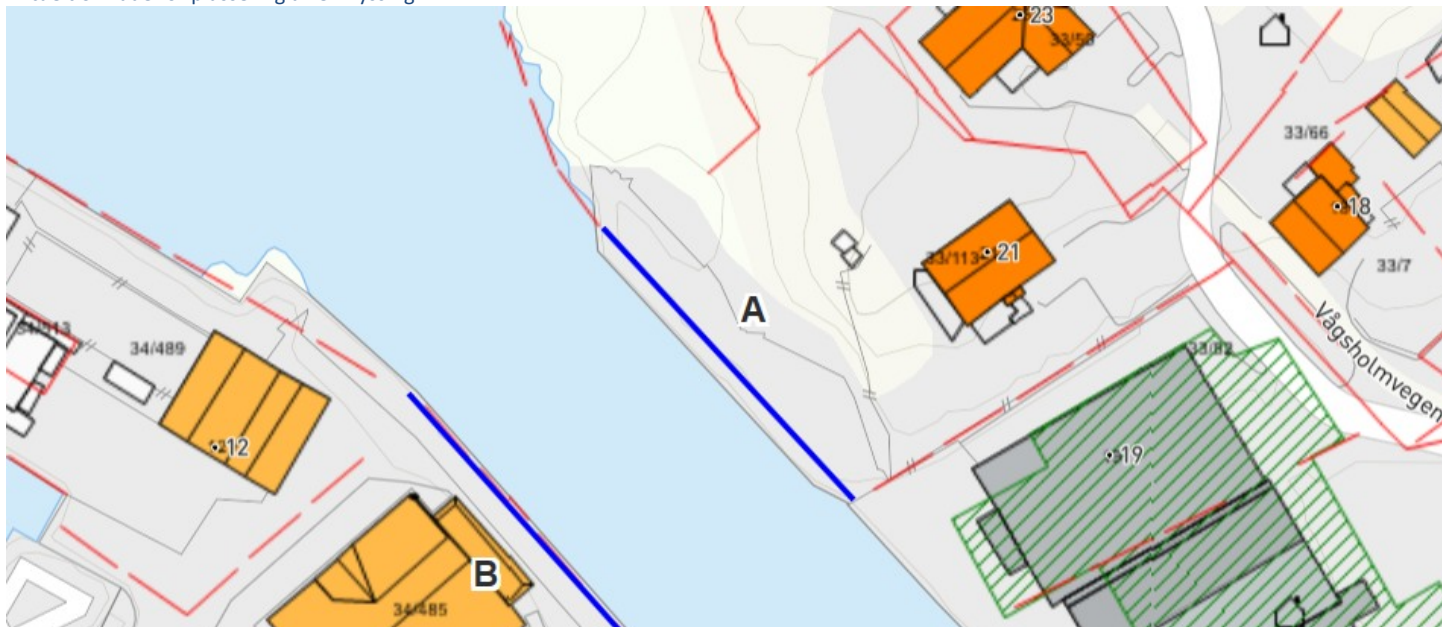
Fra: Misund, Terje B
Sendt: 23. januar 2018 08:01
Til: Sæther, Oddbjørn Nils <oddbjorn.saether@kystverket.no>; Tennfjord, Børre <borre.tennfjord@kystverket.no>
Emne: VS: Fosnavåg hamn - byutvikling og kryssing

Hva skal vi si til dette forslaget?

Terje B. Misund

Fra: Jarl Martin Møller [<mailto:jarl.martin.moller@heroy.kommune.no>]
Sendt: 17. januar 2018 14:58
Til: Misund, Terje B <terje.misund@kystverket.no>
Emne: SV: Fosnavåg hamn - byutvikling og kryssing

Aktuelt område for plassering av ei kryssing:

Ønsker å prate med kystverket om kryssing av hamna. Ein utbygger har teke kontakt med eit forslag som går på ei bruløysing. Bruk av offshoreteknologi med SMART og GRØN innovasjon.

Brua i seg sjølv er ikkje særleg spennande, men kanskje kan ein gjennom tilrettelegging på landside, trafikkareal sjø og designpakke(utsmykking) utvikle produktet til eit monument i innseglinga og Fosnavåg.

Til inspirasjon. <https://no.pinterest.com/moller1104/bruer/>

Eg legg ved ei prinsippsskisse for ei bru. Denne brua er vridbar, står på ein krans. Det mest aktuelle er at installasjon (hovudfeste) står på fenderanlegget, A.

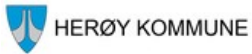
Vi vil ha ein diskusjon kring saka, sjå på regelverk, sikkerhet og moglege løysingar.

Helsing

Jarl Martin Møller

Kommunalsjef
Samfunnsutvikling

Tlf. 70081300 Mob. 97506761

HERØY KOMMUNE

www.heroy.kommune.no

Fra: Misund, Terje B [<mailto:terje.misund@kystverket.no>]

Sendt: 17. januar 2018 11:36

Til: Jarl Martin Møller <jarl.martin.moller@heroy.kommune.no>

Emne: SV: Fosnavåg hamn - byutvikling og kryssing

Jeg blir vel kanskje en av flere.

Dersom du har noe mer konkret så kan du sende til meg, så tar jeg videre kontakt.

Terje B. Misund

Fra: Jarl Martin Møller [<mailto:jarl.martin.moller@heroy.kommune.no>]

Sendt: 17. januar 2018 08:58

Til: Misund, Terje B <terje.misund@kystverket.no>

Emne: Fosnavåg hamn - byutvikling og kryssing

Hei

Kven er rett kontaktperson i kystverket mtp. Diskusjon og drøfting kring etablering av gangbru (mobil, ikkje fast)

Helsing

Jarl Martin Møller

Kommunalsjef
Samfunnsutvikling

Tlf. 70081300 Mob. 97506761

HERØY KOMMUNE

www.heroy.kommune.no

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OMR	Arkivsaknr:	2017/910
		Arkiv:	S10

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
37/18	Formannskapet	27.02.2018

SØKNAD OM TILLATELSE TIL BYGGING AV TJØRVÅG KRAFTVERK I TJØRVÅGELVA

Tilråding:

Formannskapet gir ikkje løyve til bygging av Tjørvåg kraftverk då ulempene ved tiltaket er større enn fordelane. Kravet i *vannressurslova § 25* er såleis ikkje er oppfylt.

Særutskrift:

Geir Tjervåg

Noregs vassdrags- og energidirektorat

Møre og Romsdal fylkeskommune

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal

Tjørvågvegen 364

6070 Tjørvåg

Vedlegg

- 1 Innstilling
- 2 Tjørvågrelva kraftverk, Herøy kommune, M og R. Rapport om biologisk mangfold
- 3 Uttale knytt til høyring av ny biologisk mangfold-rapport 2017
- 4 fråsegn 2017
- 5 Høringsuttalelse - Søknad om Tjørvåg kraftverk i Herøy kommune - ny biologisk mangfold-rapport
- 6 Uttalelse fra Landbrukskontoret

Uprenta vedlegg:

- 1 Tilleggsfråsegn frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal 15.12.2013
- 2 Kommentar til NVE frå Geir Tjervåg 15.06.2010

Samandrag av saka:

Geir Tjervåg søker om tillatelse etter vannressurslova til å utnytte fallet i Tjørvågrelva mellom kote 260 og 20 til elektrisitetsproduksjon.

Inntaket er planlagt i Nonsdalen, rørgate delvis i åpent myrterreng og delvis i plantefelt og kraftstasjon ved gården Tjørvåg, ved gardstunet. Tjørvågrelva har en middelvannføring på 180 US ved inntaket. Det er søkt om å ikke slippe minstevannføring. Installert turbin vil ha en maksimal slukeevne på 360 US og effekt på 0,7 MW, som vil gi en gjennomsnittlig årlig energiproduksjon på 3 GWh.

All førebuaende sakshandsaming gjennomførast av NVE, som også gir innstilling.

Fra 01.01.18 blir vedtaksmyndighet for vannkraftverk på inntil 1 MW lagt til kommunene, jf. endringslov av 16.06.17 nr. 74.

Etter en heilskapleg vurdering av planane og de foreliggende uttalelsene meiner NVE at ulempene ved bygging av Tjørvåg kraftverk er større enn fordelane. Kravet i vannressursloven § 25 er såleis ikkje oppfylt. Rådmannen støttar denne vurdering og rår til at Formannskapet ikkje gjev løyve til bygging av Tjørvåg kraftverk.

Saksopplysningar:

Sitat frå NVE si innstilling 19.12.2017:

Geir Tjervåg søker om tillatelse etter vannressursloven til å utnytte fallet i Tjørvågrelva mellom kote 260 og 20 til elektrisitetsproduksjon.

Fra 01.01.10 er det fylkeskommunen som har fått delegert myndighet fra Olje- og energidepartementet til å fatte vedtak i saker der det er søkt om konsesjon til bygging av kraftverk med en installasjon under 1 MW. All forberedende saksbehandling gjennomføres av NVE, som gir innstilling til fylkeskommunen. Omsøkt tiltak er på 0,7 MW og NVE har derfor forberedt saken. NVEs innstilling til Møre og Romsdal fylkeskommune følger i dette dokumentet.

Fra 01.01.18 blir vedtaksmyndighet for vannkraftverk på inntil 1 MW lagt til kommunene, jf. endringslov av 16.06.17 nr. 74.

Inntaket er planlagt i Nonsdalen, rørgate delvis i åpent myrterreng og delvis i plantefelt og kraftstasjon ved gården Tjørvåg, ved gardstunet. Tjørvågelva har en middelvannføring på 180 US ved inntaket. Det er søkt om å ikke slippe minstevannføring. Installert turbin vil ha en maksimal slukeevne på 360 US og effekt på 0,7 MW, som vil gi en gjennomsnittlig årlig energiproduksjon på 3 GWh.

Herøy kommune mener konsekvensene tiltaket medfører er akseptable, så lenge inntaket blir trukket ned under tregrensen. **Møre og Romsdal fylke** skriver at det er en del kulturminner rundt Tjørvåg og at dette må utredes nærmere. De mener at rørgata og evt. vei må planlegges godt for å ikke få store konsekvenser for landskapet og spesielle lokaliteter som er viktig for naturmangfoldet. **Naturvernforbundet** er imot tiltaket på bakgrunn av negative konsekvenser for landskap og dels også naturmangfold.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 3 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for små kraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør små kraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert om lag 2,2 TWh ny energi fra små vannkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale at det gis konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. Det kan settes krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Inntaket og øvre deler av rørgata til Tjørvåg kraftverk ligger over tregrensa i Nonsdalen, i ei li med vidt innsyn. Det er grunt løsmassedecke, det vil mest sannsynlig måtte sprenges på deler av strekningen. Terrengtet er dekket av myr, som vil få endret drenering, og med det vegetasjon, ved at det graves/sprenges ned en rørgate. Dette vil begge deler føre til et synlig inngrep over tregrensa, i et landskapsrom med godt innsyn fra Dimnøya og Ulsteinvik. NVE viser til OEDs retningslinjer for små vannkraftverk på tema landskap.

Myra som dekker området for inntak og rørgate er en nedbørmyr med bakkesig, muligens av typen oseanisk nedbørmyr. Kystnedbørmyr er vurdert som sårbar og i 2001 ble oseanisk nedbørmyr vurdert som stert truet. Å etablere rørgate i myr vil ødelegge et belte av myra, og også få negative konsekvenser i dreneringsretningen.

NVE har kontrollert beregningene for produksjon og kostnader og kommet frem til kostnader som er 73 % høyere enn det søker har oppgitt. Med NVEs beregninger har Tjørvåg kraftverk kostnader blant de dårligste 20 % av vind- og vannkraftprosjekter som har endelig konsesjon. Tjørvåg kraftverk vil kunne bidra med 3 GWh, en fordel vi mener ikke veier opp for ulempene for landskapet i Nonsdalen. NVE mener videre at et prosjekt med høyt

kostnadsnivå i mindre grad kan bære de negative konsekvensene prosjektet medfører.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Tjørvåg kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Vurdering etter naturmangfaldslova § 7-12:

§ 7 prinsipp for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapen om naturmangfoldet og effektar av eventuelle påvirkningar er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport (I og II), høringsuttalelser og NVEs erfaringar. Det er også gjort søk i naturbase og artskart. Herøy kommune meiner at det ligg føre tilstrekkelig kunnskap om terrestrisk naturmangfold i tiltaksområdet. Albicilla Naturfagrådgeving ved Alv Ottar Folkestad har utarbeidd rapport for vurdering av konsekvensar for biologisk mangfold i området. Rapporten er ferdigstilt september 2015. Samla sett meiner Herøy kommune at kunnskapsgrunnlag er godt nok utgreidd, jamfør naturmangfoldloven § 8.

§ 9 - Føre-var-prinsippet

Sidan kunnskapsgrunnlaget vurderast som godt vil også behovet for bruk av føre-var-prinsippet reduserast.

§ 10 - Økosystemtilnærming og samlet belastning

NVE har også vurdert påverknaden fra Tjørvåg kraftverk i samanheng med påverknad fra andre vassdragstiltak i området. På vestsida av Gurskøya ligg Gjerdsvika kraftverk (4 MW) med konsesjon fra 1992. I same område er Mørkevatt demma opp som vassforsyning. Rett aust for Tjørvågaelva vart Høgsetelva kraftverk (tidligere Stemmedal kraftverk) vurdert konsesjonspliktig i 2012 og 2016. Den samla belastning på økosystemet og naturmangfoldet er såleis blitt vurdert, jamfør naturmangfoldlova § 10. Den samlede belastningen vert ikkje vurdert som så stor at den blir avgjerande for konsesjonsspørsmålet.

§ 11 - Kostnad for å avgrense negativ miljøpåverknad § 12 - Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar

Tiltakshavar vil være den som må bære kostnadane av tiltaket i tråd med naturmangfoldlova §§11-12.

Vurdering og konklusjon:

Herøy kommune har tidlegare i prosessen uttalt seg i saka og skrive at konsekvensane av tiltaket er akseptable med forbehold om at inntaket vert trekt under tregrensa. Denne uttalen vart gitt som høyringspart i saka. Kommunen gjorde då ei vurdering av saka innanfor eit svært avgrensa ansvarsområde.

Etter 01.01.2018 er no vedtaksmynde flytta frå fylkeskommunen til kommunen lokalt, jf. endringslov av 16.06.17 nr. 74.

Kommunen må derfor vurdere alle sidene ved saken og gjere vedtak ut frå ei heilskapleg vurdering.

Rådmannen viser til vannressursloven § 25

§ 25. (kriterier for konsesjon)

Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet.

Når et tiltak er av varig karakter eller av andre grunner kan få mer langsiktige virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.

Inntaket og delar av rørgatetraseen er planlagt over tregrensa med etablering av permanent veg opp til inntaket. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk står det at inngrep i høg fjellsområder bør unngåast, når inngrepa er svært synlige og vil etterlate varige sår i naturen. Området er opent og det er innsyn frå både Dimnøya og Ulsteinvik. Inngrepet vil såleis har negative verkandar for tema landskap etter OEDs retningslinjer for etablering av småkraftverk.

Myra som dekker området for inntak og rørgate er registrert som ei kystnedbørmyr. Kystnedbørmyr er vurdert som sårbar og i 2001 ble oseanisk nedbørmyr vurdert som stert truet. Det er ikkje kjent om dette er ei oseanisk nedbørmyr. Nedbygging i dette området vil ha ein negativ effekt på *Kystnedbørmyr* som er registrert som ein sårbar (kategori VU) naturtype.

Etter NVEs kontrollberegning for produksjon og kostnadar kjem dei til at kostnadane er 73% høgare enn det som er oppgitt i søknaden. Tjørnvåg kraftverk vil derfor vere blant dei dårlegaste 20%. Tjørnvåg kraftverk vil kunne bidra med 3GWh og dette vil ikkje vere ein høg nok produksjon til å kunne forsvare dei negative konsekvensane prosjektet vil medføre.

Rådmannen rår derfor til at Formannskapet ikkje gjev løyve til etablering av småkraftverk i Tjørnvåg og viser elles til innstilling frå NVE 19.12.2017 og støttar dei momenta som er nemnt der.

Fosnavåg, 14.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ole Magne Rotevatn

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkeshuset
6404 MOLDE

Reg.nr.	Saksbeh.
20 DES. 2019	
Ark.kode P	
Ark.kode S	
J.nr.	Dok.nr.
Kassasjon	

Vår dato: 19.12.2017
Vår ref.: 200702975-14
Arkiv: 312 / 096.3Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eline Nordseth Berg
22959210/enbe@nve.no

Møre og Romsdal fylkeskommune - Søknad om tillatelse til bygging av Tjørnvåg kraftverk i Tjørnvågelva - Herøy kommune i Møre og Romsdal – oversending av NVEs innstilling

Vi viser til søknad fra Geir Tjørnvåg, datert 04.08.05 med endringer datert 12.09.05, om tillatelse til å bygge Tjørnvåg kraftverk og til vedlagt brev fra Olje- og energidepartementet datert 7.12.2009 der fylkeskommunen fra 1.1.2010 har fått delegert myndighet til å gi tillatelse i saker som gjelder bygging av kraftverk med installert effekt inntil 1 MW.

Den forberedende saksbehandlingen for Tjørnvåg kraftverk er gjennomført av NVE, og saken oversendes med dette til Møre og Romsdal fylkeskommune for sluttbehandling.

Fra 1.1.2018 blir vedtaksmyndighet for vannkraftverk på inntil 1 MW lagt til kommunene, jf. endringslov av 16.6.2017 nr. 74.

NVE mener at kriteriet i vannressursloven § 25: *"Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet"*, er oppfylt. NVE anbefaler at det ikke blir gitt tillatelse etter vannressursloven § 8 for bygging av Tjørnvåg kraftverk på nærmere fastsatte vilkår.

Begrunnelsen for NVEs vurdering er gitt i vedlagte KI-notat nr. 31/2017 – Bakgrunn for NVEs innstilling.

NVE mener at kriteriet i vannressursloven § 25 ikke er oppfylt. Dersom fylkeskommunen likevel fatter vedtak om konsesjon skal det utformes standardvilkår til denne, jf. vedlagt delegeringsbrev fra OED. Standardvilkår er tilgjengelig på www.nve.no/konsesjoner.

Ta gjerne kontakt med saksbehandler om det er behov for en gjennomgang av saksbehandlingsrutinene eller for eventuelle andre spørsmål. Alle dokumentene i saken kan oversendes elektronisk dersom det er ønskelig. De er referert i *"Bakgrunn for NVEs innstilling"*.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Alle som har uttalt seg til saken får kopi av dette brevet uten vedlegg. Bakgrunn for NVEs innstilling og kan lastes ned på saken sin internettside som finnes på: www.nve.no/vannkraft.

Når fylkeskommunen har fattet vedtak i saken, ber vi om at det sendes kopi av vedtaket og konsesjonsdokumentene til NVE for registrering i konsesjonsdatabasen.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Geir Tjervåg
Herøy kommune (Møre og Romsdal)
Naturvernforbundet i Møre og Romsdal

Bakgrunn for innstilling
Tjørnvåg kraftverk

Herøy kommune i Møre og Romsdal

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

Tiltakshaver	Geir Tjervåg
Referanse	200702975-14
Dato	19. desember 2017
Notatnummer	KI-notat 31/2017
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Eline Nordseth Berg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag.....	1
Søknad.....	3
Høring og distriktsbehandling.....	6
NVEs vurdering.....	9
NVEs konklusjon	17

Sammendrag

Geir Tjervåg søker om tillatelse etter vannressursloven til å utnytte fallet i Tjervågelva mellom kote 260 og 20 til elektrisitetsproduksjon.

Fra 01.01.10 er det fylkeskommunen som har fått delegert myndighet fra Olje- og energidepartementet til å fatte vedtak i saker der det er søkt om konsesjon til bygging av kraftverk med en installasjon under 1 MW. All forberedende saksbehandling gjennomføres av NVE, som gir inntilling til fylkeskommunen. Omsøkt tiltak er på 0,7 MW og NVE har derfor forberedt saken. NVEs innstilling til Møre og Romsdal fylkeskommune følger i dette dokumentet.

Fra 01.01.18 blir vedtaksmyndighet for vannkraftverk på inntil 1 MW lagt til kommunene, jf. endringslov av 16.06.17 nr. 74.

Inntaket er planlagt i Nonsdalen, rørgate delvis i åpent myrterreng og delvis i plantefelt og kraftstasjon ved gården Tjervåg, ved gardstunet. Tjervågelva har en middelvannføring på 180 l/s ved inntaket. Det er søkt om å ikke slippe minstevannføring. Installert turbin vil ha en maksimal slukeevne på 360 l/s og effekt på 0,7 MW, som vil gi en gjennomsnittlig årlig energiproduksjon på 3 GWh.

Herøy kommune mener konsekvensene tiltaket medfører er akseptable, så lenge inntaket blir trukket ned under tregrensen. **Møre og Romsdal fylke** skriver at det er en del kulturminner rundt Tjervåg og at dette må utredes nærmere. De mener at rørgata og evt. vei må planlegges godt for å ikke få store konsekvenser for landskapet og spesielle lokaliteter som er viktig for naturmangfoldet.

Naturvernforbundet er imot tiltaket på bakgrunn av negative konsekvenser for landskap og dels også naturmangfold.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 3 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for små kraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør små kraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert om lag 2,2 TWh ny energi fra små vannkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale at det gis konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. Det kan settes krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Inntaket og øvre deler av rørgata til Tjervåg kraftverk ligger over tregrensa i Nonsdalen, i ei li med vidt innsyn. Det er grunt løsmassedekke, det vil mest sannsynlig måtte sprenges på deler av strekningen. Terrenget er dekket av myr, som vil få endret drenering, og med det vegetasjon, ved at det graves/sprenges ned en rørgate. Dette vil begge deler føre til et synlig inngrep over tregrensa, i et

landskapsrom med godt innsyn fra Dimnøya og Ulsteinvik. NVE viser til OEDs retningslinjer for små vannkraftverk på tema landskap.

Myra som dekker området for inntak og rørgate er en nedbørmyr med bakkesig, muligens av typen oseanisk nedbørmyr. Kystnedbørmyr er vurdert som sårbar og i 2001 ble oseanisk nedbørmyr vurdert som sterkt truet. Å etablere rørgate i myra vil ødelegge et belte av myra, og også få negative konsekvenser i dreneringsretningen.

NVE har kontrollert beregningene for produksjon og kostnader og kommet frem til kostnader som er 73 % høyere enn det søker har oppgitt. Med NVEs beregninger har Tjørvåg kraftverk kostnader blant de dårligste 20 % av vind- og vannkraftprosjekter som har endelig konsesjon. Tjørvåg kraftverk vil kunne bidra med 3 GWh, en fordel vi mener ikke veier opp for ulempene for landskapet i Nonsdalen. NVE mener videre at et prosjekt med høyt kostnadsnivå i mindre grad kan bære de negative konsekvensene prosjektet medfører.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Tjørvåg kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Harald Tjervaag¹, datert 08.09.05:

«Harald Tjervaag ønsker å nytte vassfallet i Tjervågelva i Herøy kommune i Møre og Romsdal fylke, og søker med dette om følgende løyve:

1. etter vassressurslova, jf § 8, kap. 3, om løyve til
 - a. Å bygge Tjervåg kraftverk på kote 20 ved Tjervågelva
 - b. Å ta i bruk alminnelig lavvassføring til bruk i kraftproduksjonen
2. etter energilova om løyve til
 - a. Bygging og drift av Tjervåg kraftverk. Det vil bli gjort avtale med områdekonsesjonær Tussa Nett AS om drift og vedlikehold av hogspennett.»

Tjervåg kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	3,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	5,6
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	54
Middelvannføring	l/s	180
Alminnelig lavvannføring	l/s	10

KRAFTVERK

Inntak	moh.	260
Avløp	moh.	20
Lengde på berørt elvestrekning	m	ca. 1300
Brutto fallhøyde	m	240
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,528
Slukeevne, maks	l/s	360
Minste driftsvannføring	l/s	50
Planlagt minstevannføring	l/s	0
Tilløpsrør, diameter	mm	400
Tilløpsrør, lengde	m	1250
Installert effekt, maks	MW	0,7
Brukstid	timer	4400

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,5
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,5
Produksjon, årlig middel	GWh	3

¹ Søknaden er overtatt av sønnen, Geir Tjervåg.

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	6
Utbyggingspris	kr/kWh	2

Tjervåg kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	1
Spenning	kV	690

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1
Omsetning	kV/kV	690/22 000

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	50
Nominell spenning	kV	22 000
		Jordkabel

Om søker

Tjervaa kraftverk (SUS) er eid av grunneier Geir Tjervåg (tidligere eid av Harald Tjervaa). Tjervåg er grunneier og fallrettseier til prosjektet.

Tiltaket begrunnes med et ønske om å øke næringsgrunnlaget for gården Tjervåg.

Beskrivelse av området

Tiltaksområdet ligger i Herøy kommune i Møre og Romsdal. Kraftverket er planlagt med inntak i Nonsdalen og kraftstasjon ved gården Tjervåg, oppstrøms Fv. 654. Inntaksområdet er preget av hei- og myrvegetasjon, og lave busker og trær. Tiltaket strekker seg ikke helt opp på snaufjellet, men ligger delvis over tregrensa. Rørgata skal graves ned, delvis i myrterreng, og delvis i plantefelt. Grunneier driver skogen, men ellers er det ingen inngrep i øvre deler av tiltaksområdet. De nederste delene er preget av gårdsbebyggelse, veier og jordbruk.

Nedstrøms Fv. 654 ligger Tjervågosen naturreservat.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaket er planlagt som en fyllingsdam av stein og morenemasser på kote 260. Dammen vil bli rundt 15 m lang og ca. 2,5 m høy. Overløpet utføres i betong. Dammen blir konstruert med en tappeluke for å slippe utspylingsflommer. Inntaksbassenget legges vest for elva, som et åpent basseng, lagd av stein og morenemasser. En betongkonstruksjon under bakkenivå utstyres med stengeventil og varegrind.

Vannvei

Rørgata tas ut fra inntaksbassenget og føres ned mot gården Tjervåg på vestsiden av elva. Rørgata blir ca. 1250 m lang og vil få en diameter på 400 mm, og skal graves ned i sin helhet. Omtrent en tredel av rørgata vil ligge over tregrensa.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt på kote 20, i nærheten av gården Tjørnvåg. Selve stasjonen får ei grunnflate på 60 m² og vil tilpasses lokal byggeskikk. Det vil installeres en 0,7 MW Pelton-turbin med en maksimal slukeevne på 0,36 m³/s, som vil gi en årlig gjennomsnittlig produksjon på ca. 3 GWh. Transformatoren plasseres på utsiden av stasjonen. Ifølge søknaden vil det legges vekt på støydempering i utformingen av stasjonen med tilhørende avløp og ventilasjon.

Vannet føres tilbake til elva i en kort kanal.

Nettilknytning

Kraftverket til knyttes til eksisterende 22 kV-linje med en 50 m lang jordkabel.

Veier

Det er planlagt å bygge vei opp til kote 180, til dit plante-/hogstfeltet slutter. Denne blir permanent og vil brukes til utnyttelse av plantefeltet. Fra kote 180 og opp til inntaket vil anlegges en midlertidig vei som, etter at anleggsperioden er ferdig, vil fremstå som en gangvei/sti.

Veien til kraftstasjonen blir omtrent 150 m lang, og legges i tilknytning til gårdstunet.

Massetak og deponi

Overskuddsmasse fra rørgata vil bli brukt til nødvendig veibygging. Det er ikke planlagt massedeponi.

Arealbruk

	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)
Inntaksområde	2	0,5
Tilløpsrør	24	0
Kraftstasjonsområde	1	0,5

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Ifølge søknaden ligger området i sone LNF-A i kommuneplanens arealdel.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Andre verneområder

Nedstrøms tiltaket ligger Tjørnvågosen naturreservat. Naturreservatet ligger nedenfor fylkesveien og vil ikke bli berørt av tiltaket.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. Søknaden var på høring hos lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter i 2005. Fylkesmannen i Møre og Romsdal kom også med en uttalelse i 2013. I tillegg ble en ny biologisk mangfold-rapport sendt på begrenset høring til kommunen, Fylkesmannen, fylkeskommunen og Naturvernforbundet i 2017.

NVE var på befaring i området 08.09.17 sammen med representanter for søkeren, kommunen og Fylkesmannen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger, ellers har NVE sammenstilt de høringsuttalelsene som fremdeles er relevante. Alle uttalelser er tilgjengelige på NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Herøy kommune har uttalt seg i saken i brev av 28.09.05 og 15.08.17:

I 2005 skriver kommunen at det ikke er kjent spesielle allmenne interesser i og langs Tjørnvågelva med tanke på natur-, friluftsliv og fiske. Det er ikke et naturlig utfartssted og mye vegetasjon langs elva vanskeliggjør turgåing.

Om landskap skriver kommunen at elva er godt gjemt i terrenget frem til plantefeltet slutter. Videre oppover i lia vil inngrep kunne vises godt i landskapet. Kommunen mener derfor at det, fra et landskapsmessig standpunkt, ikke bør gjøres inngrep over der vegetasjonen slutter. En tørrlegging av elva vil også kunne bidra til en endring av landskapsbildet, men dette er ikke vektlagt i like stor grad.

Om biologisk mangfold skriver kommunen at de støtter seg til rapporten utarbeidet i forbindelse med søknaden, og ber om at de hensyn som er skissert der tas. Videre skriver de at det kan virke som at Tjørnvågelva er et av de mindre konfliktfylte vassdragene å bygge ut i kommunen.

Som konklusjon har ikke kommunen sterke merknader til utbyggingen, men ber om at det tas hensyn til de vurderingene som er gjort.

I 2017 skriver kommunen at det ikke er endringer i arealbruken fra 2005, og at de ikke har nye merknader til kraftverket. Herøy kommune har ingen merknader til ny biologisk mangfold-rapport.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har uttalt seg i saken i brev av 22.05.06 (felles uttalelse fra Fylkesmannen og **Møre og Romsdal fylkeskommune**) og 05.12.13:

Om kulturminner skriver Fylkesmannen i 2006 at området ved tunet og elva er rikt på nyere tids kulturminner. Det bes om at dette tas hensyn til i detaljplanleggingen. Om automatisk freda kulturminner skriver Fylkesmannen at det er en samling gravrøyser på Tjørnvåg, men hovedsakelig på østsiden av elva. Et annet mulig automatisk freda kulturminne må undersøkes for å avklare om det kommer i konflikt med tiltaket.

Veibyggingen i forbindelse med tiltaket vil ha betydelige konsekvenser for jord- og skogbruk, ifølge Fylkesmannen. Veien bør bygges slik at den oppfyller kravene til skogsbilvei og legges slik at en unngår store skjæringer.

Fylkesmannen mener at for å ivareta det biologiske mangfoldet og kildesiget som ligger vest for elva, rett oppstrøms plantefeltet, må det slippes minstevannføring. Fylkesmannen skriver at Tjørågelva fører laks og ørret og at minstevannføring og omløpsventil vil bidra til å opprettholde bestandene.

Videre skriver Fylkesmannen at traseene for rørgate og anleggsvei må planlegges slik at det ikke skaper store skjæringer. Dette for å ikke forringe områdets kvaliteter for landskap og friluftsliv. Inntaket må også få god landskapstilpasning.

I høringsuttalelsen fra 2013 ber Fylkesmannen om en ny biologisk mangfold-rapport, fordi den opprinnelige ikke fokuserte på fuktighetskrevende arter i nær tilknytning til vassdraget i tilstrekkelig grad. Fylkesmannen savnet også en bedre vurdering og avgrensning av mulig terrengdekkende myr i inntaksområdet og området for øvre del av rørgata.

I 2017 kommer Fylkesmannen med merknader til den nye biologisk mangfold-rapporten. Fylkesmannen savner en oversikt over de arter av moser og lav som er funnet, i tillegg til konklusjonen om at de er «vanlige eller relativt vanlige». Kildelokaliteten (kildesiget) langs rørgatetraseen mangler klassifisering, og Fylkesmannen er enig med BM-rapporten om at rørgata bør trekkes unna lokaliteten.

Den terrengdekkende myra over tregrensen er ikke klassifisert. Fylkesmannen savner en vurdering om myra kan være av typen oseanisk nedbørsmyr. I 2001 ble «terrengdekkende myr og annen oseanisk nedbørsmyr» vurdert som sterkt truet, og i norsk rødliste for naturtyper ble «kystnedbørsmyr» vurdert som sårbar. Myr i kystområder har vært i sterk tilbakegang, og Fylkesmannen mener at det er hensiktsmessig å definere denne naturtypen bredt for å fange opp de intakte kystmyrene.

På grunn av usikkerheter i registreringer og verdsettinger, og dermed usikkerhet om konsekvenser fra tiltaket, minner Fylkesmannen om føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal har uttalt seg i saken i brev av 26.09.05 og 27.08.17:

« ...

Konklusjon

Det er påvist kvalitetar i heile landskapet som tilseier at området har store og ulike naturverdiar samla i eit område. Inngrep som tar ein bit av dette vil øydelegge mykje meir enn sjølve inngrepet.

I ein kommune og til ein viss grad ein region som har så få vassdrag av denne storleiken og typen er det heilt nødvendig å ha eit meir samla oversyn over naturkvalitetane for ein kan ta stilling til kva vassdrag som kan vere aktuelle å bygge ut. Før eit slikt oversyn finst, vil det ikkje vere mogleg å vurdere dei verdiane som går tapt ved ei utbygging.

Søknaden med dei opplysningane som her forelegg er ikkje tilstrekkelege til at saka er nok opplyst til at vedtak kan fattast. Vi ber difor om at NVE avviser saka til tilstrekkelege opplysningar er lagt fram og saka har vore ute på ei ny høyring og med ein frist for uttale som gjer det mogleg å gjere eit skikkeleg arbeid utan å ta natta til hjelp.»

I uttalelsen fra 2017 peker Naturvernforbundet på at det nå er blitt lovpålagt å vurdere samlet belastning fra et tiltak, og de trekker frem at det trolig er kun fire vassdrag i Herøy kommune i størrelsesorden med Tjørågelva. Da kan selv vassdrag med ordinær biologi være sjeldne i området.

Naturvernforbundet peker på tre store problematiske tema; fraføring av vann, inngrep ved rørgate og inngrep ved vei.

Naturvernforbundet skriver at det ikke finnes nok kunnskap om vassdraga på Ytre Sunnmøre til å avgjøre om Tjørågelva har sin like, og at det dermed må antas at den ikke har det. Og videre at fraføring av vann i Tjørågelva vil endre vassdragsnaturen i hele området.

Forbundet mener, som BM-rapporten og Fylkesmannen at rørgate- og veitraseen må legges utenom området med kildesig. De påpeker også det må antas at det er usikkerhet knyttet til funn av lav og mose, særlig i tilknytning til kildesiget. Inngrep med vei og rørgate over tregrensa vil være synlige, også på avstand.

Naturvernforbundet konkluderer slik:

«Manglande kunnskap om vassdragsnaturen i Herøy og på ytre, søre Sunnmøre gjer at ein må la vere å gjere inngrep som planlagt i denne saken. Utilstrekkeleg grunnlag for ei vurdering etter naturmangfaldlova, spesielt § 10, vil sannsynlegvis føre til klage frå Naturvernforbundet.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 3,3 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 180 l/s. Effektiv innsjøprosent og breandel på 0 %, og snaufjellandel på 91 %. Avrenningen varierer med opptil ± 45 % fra år til år, med dominerende høst- og vinterflommer. Laveste vannføring opptrer om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er ikke oppgitt i det hydrologiske grunnlaget for søknaden. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 10 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 360 l/s og minste driftsvannføring 50 l/s. Det er ikke foreslått å slippe minstevannføring.

Det hydrologiske grunnlaget i søknaden er utarbeidet av NVE. I oversendelsesbrevet, datert 01.07.04, står det:

«De hydrologiske beregningene er beheftet med en viss usikkerhet, på grunn av usikkerhet i avrenningskartet, bruk av måledata for vannføring i andre vassdrag mm., men er det beste som pr. dags dato kan fremskaffes for planlegging av kraftverket med det målegrunnlag som finnes i området.»

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen vil 13 % av vannet gå tapt i flomperioder. Kraftverket har en minste driftsvannføring på 28 % av middelvannføringen, som vil føre til et lavvannstap på 3 %. Dermed vil 84 % av tilgjengelig vannmengde benyttes i kraftverket.

Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med ca. 50 l/s ved kraftstasjonen.

Omsøkt slukeevne på 200 % av middelvannføring er vanlig slukeevne for små vannkraftverk. NVE mener at noe av vassdragets dynamikk blir ivaretatt med den omsøkte slukeevnen.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert beregningene for produksjon og kostnader, og kommet frem til en årlig gjennomsnittlig produksjon på ca. 2,5 GWh. Dette er 0,5 GWh lavere enn hva søker har beregnet. Dette skyldes i hovedsak at nedbørfeltet ikke ble justert da søknaden ble endret i 2005, hvor blant annet inntak ble flyttet 10 høydemeter opp.

Hvis det blir pålagt slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 10 l/s vil dette medføre et produksjonstap på ca. 0,2 GWh.

Justert til prisnivå for 2017, har søker oppgitt en utbyggingskostnad på 9,7 millioner kroner. Dette gir en utbyggingspris på 3,88 kr/kWh og en LCOE (produksjonskostnad over levetid) på 33 øre/kWh. Med disse beregningene har Tjørnvåg kraftverk kostnader blant de beste 20 % av vind- og vannkraftprosjekter som har endelig konsesjon.

NVEs kostnadsoverslag er på 16,7 millioner kroner (73 % mer enn søkers estimat). Dette gir en utbyggingspris på 6,72 kr/kWh og en LCOE på 0,52 øre/kWh. Avviket på 73 % ligger utenfor den usikkerheten man normalt opererer med på slike kostnadsoverslag (± 20 %). De største avvikene ligger på inntak (+ 1,6 mill. kr), rørgate (+ 1,7 mill. kr) og maskin/elektro (+ 0,8 mill. kr).

Med disse beregningene har Tjørnvåg kraftverk kostnader blant de dårligste 20 % av vind- og vannkraftprosjekter som har endelig konsesjon.

Landskap

Tjørnvåg kraftverk er planlagt i landskapsregion 20 – *kystbygdene på Vestlandet*, i underregion *ytre Sunnmøre*. Ytre Sunnmøre preges i stor grad av ruvende hattfjelløyer og generelt lite løsmasser. Vanligste løsmassetype er torvjord og lynghumus, i normalt ganske grunne dekker.

Helt ytterst ved kysten beskrives landskapsregionens vegetasjon som snau og karrig. Lyngheier, fuktheier og myr dominerer, men det treløse landskapet står i fare for gjengroing. Myrene langs kysten er helst næringsfattige. Torv var tidligere viktigste brensel, og mange myrer bærer fortsatt preg av torvuttak. I områder med mindre oppbrutt topografi ses fremdeles ombrotrofe myrer – nedbørsmyrer – men siden det er disse som var mest ettertraktet til brennetorv er de sjeldne.

Inntaket og deler av rørgatetraseen til Tjørnvåg kraftverk er planlagt over tregrensa. Langs rørgata vil det legges opp til en gangvei/sti. Området er åpent og myrlendt med lav vegetasjon og kun få trær og busker, men ikke direkte skrint. Det er godt utsyn fra området, og dermed også godt innsyn. De nederste delene av rørgata og kraftstasjonen er planlagt i et plantefelt og på gårdseiendom som eies og drives av tiltakshaver. Langs rørgata i plantefeltet vil det etableres permanent vei.

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk står det at inngrep i høyfjellsområder bør unngås, når inngrepene er svært synlige og etterlater varige sår i naturen.

Kommunen skriver om området at det ville vært hensiktsmessig for landskapet å trekke inntaket ned dit hvor plantefeltet begynner. Da vil ikke inngrepene være synlig i større grad enn skogsdriften allerede er. Fylkesmannen skriver at rørgata og veitraseen må planlegges slik at de ikke gir store skjæringer og at inntaket må få god landskapstilpasning. Naturvernforbundet mener at landskapet på Herøy har mange forskjellige kvaliteter i ett område, og at ved å gjøre inngrep som berører en av dem, vil man forringe hele landskapet.

NVE er av den oppfatning at bygging av inntak og rørgate vil kunne medføre store inngrep i terrenget. Dette blir særlig synlig på den øverste delen av rørgata, og ved inntaket. Fordi det er relativt grunt i løsmassene oppover lia, vil det måtte sprenges noen steder og det vil være lite stedegen masse å bruke som overdekning på rørgata. Terrenget er dekket av nedbørsmyr oppover mot inntaket, og en rørgate som ligger i terrenget vil kunne endre dreneringen, og med det vegetasjonen. På denne måten vil rørgata kunne bli synlig på lang avstand. Litt avhengig av utformingen av inntakskonstruksjonen, vil dette også kunne synes i relativt stor grad langt borte fra.

Dette mener NVE er problematisk, da landskapsrommet er åpent og det er innsyn fra et stort område, mot Tjørnvågelva og innover Nonsdalen. Deler av utsynet fra lia langs Tjørnvågelva er vist i figur 1. Slik NVE vurderer det vil tiltaket etterlate varige sår i naturen. Dette både på grunn av hvordan landskapsrommet er utformet, og at rørgata planlegges lagt i myr med et grunt lag løsmasser, og fordi inntaket blir et inngrep i ei ellers uberørt li. Vi mener at inngrepet har negative virkninger for tema landskap og viser til OEDs retningslinjer.

Figur 1: Utsyn fra rørgatetrasé mot Dimnøy og Ulsteinvik. Foto: NVE.

Konfliktene med landskapskvalitetene langs Tjørågelva gjelder fra der plantefeltet slutter og oppover Nonsdalen. Nedover plantefeltet mener NVE at konfliktene ved å etablere rørgate er små til ingen, da plantefeltet driftes aktivt allerede.

Kommunen ber om at inntaket trekkes ned til der plantefeltet starter. Dette er blitt diskutert tidligere i saksbehandlingen og søker ga da uttrykk for at det ikke er et aktuelt alternativ.

Naturmangfold

Terrestrisk miljø

Tjørågosen naturreservat ligger nedstrøms kraftstasjonen og det er ikke planlagt å gjøre inngrep i reservatet. Området er, i tillegg til å være vernet, også angitt som naturtypen *Strandeng og strandsump* med verdi B. Mange fuglearter holder til i området, flere av dem rødlistede, se tabell 1. Av den grunn mener NVE at anleggsperioden for kraftverket bør legges utenom hekkeperioden, dersom det blir gitt konsesjon. Utover dette er vi av den oppfatning at en utbygging av Tjøråg kraftverk ikke er i konflikt med naturreservatet.

Tabell 1: Rødlistearter tilknyttet tiltaksområdet for Tjøråg kraftverk.

Art	Status	Register	Leveområde
Vipe	EN	Artskart/BM-rapport	Tjørågosen
Sjørre	VU	Artskart/BM-rapport	Tjørågosen
Horndykker	VU	Artskart/BM-rapport	Tjørågosen
Storspove	VU	Artskart	Tjørågosen

Ærfugl	NT	Artskart/BM-rapport	Tjørvågosen
Fiskemåke	NT	Artskart/BM-rapport	Tjørvågosen
Gjøk	NT	Artskart/BM-rapport	Vassdrag/heilandskap
Myrrikse	EN	BM-rapport	Våtmark
Makrellterne	EN	BM-rapport	Tjørvågosen
Svartand	NT	BM-rapport	Tjørvågosen
Hønehauk	NT	BM-rapport	Barskog
Lirype	NT	BM-rapport	Vassdrag/heilandskap
Tjuvjo	NT	BM-rapport	Tjørvågosen
Taksvale	NT	BM-rapport	Kulturlandskapet
Stare	NT	BM-rapport	Kulturlandskapet
Bergirisk	NT	BM-rapport	Vassdrag/heilandskap
Sivsporv	NT	BM-rapport	Vassdrag/heilandskap
Dvergdykker	VU	BM-rapport	Tjørvågosen
Solblom	VU	Artskart	Kulturlandskap
Hare	NT	BM-rapport	Vassdrag/heilandskap
Oter	VU	BM-rapport	Vassdrag/heilandskap

Tabell 1 inneholder rødlisteartene som er registrert i tiltaksområdet til Tjørvåg kraftverk og Tjørvågosen naturreservat. Artene som ble funnet i forbindelse med utarbeiding av BM-rapporten er ikke kartfestet og det er dermed vanskelig å vite hvilke arter som kan bli berørt av kraftverket. De artene som er tilknyttet Tjørvågosen er omtalt i avsnittet over.

Det er registrert solblom (VU) ved kraftstasjonsplasseringen, mest sannsynlig som bestand. Denne bestanden kan gå tapt ved en utbygging. Ved en eventuell utbygging må bestanden av solblom identifiseres i sin helhet og tas hensyn til. Utenom solblom er det ikke registrert andre stedbundne rødlistearter. For fugleartene som lever oppover lia mot Nonsdalen vil tiltaket kunne få noen negative konsekvenser, særlig i anleggsperioden. Det er viktig at anleggsperioden legges utenfor hekkeperioden for fugl. Hvis tiltaket planlegges og bygges på en skånsom og hensynsfull måte, vil konsekvensene for rødlisteartene minimeres.

Myr

Lia langs Tjørvågelva er dekket av myr. Fylkesmannen skriver i sin uttalelse fra 2017, at de savner en vurdering av hva slags myr dette er, noe som ikke er gjort i forbindelse med søknaden.

Myr kan deles inn i:

1) Regnvannsmyr (ombrogen myr) hvor all vanntilførsel kommer som regn, som normalt blir næringsfattig.

2) Jordvannsmyr (minerogen myr) som i tillegg får sigevann fra omgivelsene.

Er jordvannmyra horisontalt plassert kalles den topogen. Ligger den i et skrånende terreng kalles den soligen (bakkemyr) og vil bli påvirket av sigevann fra omgivelsene. En soligen myr i fjellet blir på grunn av den hellende grunnvannstanden mineralpåvirket.

3) En limnogen myr blir periodisk eller konstant oversvømt av vann, via bekker, vassdrag eller deltaer.

Topogene myrer dannes ved gjengroing av sjøer og tjern, og er horisontale. Soligene myrer dannes i områder med stort vanntilførsel i jordsmonnet. Topogene og soligene myrer kan ha både minerogene og ombrogene partier. Minerogen myr får tilført næringsstoffer gjennom grunnvannet, mens ombrogen myr bare får tilført næring gjennom regnvann, fordi den har vokst over grunnvannsnivået.

Ut fra hva slags vegetasjon som finnes i myra synes dette å være en ombrotrof tuemyr – nedbørstuemyr. Det er i tillegg en del tilførsel av vann som renner i jordsmonnet nedover lia, som tilsier soligen jordvannsmyr. Det vokser en del rømer i myra, som typisk vokser på kalkfattige steder. Det samme gjelder blåknapp som også ble funnet i området. Dette tilsier at myrområdet ikke er noen rikmyr.

Kystnedbørsmyr er vurdert som sårbar, og Fylkesmannen påpeker i sin høringsuttalelse at oseanisk nedbørsmyr i 2001 ble vurdert som sterkt truet. Gurskøya ligger i oseanisk vegetasjonsseksjon, og NVE mener det er sannsynlig at myra i Tjørågelva faller inn under den myrtypen Fylkesmannen nevner.

Å grave/sprengne ned en rørgate i myr med bakkesig, vil kunne endre vegetasjonsmønsteret nedstrøms traseen. Særlig hvis vegetasjonen ikke har kontakt med grunnvannet og da i større grad er avhengig av den fuktigheten som siger nedover.

Det er påpekt i BM-rapporten at det er et kildesig i øvre kant av plantefeltet. Her er det funnet et lite vegetasjonssamfunn med mineralkrevende arter, noen arter som kun er funnet et fåtall andre steder på Sunnmøre. Rapporten anbefaler at lokaliteten blir tatt vare på, blant annet ved at rørgata flyttes lenger unna lokaliteten, noe også Fylkesmannen påpeker i sin høringsuttalelse.

NVE er av den oppfatning at etablering av rørgata kan få negative konsekvenser for myrområdet og delvis også kildesiget.

I BM-rapporten er områdets verdi for biologisk mangfold satt til middels-stor, og konsekvensen av tiltaket liten/ingen. NVE er ikke enig i denne vurderingen. Vi mener det er en negativ konsekvens ved etablering av kraftverket, spesielt ved å grave/sprengne ned rørgata.

Akvatisk miljø

De nederste 0,2 km av Tjørågelva er tilgjengelig for anadrom fisk, og er også registrert i lakseregisteret. Det gjelder i hovedsak sjørret, og havområdet mellom Gurskøya og Dimnøya er kjent som et godt sjørretområde. Kraftstasjonen er planlagt oppstrøms anadrom strekning, men det er likevel viktig å utforme avløpet fra stasjonen på en slik måte at det ikke får virkninger for strekningen, dersom det gis konsesjon.

Det er ikke registrert fisk i artskart i Tjørågelva oppstrøms fylkesveien, og heller ikke BM-rapporten har avdekket at fisk i elva oppstrøms anadrom strekning.

Om muligheten for naturtyper og rødlista, fuktkevende arter står det i BM-rapporten:

«Langs den planlagde strekningen for utbygging, mellom kote 250 og kote 10, går elva i småfossar og stryk, men utan utvikla fossejuv, og elvelaupet er langs heile denne strekningen prega av sterk utspyling under nedbørs- og flaumperiodar, slik at elvelaupet dels har grov stein og steinblokker, dels vaska ned på berget under, og utan at det er parti med vilkår for utvikling av fossesprøytenger eller flaummarksoner. Flekkvis er det matter av fuktkevande mosar på elvekanten og i fallskog under nedbryting, men alle artar som er identifiserte, har stor utbreiing, må karakteriserast som vanlege eller relativt vanlege, og er ikkje spesielt knytte til fossejuv og fosseenger.»

Artsliste og kartfesting av registrerte arter mangler og gjør det vanskelig å vurdere videre, men det er mye blankskurt fjell og stein i elveløpet og ingen tydelige fosserøykområder, noe som underbygger det som står i rapporten.

Det er heller ikke registrert fisk i Nonsvatnet oppstrøms tiltaket. NVE vil likevel ikke utelukke dette. Fossefall er kjent i området, en fugleart som er svært avhengig av rennende vann. Søker har ikke foreslått å slippe minstevannføring. Dette mener NVE ville vært svært skadelig for mulig fisk og fossefall, og andre arter, trivielle eller ikke, som ikke er fanget opp eller ramset opp i arbeidet med søknaden. Størrelsen på minstevannslipp fastsettes i vilkårene hvis det gis konsesjon.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Tjørnvåg kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport (I og II), høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i naturbase og artskart 24.11.17. NVE mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om terrestrisk naturmangfold i tiltaksområdet. Kunnskapsgrunnlaget er muligens litt tynt på akvatisk miljø, fordi det ikke foreligger oversikt over arter som lever i og i tilknytning til vannet i elva. Samlet sett mener NVE likevel at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Tjørnvåg kraftverk finnes det mest sannsynlig en kystnedbørsmyr med bakkesig og et kildesig. Denne er ikke avgrenset som naturtype. NVE mener at en eventuell utbygging av Tjørnvågelva ikke er i konflikt med forvaltningsmålet for arter, naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Tjørnvåg kraftverk i sammenheng med påvirkninger fra andre vassdragstiltak i området. På vestsiden av Gurskøya ligger Gjerdsвика kraftverk (4 MW) med konsesjon fra 1992. I samme område er Mørkevatt demmet opp som vannforsyning. Rett øst for Tjørnvågelva ble Høgsetelva kraftverk (tidligere Stemmedal kraftverk) vurdert konsesjonspliktig i 2012 og 2016. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og vi mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Friluftsliv og brukerinteresser

Ifølge søknaden blir utbyggingsområdet kun benyttet av grunneieren. Videre mener søker at veien/stien som er planlagt oppover lia vil være positivt for å øke friluftslivet i området. Området er ikke registrert som friluftslivsområde (naturbase 24.11.17).

Kommunen skriver i sin høringsuttalelse at det er området rundt Tjøråvågen (nedstrøms omsøkt tiltak) som er verdifullt for friluftsliv, men at enkelte kan benytte seg av området oppover Tjøråvågelva og videre innover Nonsdalen. Kommunen skriver at det ikke er et naturlig utfartssted.

Fylkesmannen skriver at området over skoggrensa er avgrenset som regionalt friluftsområde. De skriver ingenting om hvor mye brukt området er. Naturvernforbundet er uenig i søkers vurdering om at en vei oppover lia vil øke områdets verdi for friluftsliv. Med så mange veier som er bygget mener de at veiløst terreng er mer verdifullt.

For NVE synes det at området i svært liten grad er i bruk som turområde. Det er tett vegetasjon langs elva, og det er ikke før ovenfor inntaket at elva ville vært en del av turopplevelsen, da den ellers ligger dypt i terrenget. Vi forstår søkers argument om at en etablering av vei/sti vil gjøre området lettere tilgjengelig, som kan gi en liten positiv effekt for friluftslivet i området, men mener at Naturvernforbundet også har et poeng når de påpeker at uberørt natur har en verdi i seg selv. Over inntaket vil Nonsdalen uansett fremdeles være veiløs.

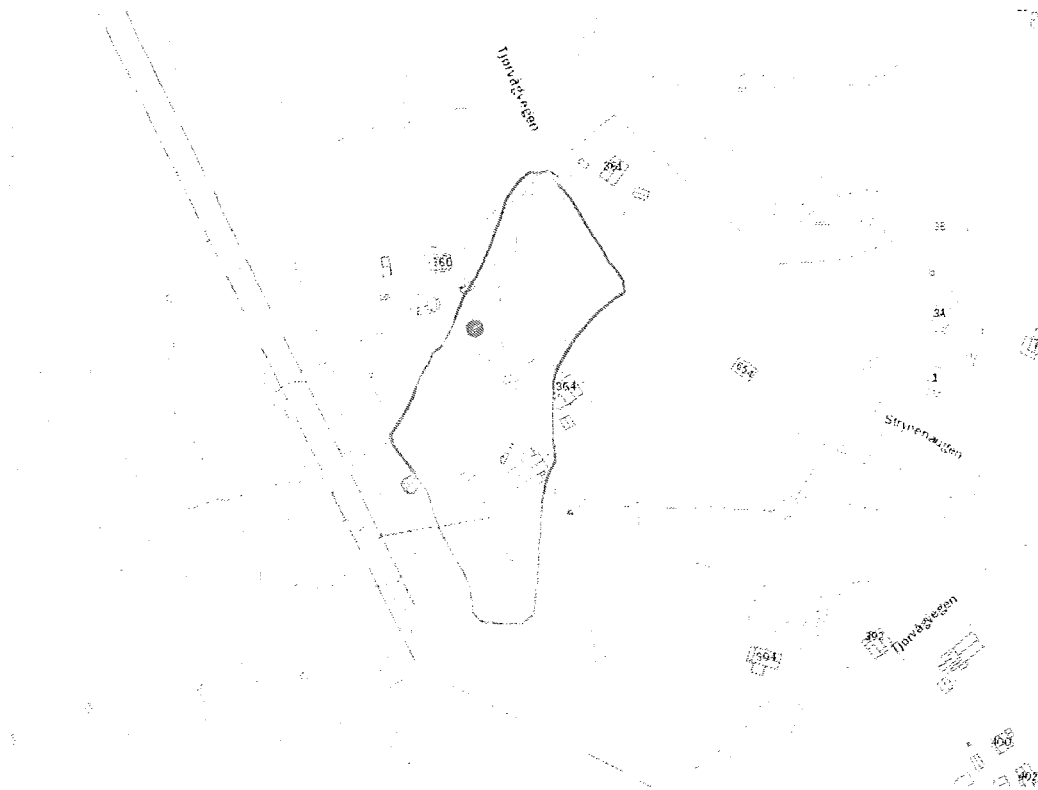
Kulturminner

Det er i naturbase registrert 6 kulturminner rett nord for gården Tjøråvåg, rett ved veien. Søk er foretatt 24.11.17. Det er her snakk om spor etter bosetninger og gravrøyser. Kulturminnene ligger på motsatt side av elva for der kraftstasjonen er planlagt, og vil ikke bli berørt av utbyggingen.

Fylkesmannen på vegne av fylkeskommunen skriver i sin høringsuttalelse fra 2006 at det er flere nyere tids kulturminner på tunet ved Tjøråvåg og noen mulige automatisk fredete kulturminner. Det er lagt ved et kart, som er gjengitt i figur 2.

Det oppmerkede området på figur 2 er et område hvor kravet om kulturminneregistrering er utløst, ifølge Fylkesmannen.

NVE mener at kraftstasjonen med tilhørende jordkabel mot eksisterende kraftlinje kan komme i konflikt med kulturminner. Ved å ta hensyn til dette ved endelig kraftstasjonsplassering og kraftlinjetrasé kan disse konfliktene løses. Fylkesmannen krever en avklaring før et eventuelt kraftverk bygges. NVE mener at en slik avklaring kan gjøres i forbindelse med detaljplanleggingen av kraftverket, dersom det gis konsesjon. NVE anbefaler søker å gå i dialog med Møre og Romsdal fylkeskommune for å få gjennomført en arkeologisk kartlegging etter deres rutiner, dersom det blir gitt konsesjon.

Figur 2: Enkel oversikt over hvor Fylkesmannen mener det må utredes for kulturminner (område innenfor blå strek). Kraftstasjonsplassering er avmerket med blå prikk (utenfor område for kulturminneregistrering), det samme er et mulig gravminne (innenfor område for kulturminneregistrering).

Konsekvenser av kraftlinjer

Kraftverket vil knyttes til eksisterende kraftlinje med en 50 m jordkabel. NVE mener det ikke er noen konflikter knyttet til kraftlinja, annet enn det som er nevnt i avsnittet om kulturminner. Traseen kan avgjøres etter avklaring om kulturminner i detaljplanleggingen, dersom kraftverket får konsesjon.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Tjøråge kraftverk vil gi ca. 3 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som lite for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og generere skatteinntekter. Videre kan Tjøråge kraftverk styrke næringsgrunnet i området og dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Inntaket og øvre deler av rørgata til Tjøråge kraftverk ligger over tregrensa i Nonsdalen, i ei li med vidt innsyn. Det er grunt løsmassedecke, det vil mest sannsynlig måtte sprenges på deler av strekningen. Terrenget er dekket av myr, som vil få endret drenering, og med det vegetasjon, ved at det graves/sprenges ned en rørgate. Dette vil begge deler føre til et synlig inngrep over tregrensa, i et landskapsrom med godt innsyn fra Dimnøya og Ulsteinvik. NVE viser til OEDs retningslinjer for små vannkraftverk på tema landskap.

Myra som dekker området for inntak og rørgate er en nedbørm yr med bakkesig, muligens av typen oseanisk nedbørm yr. Kystnedbørm yr er vurdert som sårbar og i 2001 ble oseanisk nedbørm yr vurdert som stert truet. Å etablere rørgate i myr vil ødelegge et belte av myra, og også få negative konsekvenser i dreneringsretningen.

NVE har kontrollert beregningene for produksjon og kostnader og kommet frem til kostnader som er 73 % høyere enn det søker har oppgitt. Med NVEs beregninger har Tjørvåg kraftverk kostnader blant de dårligste 20 % av vind- og vannkraftprosjekter som har endelig konsesjon. Tjørvåg kraftverk vil kunne bidra med 3 GWh, en fordel vi mener ikke veier opp for ulempene for landskapet i Nonsdalen. NVE mener videre at et prosjekt med høyt kostnadsnivå i mindre grad kan bære de negative konsekvensene prosjektet medfører.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Tjørvåg kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

TJERVAAGELVA KRAFTVERK

Vurdering av konsekvensar for biologisk mangfald

Albicilla naturfagrådgeving – Alv Ottar Folkestad

Pr. September 2015

Albicilla Naturfagrådgeving – Alv Ottar Folkestad

Samandrag

Etter å ha teke på seg oppdraget med biologisk mangfald-vurdering for området gjennomførte undertekna to turar til planområdet for Tjervaagelva kraftverk i august og september 2004 for å kartlegge og vurdere biologisk mangfald. Dette vart supplert med tilgjengeleg kunnskap frå tidlegare, både vegetasjonskartlegging i samband med verneplan for havstrand, biologisk mangfald i kommunen og mangeårig registrering av fuglelivet i regionen. På dette grunnlaget vart det i oktober 2004 utarbeidd ein rapport om biologisk mangfald med særleg vekt på raudlista artar og verdifulle naturtypar/ plantesamfunn, og kva verknad ei kraftutbygging ville ha for naturmangfaldet i planområdet og eventuelt for biologisk mangfald lokalt/regionalt. Konklusjonen var at området langs Tjørvåg elva har stort artsmangfald av karplanter, og at tre delområda skil seg ut med verdifullt/interessant biologisk mangfald:

1. *Strandengene* ved utlaupsosen i sjøen – klassifisert som regionalt verneverdig og freda som reservat i «Verneplan for havstrender i Møre og Romsdal». Dette er nedstrøms planlagt kraftverk og vil ikkje bli utsett for fysisk inngrep. Som reint elvekraftverk var vurderinga at vassføring truleg ville bli minimalt endra, og at utbygging neppe ville kome i konflikt med verneformålet for Tjørvågen naturreservat.
2. *Eit rik-sig* med tydeleg kalkpåverknad og ei rad kalk- og mineralkrevjande planteartar i eit rik-sig-samfunn med artar som ikkje er påvist i kommunen før, og som er sjeldne i regionen og i denne delen av fylket. Ein småbekk som går parallelt med og nær siget var planlagt avskoren og leidd inn i elva høgare oppe. Rørtrasé kombinert med veg er planlagt langs denne bekken. Det vart vurdert som reell fare at sigevass-systema som skapar rik-siget, kunne bli skipta. Det burde derfor vurderast alternativ rørtrasé.
3. *Nonsvatnet*, ei lita, vegetasjonsrik tjønn ovafor planlagt vassinntak. Denne er viktig for biologisk mangfald som beite- og hekkeplass for våtmarksfugl. Tjønnen var ikkje planlagt regulert, men har vore regulert tidlegare. Det burde stillast vilkår om å halde tjønna fri for regulering.

Det vart påvist fleire raudlista fugle- og dyreartar i det aktuelle området. Ein fugleart var påvist hekkande nær elva, ein litt lenger unna, men ingen av artane vart vurderte som særleg sårbare for den type inngrep som planlagd kraftverksutbygging ville innebære. Dei fleste av dei raudlista artane er knytt til landskapet som grensar inntil, men ville ikkje bli berørt direkte av dei fysiske inngrepa. Dersom det skulle bli aktuelt å utvide planane med t.d. reguleringsbasseng i øvre del av vassdraget, ville fleire artar bli direkte berørte. Ein raudlista pattedyrart var registrerte i planområdet, direkte knytt til elva (oter), men likevel neppe særleg sårbare for denne type utbygging.

Biologisk mangfald-rapport var eitt av grunnlagsdokumenta for søknad om godkjenning av utbyggingsplanar for Tjervaag kraftverk. Søknaden vart ikkje realitetshandsama før i 2013, då Fylkesmannen i Møre og Romsdal, med tilvising til Naturmangfaldlova om raudliste og vurdering av naturtyper/vegetasjonstyper, bad om tilleggsregistreringar og -vurderingar med utgangspunkt i dei krav som galdt på dåverande tidspunkt (2013). Det måtte leggjast særleg vekt på mosar i fuktige habitat, fossesprøytoner og på botaniske vurderingar generelt. Med tilvising til dette bad NVE søkjaren om at det vart lagt fram ei ny og oppdatert vurdering av konsekvensane for biologisk mangfald før søknaden om byggingsplanar for Tjervaagelva kraftverk vart handsama. Kravet var oppdatering i høve til merknadene frå Fylkesmannen og verdi- og konsekvensvurdering etter ny mal frå 2009.

Ny innsamling av materiale med hovudvekt på dei tilleggsopplysningane Fylkesmannen bad om, vart gjennomført 4. september 2015. Saman med gjennomgang og oppdatering av tidlegare datagrunnlag etter ny mal frå 2009, er dette presentert i her-verande rapport.

Hovudkonklusjonane frå rapporten om biologisk mangfald i 2004 står ved lag, også når kunnskap med hovudvekt på oppdatert kunnskap om fuktkrevjande mosar, fossesprøytsoner, natur- og vegetasjonstypar og ny raudliste vert lagt til. Det biologiske mangfaldet langs vassdraget frå heile nedbørsfeltet til elveosen i sjøen er etter måten stort og med fleire delområdet av høg naturfagleg verdi, dels lokalt, dels i regional målestokk og dels i nasjonal samanheng (naturreservat). I alt er det notert 19 raudlista fugle- og pattedyrartar i nedbørsfeltet for Tjørvågelva etter ny raudliste frå 2015. Dette er likevel ikkje område og verdiar som direkte er knytte til elvestrengen og vassføringa langs planlagd byggeområdet. Det er derfor ikkje sannsynleg at utbygging slik det er søkt om, vil ha merkbare, negative effektar for desse verdiane.

Hovudkonklusjonen kan summerast som følgjer:

1. Det er ikkje påvist at sjølve elvelaupet og den elvenære sona langs den delen av vassdraget som er planlagt utbygd, har spesiell verdi for raudlista artar eller ansvarsartar, for viltet generelt, for naturtypar/vegetasjonstypar eller ferskvassnatur. Denne delen av vassdraget merker seg såleis ikkje ut i høve til biologisk mangfald.
2. Langs den planlagde strekninga for utbygging, mellom kote 250 og kote 10, går elva i småfossar og stryk, men utan utvikla fossejuv, og elvelaupet er langs heile denne strekninga prega av sterk utspyling under nedbørs- og flaumperiodar, slik at elvelaupet dels har grov stein og steinblokker, dels vaska ned på berget under, og utan at det er parti med vilkår for utvikling av fossesprøytenger eller flaummarksoner. Flekkvis er det matter av fuktkrevjande mosar på elvekanten og i fallskog under nedbryting, men alle artar som er identifiserte, har stor utbreiing, må karakteriserast som vanlege eller relativt vanlege, og er ikkje spesielt knytte til fossejuv og fosseenger.
3. Ut frå dette er det heller ikkje grunn til å vente at ei utbygging som planlagt og søkt om, vil få særleg merkbar, negativ verknad på biologisk mangfald korkje i regionen eller i influensområdet.
4. Ein fugleart knytt til vassdraget i naturtilstand, fossefall, er tradisjonell hekkefugl i dette vassdraget og vil raskt kome i faresona ved redusert vassføring, evt. tørrlegging av den mest fosserike delen av elva i hekketida. Dette er ein art som vil kunne bli sterkt negativt påverka bestandsmessig ved systematisk utbygging av mikro-, mini- og småkraftverk i stor skala, etter som hovudtyngda av hekkebestanden er knytt til dei brattaste og mest fosserike delane av elvar i den mest aktuelle storleiken for denne type kraftverk. Overordna styresmakter må derfor fortløpande vurdere på kva nivå bestandsomsyn til denne arten skal gje grunnlag for særlege vilkår i samband med konsesjon for utbygging.

Innholdsliste

Samandrag	side 2
1 Innleiing	side 5
2 Utbyggingsplanar og influensområde	side 6
3 Metode	side 9
3.1 Eksisterande datagrunnlag	side 9
3.2 Verktøy for kartlegging og verdi- og konsekvensvurdering	side 9
3.3 Feltregistreingar	side 9
4. Resultat	side 11
4.1 Kunnskapsstatus	side 11
4.2 Naturgrunlaget	side 11
4.3 Raudlisteartar	side 11
4.4 Terrestrisk miljø	side 12
4.5 Akvatisk miljø	side 22
4.6 INON-område	side 23
4.7 Vurdering av naturmiljøet i området	side 23
4.8 Konklusjon – verdi	side 25
5. Verknader av tiltaket	side 27
5.1 Omfang og konsekvens	side 27
6. Avbøtande tiltak	side 28
7. Usikkerheit	side 28
8. Referansar og kunnskapsstof	side 30
9. Vedlegg	side 31

1. Innleiing

Som del av søknaden og som grunnlag for handsaming av søknad om dispensasjon for bygging av Tjervaag kraftverk i Tjørågelva, Tjøråvåg i Herøy, var det krav om at det vart gjennomført biologisk kartlegging av det området som vert påverka av inngrepa. Dette følgjer av brev frå Olje- og energidepartementet datert 20. februar 2003. Hovudvekta i slik kartlegging skulle leggest på artar i den norske såkalla "raudlista" (truga og sårbare artar) og på ei vurdering av arts-mangfaldet i utbyggingsområdet i høve til uregulerte delar av vassdraget og/eller nærliggande vassdrag. Det kunne fastsetjast ei minstevassføring i heile eller deler av året dersom den faglege undersøkinga viste at dette kunne gje ein vesentleg miljøgevinst. Kostnadsramma for slike undersøkingar var sett til kr. 20.000,-. Kravet var at slike undersøkingar vart utførde av eit uavhengig og kvalifisert firma.

Med referanse i liknande registreringar i fleire vassdrag i Volda og Ørsta 2003, tok Trond Ryslett, leiar i Småkraftforeininga, kontakt underteikna over telefon den 30.03.04 og seinare i brev 30.03.04 og 20.05.04 med spørsmål om å utføre tilsvarande oppdrag for Tjervaag kraftverk gjennom føretaket "Albicilla natur- og miljøfag" (no «Albicilla naturfagrådgjeving»). Etter å ha fått tilsendt bakgrunnsdokument, vart det semje om at underteikna kunne utføre oppdraget. På dette grunnlaget vart det i 2004 gjennomført feltarbeid, gjennomgang av eksisterande naturfagleg kunnskap om området, og utarbeidd ein rapport ut frå då gjeldande krav. Rapporten vart datert 15. oktober 2004 og var eitt av vedleggsdokumenta til tidlegare søknad om utbygging av kraftverk. Søknaden vart ikkje realitetshandsama før i 2013, og etter merknad frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal vart det då sett krav om tilleggsregistrering og vurdering av kryptogamflora (hovudvekt på mosar tilpassa fuktig mikroklima og på fosseenger). Samstundes vart det krav om oppdatering av rapport etter ny standard mal frå 2009. Dette er bakgrunnen for denne rapporten.

Eiksund, den 24. februar 2017

Alv Ottar Folkestad
Naturfagkonsulent

2. Utbyggingsplanar og influensområde

Rørtrasé:

Aktuell rørtrasé er skissert frå inntaksdam på kote 250 langs vassdraget på nordsida og over eit område med terrengdekkande myr og fukthei der traséen er tenkt lagt langs ein sidebekk til Tjørågelva i retning nordaust over ei strekning på om lag 500 m. Derifrå går traseen parallelt med elva i skissert avstand 50-90 m gjennom eit furuplantefelt i om lag 600 m lengde, før dei siste om lag 200 m av traseen dreiar litt meir mot nord gjennom eit litt slakkare terreng. Sjøelve kraftverket er planlagt plassert ved Tjørågelva vis-à-vis tunet på garden til søkjaren. Synfaringa langs rørtraséen vart konsentrert om å vurdere naturtypar og vegetasjonssamfunn langs traséen med tanke på om det i dette området er førekomstar av vegetasjonssamfunn som skil seg ut eller anna av særleg, naturfagleg interesse.

Øvre om lag 500 m:

Etter tilgjengelege skisser går planlagd rørtrasé frå inntaket gjennom eit smalt belte av bjørkedominert kantskog i elvedalen, deretter over open lynghei, dels med fattige bakkemyrar, dels fukthei. På myrpartia er det dominans av fattigmyr med kystbjønnskjegg, torvull og torvmosar som viktigaste artar, brote opp med litt meir mineralpåvirka sig med innslag av t.d. duskull, stjernestarr, heistarr, kornstarr, heisiv, rome og flekkmariland. På tørrare rabbar og kantar er det dominans av røsslyng, klokkeling, krekling, gråmose, busker av øyrevier og einer, og med spreidde oppslag av bjørk og ein og annan furubusk. Langs om lag halve strekninga er traséen lagt langs ein sidebekk langs nordsida i avstand ca. 75 m frå elva.

Midtre om lag 600 m av rørtraséen:

Frå om lag 175 moh går rørtraséen gjennom eit furuplantefelt i avstand 50-90 m frå elva. Plantefeltet er 80-90 år gammalt og har vore gjennom ein sjølvtynningsfase som gjer store deler av feltet nokså naturlikt og med dels fuktig skogbotn, dels tørrare parti, på sine stader svært grunn. Med planar om å kombinere rørtrase med skogsvegbygging vil dette krevje rydding av ei gate gjennom skogen.

Nedste om lag 200 m av rørtraséen:

Traséen vil her krysse eit inngjerda beiteområde, dels fuktig, ugjødsla lyng- og einemark med litt spreidd oppslag av lauvskog og lauvkratt og noko bartreoppslag, dels eldre, delvis rydda og frå gammalt av gjødsla beite og hagemark med spreidd, bjørkedominert lauvskog. Også dette området har myrlendte og fuktige parti. Eit steingjerde markerer grensa mellom eldre tidars innmark og utmark, og to høgspennings kraftliner kryssar området, jamfør planlagt tilkobling for det aktuelle kraftverket.

Influensområde:

Verknadene av dei omsøkte tiltaka på naturverdiar i området vil nødvendigvis vere knytt til fysiske inngrep og i kva grad dei endrar/skiplar dei natur- og kulturgivne føresetnadene for korleis naturen i planområdet fungerer. Dette gjeld først og fremst to tilhøve:

1. Terrenginngrep

Dette vil i all hovudsak gjelde inntaksdam i elva på kote 250, rørgate og vegbygging frå bygda og opp til inntaksdammen, og bygging av kraftverket. Slik inntaksdammen er planlagt plassert, nede i ein smal og markert elvedal, vil dette måtte vurderast som eit relativt lite inngrep i eit område der det ikkje er påvist spesielle eigenverdiar. Kraftverket vil bli plassert i eit bygningsmiljø og bli ein del av etablert, menneskeleg aktivitet utan at det vil medføre radikale endringar for naturverdiane i området rundt. Viktigaste delen av fysiske inngrep vil derfor vere rørtrasé og vegbygging. I byggingssfasen vil dette nødvendigvis medføre nokså store inngrep både i terreng og i vegetasjon og vil gje fysiske endringar og forstyringar i anleggsfasen og truleg til ei viss grad også permanent. Over tid vil dette normalisere seg på eit nytt nivå, og ein del av eventuelle negative effektar vil kunne vere forbigåande og bli mindre merkbare over tid. Størst negativ verknad vil måtte påreknast dersom anleggsarbeidet skiplar sigevass-systema i området og i den grad dei er avgjerande for funksjonar og naturverdiar som er viktige i dag.

2. Endra vassføring:

Utbygging av kraftverk vil nødvendigvis endre vassføringa i den regulerte delen av elva radikalt, men kor vidt dette vil medføre merkbare, negative effektar på naturverdiane i det tilgrensande landskapet, er avhengig av kva rolle elva som element i naturen har for desse verdiane. Det vil gjelde i kva grad der er artar og samfunn som er avhengige av eller påverka av elva og vassføringa der, anten direkte, eller gjennom lokalklimatiske eller mikroklimatiske prosessar. Dette vil i så fall berre kunne forventast for elva og nærast tilgrensande område frå inntaksdammen til kraftverket, medan vassføringa nedstrøms kraftverket neppe vil bli radikalt endra i høve til naturgiven dynamikk i dag. I dette bildet må og vurderast kva effekt drift av kraftverket vil kunne få for dei naturgjevne, fysiske kreftene i og langs elva i dag. I den grad drift av kraftverket tek unna og reduserer vassføring i elva når elva fører mykje vatn, eventuelt er i flaumsituasjon, vil redusert gjennomspyling av elvelaupet kunne gje betre vilkår for enkelte plantar, vegetasjonssamfunn og med det også dyreliv, og kanskje gjere det mogleg å etablere seg der den naturgivne dynamikken har sett grenser til no. I den andre ytterkanten vil elva kunne verte meir utsett for tørkeproblem dersom det ikkje vert sett krav om minstevassføring.

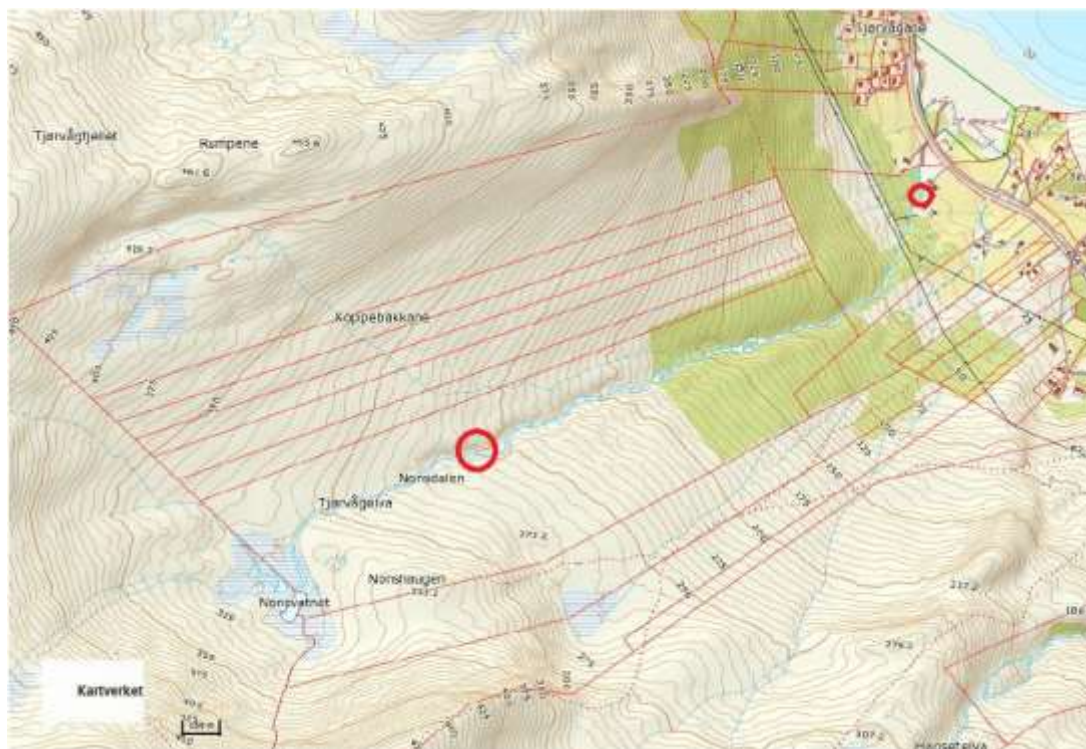

Fig. 1. Kart over utbyggingsområdet. Inntaksdam og kraftverk markert med raude ringar

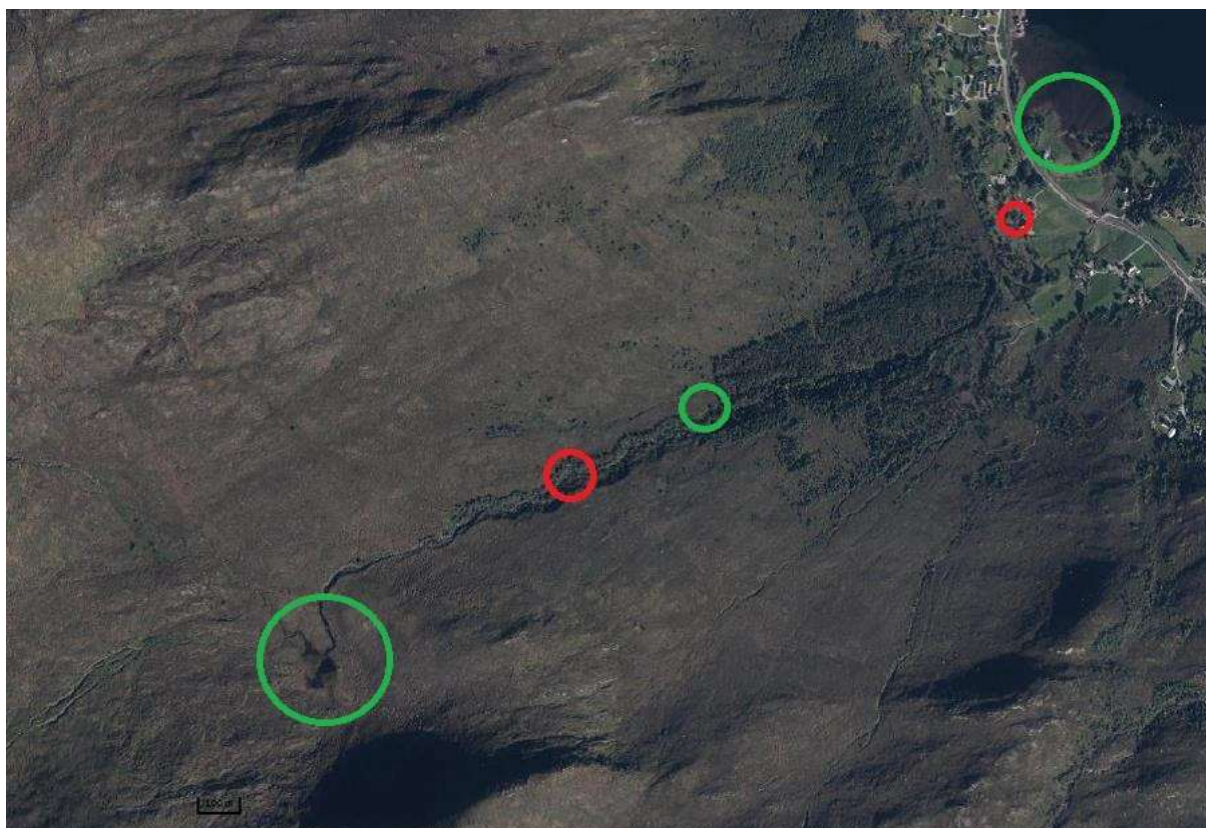

Fig. 2. Ortofoto over utbyggingsområdet. Raud ring er inntaksdam i elva og kraftverk ved elva. Grøn ring er Nonsvatnet øvst, kjelde ved plantefeltet og verneområde ved Tjørvgjøsen.

3. Metode

3.1 Eksisterande datagrunnlag

I tillegg til feltarbeid utført i 2004 og supplert 2015 for dette prosjektet, har underteikna i perioden 1967 til dags dato regelmessig drive feltarbeid for kartlegging og overvaking av natur i øyregionen på Søre Sunnmøre, bl.a. på Gurskøya og i Tjørvågområdet. Hovudvekt har vore på fuglelivet, men supplert med vegetasjonskartlegging og registrering av pattedyr, mindre målretta for andre dyregrupper. Frå 1972 har denne aktiviteten periodevis vore omfattande, både som tilsett hos sentrale, regionale eller lokale styresmakter for miljøvern, og i samband med arbeid på fritid innafør Norsk Ornitologisk Forening. Gjennom sistnemnde foreining er det samla mykje kunnskap om fuglelivet i denne delen av fylket. Dette er i sum tilgjengeleg kunnskap som lettar arbeidet med å vurdere konkrete saker slik som dei aktuelle kraftverksplanane og å sjå inngrep vassdraget i høve til biologisk mangfald lokalt eller vidare.

Vegetasjonen rundt utlaupsosen av Tjørvågelva i sjøen vart kartlagd i 1984 som del av førearbeid for temavis verneplan for havstrender i Møre og Romsdal. Data er presentert i to rapportar, *Økoforskrapport 1986 3A: Havstrand i Møre og Romsdal. Flora, vegetasjon og verne-verdier*, og *Økoforskrapport 1986 3B: Havstrand i Møre og Romsdal.*

Lokalitetsbeskrivelser. Det ligg og føre ein rapport om biologisk mangfald i Herøy frå 2001 (Jordal og Grimstad 2001) og ein suppleringsrapport frå 2009-2011 (Holtan 2012).

Opplysningar frå rapportane er teke med i kunnskapsgrunnlaget for å vurdere dei aktuelle kraftverksplanane i høve til moglege effektar på naturverdiar, med hovudvekt på biologisk mangfald og på såkalla raudlisteartar.

3.2 Verktøy for kartlegging og verdi- og konsekvensvurdering

Konkrete kunnskapskjelder er oppførte i referanselista og kan grupperast som følgjer:

- Diverse nettbaserte kunnskapsbasar, særleg Naturbase, Direktoratet for naturforvaltning
- Handbøker og veiledarar frå ulike fagstyresmakter (DN, NVE, Statens vegvesen)
- Bestemmingsbøker av tradisjonell, trykt type (floraer, felthandbøker)
- Nettbaserte feltguidar og artskunnskapssider
- Norsk raudliste 2015
- Personkontakt til fagfolk på ulike fagfelt

3.3 Feltregistreringar

Feltarbeid:

Det er gjennomført to turar for kartlegging av biologisk mangfald langs Tjørvågelva 2004:

- 25. august - vegetasjonskartlegging langs Tjørvågelva frå riksvegen til Nonsvatnet.
- 25. september – vegetasjonskartlegging riksvegen-sjøen og supplerande langs elva.

Feltarbeidet vart gjennomført ved:

1. Å gå i og langs elvelaupet frå riksvegbrua i Tjørvåg til Nonsvatnet
2. Å gå langs rørtraséen frå Tjørvågelva langs heiområda og plantefeltet til kraftverket.
3. Vegetasjonskartlegging i elvosen og langs Tjørvågelva mellom riksvegen og sjøen, supplerande kartlegging i plantefeltet.

Alle planteartar som vart funne ved systematisk gjennomgang og rimeleg tidsforbruk i influensområdet, blei noterte. I tillegg er det notert terrenghøve og plantesamfunn.

Planteartane vart i hovudsak identifiserte i felt, meir kritiske artar ved hjelp av Lids «Norsk og svensk flora» og Nordhagens «Norsk flora». For vanskelegare artar vart det samla materiale for identifisering innadørs. I den grad det vart observert dyr eller fugl i området, vart også dette notert. Arbeidet vart gjennomført under svært gunstige vértilhøve på ettermiddag/kveld.

Hausten 2015 vart det den 4. september gjennomført ein tur for innsamling av materiale av mosar, lav og sopp langs Tjørvågelva i og langs sjølve elvesenga med start- og slutt på følgjande GPS-punkt :

32V 1. 330446 6909607 – 2. 329419 6908917

Feltarbeidet omfatta:

1. Samle inn materiale av kryptogamar, i det alt vesentlege moseartar, i og langs Tjørvågelva med særleg vekt på strekninga med småfossar og stryk i dei brattaste delane av elva, med hovudvekt i området der kombinasjonen med barskog langs kantane gav særleg fuktig mikroklima. Supplere tidlegare feltarbeid på andre tema.
2. Etterarbeid innadørs for å bestemme artar og arkivere innsamla materiale ved bruk av tilgjengeleg litteratur/referansar.

I utgangspunktet var målsetjinga å samle kunnskap og materiale for mosar, lav og sopp. For sistnemnde kategori var 2015 eit dårleg år. I praksis var det ikkje råd å samle eit representativt materiale for kartlegging av soppfloraen. Derfor er notatar frå registreringane 2004 og eit par private soppturar i mellomliggande år nytta for oppsummering av det som er registrert innafor denne gruppa. Særleg for lav, men og for ein del moseartar er identifisering tidkrevjande, slik at ein del av materialet ikkje er endeleg identifisert.

Det vart lagt vekt på å samle eit så representativt materiale som råd av mosefloraen i området, og med hovudvekt på dei delane av terrenget som er mest påverka av fuktig mikroklima som knauskantar, holrom, skuggesider, tett skog langs elva, og liknande. Det var lita vassføring i elva og lett å kome til langs heile elvelaupet.

Materialet blei samla i plastposar og er seinare gått gjennom for identifisering av artar ut frå litteratur (Hallingbäck og Holmåsen 1981: Mossor, 5. utgåve frå 2008), tilgjengeleg kunnskap på nettet (vesentleg British Bryological Society – BBS), eller gjennom personleg kontakt med fagfolk. Det seier seg sjølv at det i praksis er uråd innafor eit rimeleg tidskrav for eit oppdrag som dette, å gjennomføre komplett bestemming av artar for alt innsamla materiale, etter som

det for kryptogamar er naudsynt med spesialisthjelp for å skilje ein del kritiske artar. Det er derfor lagt vekt på først og fremst å identifisere artar som

- a) Er sårbare for miljøendringar (raudlista/ansvarsartar)
- b) Er indikatorartar for naturtypar/spesielle naturverdiar
- c) Er knytte til miljøfaktorar som aktuell utbygging vil kunne påverke (fossemiljøet)

Innsamla materiale er teke vare på for dokumentasjon og vert overlevert faginstitusjon.

4. Resultat

4.1 Kunnskapsstatus

I 2004 vart feltarbeidet konsentrert om kartlegging av karsporeplantar både for å kartlegge kor vidt det var sjeldne, kravfulle eller sårbare artar og plantesamfunn i området, og som eit grunnlag for vurdering og klassifisering av naturtypar. Dette vart supplert med eksisterande kunnskap frå ei rekkje andre kjelder. Hausten 2015 vart dette supplert med oppdatering i høve til eventuelt nye opplysningar og vurderingar frå dei 11 siste åra. I tillegg vart det gjennomført ei registrering av kryptogamar i området, etter som dette er krav ved vurdering av biologisk mangfald. Saman med det som er samla av kunnskap frå tidlegare, gjennom årleg og løpande feltstudiar i området, kartlegging av naturråde på kommunebasis eller som del av temavise verneplanar og biologisk mangfaldkartlegging i kommunen, er dette eit nokså omfattande materiale. I sum gjev det god kvalitet på kunnskapsgrunnlaget.

4.2 Naturgrunnlaget

I sjølve inngreps- og influensområdet er bergrunnen opplyst å vere glimmergneis, og innafor nedbørsfeltet til Tjørvågaelva er det dominans av ulike gneisbergartar, som i sørlegaste del er eit belte med knollegneis der hovudpreget for dette landskapet sett frå avstand er dominans av fattig lynghei, fukthei og fjellhei med stor frekvens av grunnlendt og nake berg. Det er likevel innslag av andre og rikare bergartar i dette landskapet, bl.a. eklogitt-amfibolitt, og med eit innslag av mineralkrevjande, dels kalkkrevjande planteartar og –samfunn er det alt som tyder på at det også må vere innsprengt førekomstar av rikare bergartar i området (truleg kalkbergartar). (NGU – berggrunnskart, Nasjonal berggrunnsdatabase).

4.3 Raudlisteartar

Den norske raudlista er endra etter 2004, både 2010 og 2015, og fleire av dei fugleartane som var oppførte på lista i 2004, er i dag ute av lista. Til gjengjeld har ei rekkje nye artar kome til. Av dei raudlista pattedyra er det naturleg nok oteren som etter sitt levevis nyttar elva og vassdraget og gjennom dette kan tenkjast å bli påverka av ei utbygging.

Med referanse i rapporten frå 2004 og kunnskapsgrunnlaget elles er følgjande raudlista artar notert frå området, jamfør og Norsk rødliste frå 2015 (Artsdatabanken 2015):

• Vipe	EN – truga	K
• Myrrikse	EN – truga	V
• Makrellterne	EN – truga	S
• Ærfugl	NT – nær truga	S
• Svartand	NT – nær truga	S
• Hønsehauk	NT – nær truga	B
• Lirype	NT – nær truga	X
• Tjuvjo	NT – nær truga	S
• Fiskemåse	NT – nær truga	S
• Gauk	NT – nær truga	X
• Taksvale	NT – nær truga	K
• Stare	NT – nær truga	K
• Bergirisk	NT – nær truga	X
• Sivsporv	NT – nær truga	X
• Horndykker	VU – sårbar	S
• Dvergdykker	VU – sårbar	S
• Sjørørre	VU – sårbar	S
• Hare	NT – nær truga	X
• Oter	VU – sårbar	X

Av i alt 19 artar av fuglar og pattedyr som er ført på den oppdaterte raudlista for artar i Norge, er førekomst av 8 artar knytt til sjøområda i Tjørnvågen (S), 3 artar til kulturlandskapet (K), ein art til våtmark (V) og ein art til barskog (B). Dei øvrige 6 artane er knytt til vassdraget og det tilgrensande heilandskapet (X) og såleis den delen av planområdet som vil kunne verte utsett for fysiske inngrep. Av desse er det likevel berre ein art (oter) som vil kunne bli direkte påverka i den grad inngrepa får innverknad på fiskebestanden i vassdraget. Med ferskvassfisk som ein svært beskjedne del av oteren sitt næringsgrunnlag i dette området, vil dette såleis måtte vurderast som knapt merkbar utslag for denne arten. Konklusjonen må derfor bli at det er ikkje sannsynleg at dei planlagde/omsøkte inngrepa vil kunne få merkbar, negativt utslag for registrerte, raudlista fugle- og pattedyrartar i området.

Raudlista plantar

Det er ikkje notert raudlista planteartar i området.

4.4 Terrestrisk miljø

Verdifulle naturtypar

Innafor influensområdet er det ikkje registrert førekomst av prioriterte naturtypar, korkje gjennom registreringsarbeid gjennomført på nasjonalt, regionalt eller lokalt hald, eller med grunnlag i registreringane gjennomførte i samband med kraftverksplanane. Frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal var det særleg spurt etter *fossesprøytsoner og bekkekløfter*.

Fig. 3 Grovsteina utspylt morene

Fig. 4 Stryk i grove moreneblokker

Fig. 5 Utspylt ned på til berggrunnen

Fig. 6 Flaumriven vegetasjon på breidden

Karplantar, mosar og lav

Vegetasjon og vegetasjonssamfunn langs elvesona og vassdraget

Registreringsarbeidet vart konsentrert til sjølve elvelaupet og nærområdet langs dette med hovudvekt på vegetasjonssamfunna så langt dei vert påverka av elvevatnet eller fukt- eller dusjsoner langs elvedalen og fossestryka. Nedste del av elva er prega av utspylt morenemasse men med meir variert blanding av rullestein av ulik storleik på område ned mot elveosen, der terrenget flatar ut og elva går ut i eit lite deltaområde. Her er det dels også småstein og grus, og i tidevass-sona renn elva ut over store tidevassleirer med finmasse og mudderavsetjingar både i fjøresona og i strendengane på begge sider av elvosen. Lenger oppe er det større fall i elva, og her er det stort sett utspylt, relativt grov stein i elvelaupet, dels nokre store steinblokker i det brattaste partiet i elva, der det stort sett er småfossar og fossestryk heile vegen. Her er elva på fleire stader graven ned på berget under, Det er likevel ingen hovudfoss i elva. Jamfør lokalitetsbilde fig. 3-8. I øvre del er elva skoren ned i morenemassene i ein etter måten smal elvedal og flatar etter kvart ut opp mot ein markert morenevoll som er gjennomskoren av elva. Denne dannar eit bekken inn mot Nonshornet, med eit stiltflytande parti av elva nedanfor Nonsvatnet, ei nesten attgrodd tjønn som får tillaup frå fleire småbekker i sektoren sør til vest. Nokre av desse bekkane er masseførande med ein del grus og småstein, særleg den største bekken frå vest.

Fig. 7. Parti med utvaska morene i varierende steinstorleik

Hovudvekta vart lagt på å få med ei total artsliste for planter innan rimeleg tidsforbruk for å kunne vurdere artsmangfald, klassifiseringsartar for næringsstatus og naturtype, for eventuelle

raudlista artar og spesielt for å vurdere området i høve til biologisk mangfald i kommunal/-regional samanheng, dessutan om det kunne vere artar eller plantesamfunn som var aktuelle for vern etter særlovene.

Fig. 8. Felt med gjennomgåande grove blokker frå morenemateriale

Oversikt over planteregistreringar 25. august og 25. september 2004 er gjeve i vedlegg 1 - 2. Vedlegg 1 presenterer planteliste frå hovudregistreringa langs vassdraget frå det planlagde kraftverket til Nonsvatnet. Vedlegg 2 syner tilleggsregistreringane frå utlaupsområdet i sjøen (elva frå riksvegbrua til osen), saman med tilleggsregistreringar langs elva i plantefeltet og spesielt i riksiga i øvre kant av plantefeltet, saman med registrering av ein del soppantar. Vedlegg 3 er ei summarisk oversikt over planteartar nemnde i samband med vegetasjonskartlegging av havstrandsvegetasjon ved Tjørvågsanden 1984. Vedlegg 4 gjev ei samla oversikt over karplanter registrerte i det aktuelle området under dei to registreringsturane.

I alt er det notert 165 karplanteartar (kråkefotplanter, bregner og blomsterplanter) langs vassdraget frå strandengsområda rundt elveosen i sjøen til Nonsvatnet ovafor den planlagde inntaksdammen. Dette er eit påfallande stort artsutval av planter, særleg med tanke på at vassdraget er nokså kort og høgdeskilnaden er frå havnivå til 320 moh, med tanke på areal, landskapstype og at det bygger på ein enkel og direkte registreringsmetodikk. Samanlikna med seks andre vassdrag i distriktet der det er planar om liknande kraftverksutbyggingar og med liknande registrering av biologisk mangfald, er vegetasjonen langs Tjørvågelva langt den mest artsrike og varierte. Ein del av variasjonen er klart knytt opp mot kulturmarksinnslag, bl.a. fleire artar som er forvilla frå hagar og dumpeplassar, og blant treslaga er det fleire som er innførte, dels i plantefelt, dels spreidde frå planta tre. Nokre område skil seg likevel ut i

naturfagleg samanheng som spesielt interessante og verdifulle. Det gjeld naturleg nok strandengane og utlaupsområdet i sjøen. Det gjeld dessutan eit avgrensa område med riksig i øvre del av inngrepsområdet, og det gjeld Nonsvatnet med fuktmarker og tilgrensande myrområde. Mykje av variasjonen og det mest interessante er såleis knytt til dei naturgjevne vilkåra og syner at det er eit etter måten rikt område frå naturen si side. Det kan vere nyttig å sortere plantearane etter tendens til plantesamfunn:

Dagens situasjon er såleis ein kombinasjon av naturgjevne vilkår som i seg sjølv neppe har gitt grunnlag for stort artsmangfald, og som er ytterlegare avgrensa gjennom lang tids beitebruk, men der dette på den andre sida har gitt rom for innførte og kulturbetinga artar og vegetasjonssamfunn. Det kan vere nyttig å sortere plantearane etter korleis dei dannar samfunn.

Fjellplantar

Nedbørsfeltet til Tjørågelva når opp til over 600 moh (Sollida 660, Hestefjellet 621) og er såleis ikkje særleg høge fjellområde. I det kystnære fjell-landskapet har dette likevel markert alpine innslag i vegetasjonen med ei rekkje dels typiske fjellplanter. Det er kort veg og dels bratt fall frå dei øvste, mest fjellprega delar av nedbørsfeltet til sjøen og såleis kort spreingsveg for planter med frø eller plantedelar langs vassdraget. Innslag av fjellplanter er derfor nokså vanleg å finne langs mange vassdrag i dette distriktet. I registreringsmaterialet frå Tjørågelva er dette innslaget ikkje omfattande, men likevel tydeleg. Det er her mest grunn til å merke seg fjellsyre, rypebær og fjelltistel som nokså klare representantar for plantesamfunn i fjellet, medan dvergbjørk, molte og fjellmarikåpe i utgangspunktet høyrer med til same plantesamfunn, men dei opptre likevel nokså vanleg i låglandet, særleg i kystområda.

Fossegjel og fosseenger

Som det vil gå fram av lokalitets- og miljøbilda fig. 3-8, har Tjørågelva ikkje utvikla fossegjel eller fosseengar. Dette har si årsak i at terrenget i stor grad er dominert av morene og at elva gjennom tidene har vaska ut lausmasse og dei mindre fraksjonane av stein, slik at elvelaupet, trass nokså bratt terreng, er dominert av frå relativt store steinar til steinblokker som gjennom tidene er slipte av vatn og transport av stein, grus og sand. Nokre stader har elva spylt seg ned på underliggande fjellgrunn, men utan at det har ført til særleg erosjon i berget eller skapt meir markerte fossefall. Vegetasjonen langs elvebreiddene er gjennomgåande sparsam, er sterkt prega av fysisk slitasje, og er dominert av trivielle artar..

Heivegetasjon

Langs øvre del er elva omkransa av open, stort sett myrlendt og fuktprega hei. Typiske heiplanter og heivegetasjonssamfunn dominerer, med artar som fagerperikum på litt tørrare og rikare område, røsslyng og klokkelyng som karakterplanter i lyngvegetasjonen, finnskjegg, torvull, kystbjønnskjegg på dei fattigaste områda, og blåtopp, duskull, heistarr, stjernestarr, heisiv, rome og flekkmariland der myrane er noko meir mineralpåverka. Dette er artar og vegetasjonssamfunn som er vanlege over alt i heiområda i denne regionen.

Våtmarker og vassvegetasjon

I sjølve elvelaupet er slik vegetasjon så godt som fråverande, naturleg nok, etter som elva på den aktuelle inngrepsstrekninga renn i eit utspylt elvelaup prega av rullestein og dels blokker.

I elvelaupet er vegetasjonen langs heile den aktuelle strekninga såleis i hovudsak avgrensa til noko mose på steinane. På stader som er litt skjerma for utspyling, er det torver med mosedominans, og med varierende innslag av fastmarksplanter. Langs breiddene er det langs det meste av elva fastmarksvegetasjon heilt ut til elvelaupet, dels mosedominert, dels gras- eller urtedominert, eventuelt med busker eller tre heilt ut på elvekanten. Innslaget av vassvegetasjon i vassdraget er i all hovudsak knytt til Nonsvatnet og den stiltflytande delen av elva like nedanfor dette vatnet. Først og fremst i Nonsvatnet er det frodige sivbelte med dominans av elvesnelle og flaskestarr, men og med frodige felt av bukkeblad, flotgras og kysttjønnaks. Etter som Nonsvatnet ligg ovafor inntaksdammen for kraftverket og det ikkje er lagt opp til noko form for reguleringsmagasin (som ville måtte ligge i Nonsvatnet), vart det ikkje lagt vekt på detaljert registrering av vassvegetasjonen i dette området. Det er ikkje tvil om at artsutvalet av vassvegetasjon og våtmarksplanter ville ha blitt utvida monaleg ved detaljstudier.

Flaummarksvegetasjon

Med bratt fall langs det meste av dei aktuelle elvestrekningane er det ikkje topografiske vilkår for utvikling av flaummarksvegetasjon langs Tjørvågelva. Fragment av vegetasjonstypen, eller innslag av planteartar som er typiske for slike samfunn, fins likevel spreidd, utan å ha vilkår for eigentleg samfunnsdanning. Slike innslag finst både i elvedalen i den øvre del av elva, med t.d. undervegetasjon av mjøduert og enghumleblom i gråor- og vierkratt langs elva, og langs elvbreiddene ned mot sjøen, med noko større gråor, spreidd hegg, mjøduert, humleblom og strandrør, og med innslag av kulturspreidde artar som shaklinslirekne (svartlistart !) og rognspirea i den flaumpåverka sona.

Kjeldevegetasjon

Det mest uventa, men samstundes eitt av dei mest særprega plantesamfunna langs vassdraget eit svært markert avgrensa kjeldeområde i øvste kanten av plantefeltet, 175-190 moh, med sig ned mot ein sidebekk frå heiområda på vestsida av elva. Det utmerkar seg med ein konsentrert førekomst av meir eller mindre utprega rik-sig-artar som klart indikerer at her må vere kjeldevatn frå kalk eller kalkfjellpåverka område. Mest iaugefallande er ein etter måten tett bestand av breiull, som botanisk er vurdert som ein av dei beste kalkindikatorplantane. Saman med denne står det og dvergjamne, gulsildre, openbertt myraugnetrøyst, loppestarr, slirestarr, kornstarr og bjønnbrodd. Dette er alle artar som i meir eller mindre utprega grad er knytte til god tilgang på mineralnæring, gjerne kalkrike område og som er typiske for rik-sig i denne regionen. Breiull var ikkje notert i Herøy kommune tidlegare og var i nærområdet berre påvist på tre små lokalitetar i Ulstein og ein i Hareid. Seinare er arten påvist på to lokalitetar på Gurskøya, ein i Herøy og ein i Sande. I samband med kartlegging av biologisk mangfald i Herøy er dei andre artane påviste enkelte andre stader. Kjeldeområdet er skarpt avgrensa i terrenget og strekkjer seg langs nedkant av ein terrassekant i om lag 50 m lengde og 15-20 m breidde i eit fuktig område som drenerer ned mot ein sidebekk til Tjørvågelva frå vest. Siget når litt ned i øvre del av plantefeltet. Det må vere ei målsetjing å sikre dette område mot fysiske inngrep eller skipling av grunnvass-/sigevasstilhøva. Ut frå skisserte planar er det ikkje tenkt direkte inngrep i den avgrensa lokaliteten, men rørtraseen og ein veg, er tenkt lagt berre 25-30 m nord for området. Det er fare for at eit slikt inngrep kan skiple sigevasssystema i grunnen ovafor lokaliteten. Det bør derfor vurderast å flytte rørtraseen nordover, evt

inntil bytelinja mot naboeigedomen (ca. 50 m). Terrengmessig burde ikkje dette by på store problem.

Varmekjære plantesamfunn/varmelier

Langs vassdraget er det ikkje registrert eigentleg utvikla plantesamfunn av denne typen, men innslag av dei meir vanlege representantane av planteartar frå desse plantesamfunna finst spreidd, bl.a. i sørhellingane i elvedalen relativt høgt oppe i høve til planlagt vassinntak. På fuktige stader finst det såleis pors, medan det i sørhellingane langs elva finst spreidd hassel, kusymre og hengeaks. Samanlikna med det som finst av slike plantesamfunn i denne regionen, er førekomstane sporadiske og spreidde.

Strandeng:

Utlaupsområdet for Tjørågelva langs sjøen er tidlegare verdivurdert som verneverdig etter Naturvernlova og er freda som havstrandsreservat. I ein botanisk registreringsrapport frå 1986 (Økoforsk rapport 1986: 3A Havstrand i Møre og Romsdal Flora, vegetasjon og verneverdier, og 3 B Lokalitetsbeskrivelser) er området gitt regional verneverdi og er skildra som ein lokalitet med eit middels artsrikt strandengssamfunn med trivielt artsutval. Mest utprega er såkalla saltsiveng, raudsvingel-tiriltunge-fjørekolleng, strandkryp-forstrand og fjøresivakseng, mindre markert er rustsivakseng og fjørestarreg, og med innslag av kvekevull. Jamfør elles planteliste i vedlegg 3.

Kulturmarkssamfunn

Langs nedre del av elva, både mellom riksvegen og sjøen, nedanfor det planlagde kraftverket, og mellom riksvegen og plantefeltet renn Tjørågelva gjennom gammalt kulturlandskap og er sterkt prega av terrenginngrep og vegetasjonssamfunn som er knytt til kulturpåverknad. Dette gjev seg utslag i eng- og ugrasplanter som høymol, byhøymol, krushøymol, engsyre, hønsegras, linbendel, engsoleie, krypssoleie, kjertelmjølke, strandrør og ulike grasarter frå kultureng. Dels er det innslag av viltveksande hageplanter eller kulturinn-førte artar som shaklinslirekne, rognspirea, hageform av smørbukk, hageform av prestekrage og liknande. Samstundes er det planta ei rekkje treslag i plantefelt der furu dominerer, men og med gran og innslag av sitkagran og lerk. Alle desse artane har spreidd seg ved frøoppslag. Plantefeltet langs elva har i dag ein alder på ca. 90 år og spesielt furuplantefeltet har vore gjennom truleg både tynningshogst og ein naturleg tynnings-prosess og har i dag langt meir naturskogspreg enn dei aller fleste furuplantefelt i regionen. Dette gjeld både bestands- og individutforming, og undervegetasjon. I området er det og frøspreidd furu frå opprinneleg kystfurubestand. I tunområda er det planta poppel, mispel og platanlønn, og desse har og spreidd seg langs elva. Store deler av elvesona og landskapet rundt har såleis eit klart kulturlandskapspreg.

Viktige vegetasjonssamfunn i området:

Ut frå dette er det tre vegetasjonssamfunn som peikar seg ut som viktige og interessante i samband med Tjørågelva:

1. Strandengområda rundt elvosen i sjøen, nedanfor det aktuelle inngrepsområdet. Dette er freda i medhald av Naturvernlova som naturreservat. Sjå fig. 2.
2. Kjeldesamfunn (rik-sig) i øvre kant av furuplantefeltet på nordsida av elva, fig.3 og 12.

3. *Nonsvatnet* med sivsoner og tilgrensande våtmarker fram til morenevollen som avgrensar området. Sjå fig. 2 og 9.

Fig. 9. Nonsvatnet øvst i Tjørvågelva

Dette er område som kvar for seg er viktige for å ta vare på det biologiske mangfaldet i Herøy kommune og i regionen elles.

Fugl og pattedyr

Fuglelivet i og omkring planområdet

I denne samanheng er det først og fremst vurdert opplysningar om truga og sårbare fugleartar, såkalla raudlisteartar, norske ansvarsartar, eller artar som er spesielt avhengige av det området som vert berørt av inngrep.

I inngrepssona:

Fossefall:

Eitt par hekkar regelmessig i den brattaste delen av elva i plantefeltet (Kjell Mork Soot oppl.). Det vart stadfesta at arten hadde tilhald i elva også 2004.

I nærområdet:

Songsvane:

Arten har etablert seg som hekkefugl i nærområdet frå 2002. Nonsvatnet har vore eitt av beiteområda gjennom hekkesesongen, såleis med eitt par som heldt til der heile sommaren 2003, og periodevis beiting også sommaren 2004.

Krikkand:

Arten vart observert i Nonsvatnet den 28. august 2004 og er kjent både frå denne lokaliteten og andre tjønner og småvatn i nærleiken i hekketida tidlegare år.

Havørn

Ansvarsart. Fleire hekkepar har sine territorier i det tilgrensande område og arten er eit dagleg innslag i faunaen i området.

Kongeørn

Ansvarsart. Arten har store arealkrav, men har dei seinare åra vore eit fast innslag i fuglelivet i dette området.

Fjellvåk

Tidlegare var dette ein fast hekkefugl i det tilgrensande landskapet og hadde næringsøk innafor nedbørsfeltet til Tjørågelva. Dei seinare åra har arten gått sterkt attende i denne landsdelen og er ikkje lenger fast innslag som hekkefugl.

Høsehauk:

Raudlistekategori NT(= nær truga). Arten har periodevis hekka i plantefeltet langs midtre del av Tjørågelva og restar av gamle reir finst framleis. Dei seinare åra har hekkelplassen vorte flytta nokre hundre meter unna.

Lirype:

Raudlistekategori NT (nær truga). Dette var frå gammalt ein vanleg hekkefugl i heiområda i øvre del av nedbørsfeltet til Tjørågelva, men har gått sterkt tilbake i ny tid, slik situasjonen har vorte over heile landet. Framleis finst arten i området, og ein familieflokk vart registrert under feltarbeidet 2004.

Heilo:

Dette er vanleg hekkefugl i heiområda og på fjellplatåa i øvre del av nedbørsfeltet til vassdraget.

Enkeltebekkasin:

Arten vart observert i Nonsvatnet den 28. august 2004 og må reknast som sannsynleg hekkefugl i dette området.

Fiskemåse

Raudlistekategori NT (nær truga). Framleis vanleg hekkefugl i distriktet, først og fremst langs sjøen og ved låglandsvatn. Hekkar ikkje lenger i nedbørsfeltet til vassdraget.

Kvitryggspett:

Det vart funne ein tørr furustamme med tre eldre reirhol etter denne arten, ingen frå 2004, men arten må likevel ha hekka/gjort hekkeforsøk heilt nyleg. Det vart dessutan påvist ei rekkje spor etter næringssøk av arten i skogsområda langs vassdraget. Det har ikkje vore kjent tidlegare at arten har hatt tilhald i dette området.

Stare

Raudlistekategori NT (= nær truga). Arten var tidlegare talrik hekkefugl i gardstun og over alt i kulturlandskapet, men har gått dramatisk attende i seinare år, truleg mykje styrt av endringar i landbruksdrift. Arten er først og fremst knytt til landbruket sitt kulturlandskap.

Nonsvatnet merkar seg ut som ein liten, men viktig våtmarkslokalitet for fugl. I eit landskap dominert av fattig lynchhei og myr, har dette vore ein viktig beite- og hekkeplass for våtmarksfugl, både grasender og vadefugl. Dei siste åra har det vorte ein av del-lokalitetane for den nyetablerte hekkebestanden av songsvane som er under oppbygging i området Selje-Hareid. Arten vart første gong påvist hekkande i regionen i 1998 og har frå 2001 etablert seg og frå 2002 hekka i nærleiken til Tjørvågvassdraget. Svanebestanden er avhengig av ei rekkje, stort sett vegetasjonsrike dammar, tjønner og småvatn med lite og ikkje ferdsel av folk på vår og føresommar og vil vere sårbare for inngrep i og regulering av vass-standen i vatna, truleg og auka menneskleg aktivitet i slike område. Nonsvatnet er ikkje med i utbyggingsplanane for Tjervaag Kraftverk, men vatnet har tidlegare vore regulert. Skal omsynet til hekkande songsvane som del av biologisk mangfald i området sikrast, vil det derfor vere naudsynt å halde Nonsvatnet fritt for framtidig regulering.

Ut over dette ligg det føre opplysningar om fuglelivet i nærområdet, både innafor nedbørsfeltet til Tjørvågelva med tilgrensande fjøre- og sjøområde, og Tjørvågbygda elles. Etter som det er vurdert som lite sannsynleg at den skisserte kraftverksutbygginga vil kunne tenkjast å ha noko målbar effekt utanom sjølve inngrepsområdet og i direkte tilknytning til det, er det heller ikkje vurdert som føremålstenleg å gå nærare inn på ei total artsliste for fugl i det aktuelle nedbørsfeltet.

Pattedyr**Hare**

Raudlistestatus NT (= nær truga). Etter at arten vandra inn frå Hareidlandet og det i tillegg vart sett ut hare på Gurskøya 1987-88, har arten etablert seg over heile øya og er i dag regelmessig å sjå eller finne spor også langs øvre delar av Tjørvågelva.

Oter

Raudlistestatus VU (= sårbar). Det vart påvist ferske markeringar av oter ved Tjørvågelva i området mellom riksvegen og sjøen.

Villmink

Svartlisteart (målsetjing om bestandskontroll/utrydding). Arten har vore talrik både langs stranda og langs vassdraget, men bestanden har gått sterkt ned dei seinare åra.

Hjort:

Det vart konstatert ein del spor etter hjort i plantefeltet og i heiområda langs øvre del av elva. Distriktet her har i lang tid hatt ein god hjortebestand. Tjervaagskogen er rekna for å vere ein viktig tilhaldsplass for arten i delar av året.

4.5 Akvatiske miljø

Verdifulle lokalitetar

Det er ikkje identifisert verdifulle lokalitetar etter DN-handbok 15, men nedre delar av vassdraget er til ei viss grad tilgjengeleg for anadrom fisk (sjøaure). Det er ikkje påvist elvemusling, og sjølv om det må vere heva over tvil at vassdraget har hatt oppgang av ål i tidlegare tider, er det ikkje kjent og lite som tyder på at vassdraget har hatt spesiell funksjon for arten. Det er få vatn og tjern i vassdraget, og alle ligg oppe i fjellet og med vanskelege vandringsveggar for rekruttering av yngel. Nedste del av Tjørvågelva er dessutan førebygd. Særleg gjeld det strekninga litt ovafor og heile vegen nedover frå planlagt kraftverk.

Fisk og ferskvassorganismar

Som nemnt ovanfor, er vassdraget tilgjengeleg for anadrom fisk (først og fremst sjøaure) i nedre del, og dei tilgrensande sjøområda mellom Gurskøya og Dimnøya/Hareidlandet har vore rekna som gode sjøaureområde frå gammalt av, men med dei avgrensingar som botnsubstratet i Tjørvågelva har av naturgjevne årsaker, med den sterkt vekslende vassføringa som typisk flaumelv og nær tørrelgging i tørkeperiodar, vil elva ha avgrensa potensiale som fiskeelv. Fleire av dei nærliggande småelvane er frå gammalt av rekna som dei viktigaste sjøaureelvane i dette området. Ut frå dette må verdien som vassdrag for anadrom fisk reknast som avgrensa. Det er ikkje kjent raudlisteartar knytt til vassdraget og vassdragsfaunaen.

Fig. 10. Struktur og vassføring i Tjørvågelva set klare grenser for det som kan leve i der.

4.6 INON-område

Sentralt på Gurskøya er registrert eit område på om lag 19 km^2 med ein avstand på meir enn 1 km frå næraste «tunge, tekniske inngrep», såkalla INON-område. Dette er det største av slike område som er att i øyriket på Søre Sunnmøre. Fangdam og vassinntak i Tjørågelva på kote 250 ligg nokså nær på grensa av dette området mot nordaust og ei utbygging vil følgjeleg medføre ein reduksjon av INON-arealet i ein halvsirkel med 1 km radius frå inntaksdammen.

Fig. 11. INON-område 1 km frå tunge tekniske inngrep på Gurskøya, ca. 19 km^2 .

4.7 Vurdering av naturmiljøet i området

Som det går fram av føregåande avnitt, kan det konstaterast at det er fleire delområde langs Tjørågelva som merker seg ut og har spesiell verdi for å ta vare på biologisk mangfald, både lokalt, innan kommunen, og i regional/nasjonal samanheng. Nedbørsfeltet til Tjørågelva har etter måten stort mangfald av planter, høgare enn det som er funne langs tilsvarende vassdrag med planar om minikraftverk/småkraftverk andre stader i distriktet. Det er påvist ei rekkje raudlista fugleartar knytt til området. Dei mest interessante og verdifulle funksjonane for planter og fugl og dermed biologisk mangfald, er likevel knytt til avgrensa delar av vassdraget og på ein slik måte at det ikkje synest å vere markerte konflikhtar mellom det meste av dei planlagde inngrepa og ivaretaking av omsyn til raudlista artar og biologisk mangfald. Artsvariasjonen i flora er dessutan dels eit resultat av møte mellom mange ulike naturtypar i ein mosaikk innafor eit avgrensa område, slik at variasjonen er samanfallande med det som finst

vanleg også andre stader i denne regionen. Nokre delområde er likevel meir viktige, og det bør setjast vilkår for å sikre verdiane ved ei eventuell utbygging:

1. Tjørstågosen som er freda som naturreservat og er såleis underlagt vernereglar som skal sikre mot inngrep og tiltak som kan øydelegge eller endre verneverdiane. Dei skisserte kraftverksplanane vil truleg ikkje kome i konflikt med desse verdiane.
2. Kjeldesamfunn mellom Tjørstågelva og planlagd rørtrase på nordsida av elva i øvste kant av furuplantefeltet med vegetasjonssamfunn og planteartar som er kravfulle og sjeldne i denne regionen. Det bør vurderast å flytte planlagt rørtrase/veg inntil 50 m mot nord.

Fig. 12. Kjelde (rik-sig) med kravfulle planteartar like ovafor furuplantefeltet. Sjå og fig. 2.

3. Nonsvatnet er ein viktig våtmarkslokalitet for fugl. For å sikre denne funksjonen som ein viktig del av det biologiske mangfaldet, bør det setjast vilkår om at tjønna og området rundt vert halden utafør inngrep/reguleringar for kraftverksutbygging.

Konklusjonen er såleis at det innafor det aktuelle inngrepsområdet er nokre delområde som har verdi for raudlisteartar av fugl og som er viktige for biologisk mangfald lokalt og i vidare samanheng. Delområda bør kunne sikrast ved å stille vilkår, slik at inngrep i samband med den planlagt utbygging ikkje opnar for framtidig utviding ut over det som er omsøkt.

4.6 Konklusjon – verdi

Verneverdi etter Naturvernlova

Ut frå tidlegare registreringar (jamfør Økoforsk rapport 1986) er området rundt utlaupsosen av Tjørnvågaelva og Indre Tjørnvågaelva klassifisert som regionalt verneverdige etter Naturvernlova og er med i ”Verneplan for havstrand og elvos i Møre og Romsdal”. Området vart freda ved kgl. resolusjon i 2002 som naturreservat i medhald av Naturvernlova. Utbyggingsplanane må vurderast i høve til vernereglane og om ei utbygging vil kome i strid med verneføremålet eller konkrete vernereglar. Som reint elvekraftverk og med fysisk plassering utafor verneområdet, er det lite grunn til å tru at utbygginga i seg sjølv er i strid med vernereglane.

Naturverdiar elles

Som nemnt framanfor, er artsvariasjonen av planter langs Tjørnvågaelva stor og området har etter måten stort mangfald av fuglearter. Ein del av dette har si årsak i kulturlandskap og kulturpåverka vegetasjon, men mykje av variasjonen må likevel seiast å vere naturleg så langt det gjeld dei mest interessante plantesamfunna. Delar av inngrepsområdet har eit vegetasjonsbilete som er menneskeskapt og nokså vanleg og ordinært i dette distriktet, men det er og innslag som er interessante i ein vidare målestokk.

Mest interessant og spesielt i planområdet utanom det freda reservatet, er kjeldeområdet med riksigg (kalkpåverknad) i høgdenivå 175-190 moh mellom planlagd rørtrasé og elva. Dette skil seg markert ut både terrengmessig og når det gjeld eit vegetasjonssamfunn av mineral-krevjande artar. Det gjeld plantearter som ikkje er påvist i Herøy kommune tidlegare, som berre er funne på eit fåtal andre lokalitetar i øykommunane på Søre Sunnmøre og som er etter måten sjeldne på Sunnmøre i det heile, men som er meir vanlege i område med kalkberggrunn eller skjelsandavsetningar i nordre og indre delar av fylket. Det vil vere viktig å ta vare på denne lokaliteten med tanke på det biologiske mangfaldet både i kommunen og i distriktet elles. Grunnlaget er etter alt å døme grunnvassutsig frå mineralrike (kalkrike?) bergartar og er neppe påverka av vassføringa i elva. Rørtraséen vil truleg ikkje skiple dette området direkte, men kan muligens påverke sigevass-systema.

I tillegg merker Nonsvatnet seg ut som ein lokalitet med frodige sivbelte og velutvikla våtmarksvegetasjon. Lokaliteten er attraktiv for våtmarksfugl, både ender og vadefugl, og er ein av dellokalitetane som har gitt grunnlag for hekkande songsvaner i området. Tjønna og området rundt er viktig for å biologisk mangfald i høgareliggande, vegetasjonsrike våtmarker. Området vil vere sårbart for vass-standsvariasjonar (t.d. oppdemming).

Tabell 1: Verdisetjing under ulike tema for biologisk mangfald innafør influensområdet for Tjervaagelva kraftverk

Kjelde	Stor verdi	Middels verdi	Liten verdi
Naturtypar www.naturbasen.no DN Håndbok 13: Kartlegging av naturtyper DN Håndbok 11: Viltkartlegging	* Ingen naturtype vurdert som svært viktig (A-område) * Ingen svært viktige viltområde	* Eitt område av naturtype vurdert som viktig (B-område) * Ingen viktige viltområde	* Store delar av influensområdet fell inn under denne kategorien

DN Håndbok 15: Kartlegging av ferskvannlokaliteter	* Ingen <i>svært viktig</i> ferskvasslokalitet (A- område)	* Ingen ferskvasslokalitet vurdert som <i>viktig</i> (B- område)	
Raudlista artar Norsk rødliste 2015 (www.artsdatabanken.no) (www.naturbasen.no)	Viktige område for: * Ingen artar i kategoriane CR eller EN i Norsk raudliste 2015 * Ingen artar på Bern liste II * Ingen artar på Bonn liste I	Viktige område for: * Ingen artar i kategoriane VU eller NT eller DD i Norsk raudliste 2015 * Ingen artar på den regionale raudlista	* 19 artar på norsk raudliste 2015 notert innafor området (3x EN, 12 x NT og 4 x VU,) men utan at inngrepsområdet har spesiell betydning for dei
Trua vegetasjonstypar Fremstad&Moen 2001	Ingen område med vegetasjonstypar i kategoriane «akutt trua» og «sterkt trua» registrert	Eitt område med vegetasjonstypane «noko truga» eller «hensynskrevjande» registrert (kjelde)	* Etter registreringane er det behov for klassifisering av den registrerte kjedelokaliteten
Lovstatus Ulike verneplanar, spesielt vassdragsvern Naturmangfaldlova	Utlauptionsen av Tjørvågelva, saman med tilgrensande vassdrag mot aust er freda som naturreservat	* Ingen område som er vurdert, men ikkje verna og som kan ha regional verdi * Ingen lokale verneområde	* To område som bør vurderast, som er vurdert å ha minst lokal naturverdi

Ut frå dette blir den samla verdien for biologisk mangfald innafor influensområdet summert som følgjer:

Verdivurdering		
Liten	Middels	Stor
	▲	

Fig. 13. Moseartar er med under nedbryting av fallskog ved elva.

5. Verknader av tiltaket

5.1 Omfang og konsekvens

Utbyggingsplanane omfattar rørgate frå fangdam på kote 250 i Tjørågelva til kraftstasjon ved Tjervaaagtunet. Dette vil bety at vassføringa i den delen av elva som er prega av småfossar og stryk periodevis vil verte redusert. For dyrelivet i og langs vassdraget er dette nøkternt sett den delen av elva som ut frå fysiske tilhøve vil vere minst tilgjengeleg for ferskvassfauna og dyre- og fugleliv knytt til det. Elvedalen har ikkje utvikla fossejuv i eigentleg forstand og har såleis ikkje potensiale for vegetasjonssamfunn med spesielle krav til og er tilpassa kreftene som rår i og langs eit fossemiljø. Elva er ei etter måten typisk flaumelva. Kringliggende terrengformasjonar er kjent som «regnfangar» og lokalt nedbørsområde som periodevis medfører sterk utspyling av elvelaupet slik at det ikkje er vilkår for å utvikle den vegetasjonen som særpregar naturtypen fossejuv og bekkekløfter. Dei artane som er mest bundne til fuktige/våte miljø på denne lokaliteten, er artar med ei vid utbreiing i regionen/landsdelen utan å vere avhengige av fossemiljøet. Derfor er det naturleg å konkludere med at sjølv ein reduksjon av vassføringa langs den aktuelle elvestrekninga vil ha avgrensa negativ effekt på biologiske mangfald anna enn heilt lokalt og flekkvis i fossar og stryk langs elva ned planlagt kraftverk. INON-området sentralt på Gurskøya vert redusert med omlag 1,3 km².

Moglege verknader for biologisk mangfald av utbygginga vert vurdert som følgjer:

Omfang				
Stort negativt	Middels negativt	Lite/inkje	Middels positivt	Stort positivt
▲				

Konsekvensen av tiltaket

Generell skildring av situasjon og eigenskapar/kvalitetar		i) Verdivurdering
Tjørågelva er eit lite vassdrag med småfossar og stryk og relativt stor fallhøgde på kort strekning. Det er ikkje kjent spesielle kvalitetar knytt til sjølve vass-strengen eller i terreng/influensområdet nær inn til denne		Liten Middels Stor ----- -----
<u>Datagrunnlag:</u> Dels egne undersøkingar i 2004 og 2015, dels opplysningar frå registreringar utførte av sentrale, regionale eller lokale styresmakter, dels data innsamla kontinuerleg over ein lang periode		Godt
ii) Skildring og vurdering av moglege verknader og konfliktpotensiale		iii) Samla vurdering
Planlagt å bygge vassinntak i Tjørågelva ved kote 250, med rørgate til kraftverk ved gardstun på kote 10.	Tiltaket vil måtte føre til periodevis vesentleg redusert vassføring den brattaste delen av elva mellom inntak og kraftverk. Det er ikkje kjent spesielle naturverdiar som er avhengige av dagens vassføring, men ein må gå ut frå at evt. eksisterande bestandar av ferskvassfisk i nedre del av elva vil kunne bli negativt påverka. Rørgata vil i hovudsak gå gjennom trivielle naturtypar. Omfang: Stort neg Middels neg Lite/intet Middels pos Stort pos ----- ----- ----- -----	Små negative (-)

6. Avbøtande tiltak -

For å redusere moglege, negative konsekvensar, vert det rådd til å gjere følgjande avbøtande tiltak:

- Minstevassføringskrav i Tjørvågaelva for at eksisterande bestand av ferskvassfisk, bl.a. sjøaure skal kunne nytte nedste del av Tenneelva også etter utbygging
- Evt. sikring av registrert kjeldelokalitet ved øvre grense av plantefeltet

7. Usikkerheit

Registreringsusikkerheit

Det er klart at med føresetnad om avgrensa omfang av registreringane, er det vanskeleg å garantere at alle relevante artar, miljø og ressursar er identifiserte. Dette gjeld både sjansen til å få med alt under feltarbeid og å identifisere rett. Når ein likevel ser samanfallande mønster i datagrunnlaget, frå registreringar utførte i annan samanheng, generelt innsamla kunnskap, karplanteflora og kryptogamflora, og opplysningar om fugle- og dyrelivet, der det ikkje er påvist verdivurderingar ut over det lokale som vil kunne verte utsette for negativ påverknad, er det grunn til å tru at hovudbildet må vere nokolunde påliteleg, sjølv om detaljar manglar. Både for fugle- og dyrelivet er det utan vidare klart at artsrikdommen vil vere vesentleg større gjennom eit år enn det som er råd å få fram frå ein avgrensa feltinnsats. På den andre sida vil plantelivet gje eit godt vurderingsgrunnlag for potensialet for dyre- og fuglelivet. Når området har vore del av eit landskap der det har vore samla naturfagleg kunnskap over svært lang tid, er det grunn til å tru at heilskapsbildet for området likevel må vere representativt når det gjeld naturfagleg funksjon og verdi.

Usikkerheit i verdisetjing

Også her vil manglande detaljar i datagrunnlaget kunne gje feilkjelder, men her er det ein styrke å kunne bygge på kunnskap innsamla over lang tid og under ulik bruk og intensitet i bruk av landskapet, med dei markerte endringar i vegetasjon, dyreliv og naturtypar som det har ført med seg. I tillegg vil indikatorartar /indikatorsamfunn kunne gje fellesnemnar når ein krysskoplar data frå ulike kjelder og tema kunne vere ein nokså eintydig målestokk på om hovudkonklusjonane i vurdering av verdi vil vere haldbar.

Usikkerheit i omfang

Dette bygger i stor grad på det registreringar/kunnskapsgrunnlag på den eine sida og verdivurderinga på den andre sida, men nødvendigvis kopla opp mot inngrepsomfang og val av tekniske løysingar. Når utgangspunktet for vurderinga er ein hovudkonklusjon om at planlagd utbygging vil vere fysisk avgrensa i høve til naturmiljø og biologisk mangfald i det tilgrensande landskapet og der negative effekter først og fremst kan ventast nedstraums i vassdraget, vil det også gjere at potensialet for stor påverknad på naturverdiar vert avgrensa. Følgjeleg vil usikkerheita ved omfang bli mindre.

Usikkerheit i vurdering av konsekvensar

Sjølv om dette er knytt nært opp til inngrepsomfang og val av tekniske løysingar, vil mindre usikkerheit knytt til vurdering av omfang også gje mindre usikkerheit ved vurdering av konsekvensar.

Fig. 14. Det er få stader med rullestein av mindre dimensjonar langs elvelaupet.

8. Referansar og kunnskapsstoff

- BBS's Field Guide 2012 – Internettutgåve for artsbestemming av mosar.
- DN 2012: Naturbasen. Internettutgave.
- DN 2012: Lakseregisteret. Nettbasert.
- DN 2012: Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON). Internettutgave.
- DN 2001: Håndbok 11: Viltkartlegging. Internettutgave.
- DN 2007: Håndbok 13: Kartlegging av naturtyper. Internettutgave.
- DN 2001: Håndbok 15: Kartlegging av ferskvannskvaliteter. Internettutgave.
- Folkestad, A. O. 2004: Tjervaag kraftverk i Herøy kommune, Møre og Romsdal. Miljøfagleg registrering og vurdering – biologisk mangfald i anleggsområdet. Registreringar 2004. Rapport frå gjennomførte registreringar sommaren 2004, supplert med tidlegare data frå det aktuelle området. 18 s.
- Fremstad, E. 1997: Vegetasjonstyper i Norden. NINA Temahefte 12.
- Fremstad, E og A. Moen (red.) 2001: Truete vegetasjonstyper i Norge. – NTNU Vitenskapsmuseet. Rapp. bot. Ser. 2001-4: 1-231.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1997: Naturvernområde i Herøy. Utskrift frå databasen 15.04.1997
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000: Viltområde i Herøy. Utskrift frå databasen 15.12.2000.
- Hallingbäck og Holmåsen 1981: Mossor, 5. utgåve 2008
- Holtan, D. 2012: Supplerande kartlegging av naturtypar i Herøy kommune. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavingdelinga, rapport nr. 2 – 2011. 67 s.
- Jordal, J. B. og Grimstad, K. J. 2001: Kartlegging av biologisk mangfald i Herøy kommune, Møre og Romsdal. Herøy kommune, rapport. 123 s.
- Korbøl, A, D. Kjellevold og O-K. Selboe 2009: Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk (1-19 MW) – revidert utgave.
- Kålås, J. A., Å. Viken, S. Henriksen, S. Skjelseth 2010: Norsk rødliste for arter 2015
- Lid, J. 1985: Norsk-svensk-finsk flora. Oslo. 883 sider.
- Lid, D. T og J. Lid 2005: Norsk flora. Oslo. 1230 sider
- Nordhagen, R. 1970: Norsk flora. Illustrasjonsbind. Del 1. Oslo. 430 + 36 sider
- NGU – 2012: Berggrunnskart, Nasjonal berggrunnsdatabase.
- Statens vegvesen 2006: Konsekvensanalyser, Nr. 140 i Vegvesenets håndbokserie.
- Statistisk sentralbyrå sine årlege rapportar.

Vedlegg 1:**TJERVAAG KRAFTVERK****Registrering av vegetasjon****25. august 2004****Karplanter**

Gjekk i og langs Tjørnvågaelva frå riksvegen til Nonsvatnet med retur over heiområda på vestsida av vassdraget og gjennom plantefeltet. Følgjande karplanteartar blei noterte:

*Lusegras	*Fjellmarikåpe
*Stri kråkefot	*Nyperose
* Dvergjamne	*Gauksyre
*Skogsnelle	*Skogstorknebb
*Elvesnelle	*Platanlønn
*Einstape	*Fagerperikum
*Hengeveng	*Firkantperikum
*Smørtelg	*Smal soldogg
*Skogburkne	*Rundsoldogg
*Fugletelg	*Stor myrfiol
*Bjønnekam	*Skogfiol
*Furu(planta og sjølvsådd)	*Lifiol
*Gran (planta)	*Krattmjølke
*Sitkagran (planta og frøoppslag)	*Kjertelmjølke
*Lerk (planta og frøoppslag)	*Skrubbær
*Einer	*Kvitlyng
*Øyreverier	*Rypebær
*Selje	*Klokkelyng
*Osp	*Røsslyng
*Pors	*Tytebær
*Vanleg bjørk	*Blokkebær
*Dvergbjørk	*Blåbær
*Gråor	*Krekling
*Hassel	* Kusymre
*Fjellsyre	*Skogstjerne
*Høymol	*Bukkeblad
*Engsyre	*Blåkoll
*Hønsegras	*Augnetrøyst
*Linbendel	*Blåknapp
*Grøftesoleie	*Blåklokke
*Engsoleie	*Gullris
*Krypssoleie	* Fjelltistel
*Kvitveis	*Kvitbladtistel
* Gulsildre	*Myrtistel
*Rogn	*Følblom
*Molte	*Beitesveve
*Bringebær	*Flotgras
*Tepperot	*Kysttjønnaks
*Enghumleblom	*Strandrør
*Mjødurt	*Gulaks
*Marikåpe	*Engkvein

*Englodnegras
 *Skoglodnegras
 *Sølvbunke
 *Smyle
 ***Hengeaks**
 *Blåtopp
 *Raudsvingel
 *Geitsvingel
 *Finnskjegg
 *Torvull
 *Duskull
 ***Breiull**
 *Bjønnskjegg
 ***Loppestarr**
 *Stjernestarr
 *Slåttestarr
 *Beitestarr
 *Kornstarr

***Slirestarr**
 *Heistarr
 *Flaskestarr
 *Bleikstarr
 *Knappsiv
 *Lyssiv
 *Krypsiv
 *Skogsiv
 *Ryllsiv
 *Storfrytle
 *Hårfrytle
 *Heifrytle
 *Myrfrytle
 *Rome
 ***Bjønnbrodd**
 *Flekkmarihand

116 karplantearter notert

Arter i feit skrift = kalk-/rik-indikatorarter

Fig. 15. Elvesenga i øvre del av plantefeltet, utvaska morene.

Vedlegg 2:**REGISTRERTE PLANTER MELLOM RIKSVEGEN OG SJØEN I
TJØRVÅGELVA**

25. september 2004

Langs elva og i elvosen nedanfor riksvegen:

Skogsnelle
Lerk
Selje
Bjørk
Poppel
Byhøymol
Shaklinslirekne
Rognspirea
Hegg
Rogn
Enghumleblom
Amerikahumleblom
Kjøtnype (langstilk)
Bustnype (få buster)
Tiriltunge
Raudkløver
Kvitkløver
Knollerterknapp
Gjerdevikke
Fuglevikke
Platanlønn
Firkantperikum
Krattmjølke
Kjertelmjølke
Blåknapp
Strandstjerne
Kvitbladtistel

Ryllik
Løvetann
Strandkryp
Strandkjempe
Fjøresaulauk
Fjøresaltgras
Krypkvein
Skogrørkvein
Geitsvingel
Skvallerkål
Sløke
Fjørekkoll
Smalkjempe
Blåtopp
Saltsiv
Storfrytle
Englodnegras
Raudsvingel
Krattlodnegras

Supplement frå riksvegen til inntaksdammen:

Grønnvier (?)
Smørbukk (hageform)
Mispel (frøoppslag)
(Myr)augnetrøyst
Linnea
Prestekrage (hageform)
Heisiv

Soppantar:

Traktantarell
Furumatrikke
Brunskrubb
Steinsopp
Lys piggsopp

Raud piggsopp
Skjellpiggsopp
Sleip kusopp
Raud flugesopp
Kremle

Vedlegg 3:**ARTSLISTE OVER KARPLANTEARTAR REGISTRERTE I STRANDENGOMRÅDA VED OSEN AV TJØRVÅGVASSDRAGET 1984**

Registreringar i følge Økoforsk rapport 1986: 3A Havstrand i Møre og Romsdal. Flora, vegetasjon og verneverdier, og Økoforsk rapport 1986: 3A Havstrand i Møre og Romsdal. Lokalitetsbeskrivelser.

Følgjande karplantearter er noterte:

Høymole
 Krushøymole
 (Flik)melde
 Hanekam
 Skjørbuksurt
 Tiriltunge
 Strandkjeks
 Strandkryp
 Fjørekkoll
 Strandkjempe
 Kvassdå
 Klengemaure
 Fjøresaulauk
 Myrsaulauk
 Strandrør

Englodnegras
 Hestehavre
 Fjøresaltgras
 Mannasøtgras
 Raudsvingel
 Kveke
 Småsivaks
 Fjøresivaks
 Rustsivaks
 Fjørestart
 Beitestarr
 Saltsiv
 Paddesiv/froskesiv

28 karplanteartar kommenterte

Fig. 16. Nærstudium av mosar og lav som medverkande i nedbryting av fallskog

Vedlegg 4:**TOTAL ARTSLISTE OVER KARPLANTEARTAR REGISTRERTE
LANGS TJØRVÅGVASSDRAGET 2004**

Registreringar i og langs vassdraget frå sjøen til Nonsvatnet. Følgjande karplantearter er noterte:

*Lusegras	*Rogn
*Stri kråkefot	*Mispel (frøoppslag)
*Dvergjamne	*Molte
*Skogsnelle	*Bringebær
*Elvesnelle	*Tepperot
*Einstape	*Enghumleblom
*Hengeveng	*Amerikahumleblom
*Smørtelg	*Kjøtnype (langstilka)
*Skogburkne	*Bustnype (få buster)
*Fugletelg	*Tiriltunge
*Bjønnekam	*Raudkløver
*Furu(planta og sjølsådd)	*Kvitkløver
*Gran (planta)	*Knollerterknapp
*Sitkagran (planta og frøoppslag)	*Gjerdevikke
*Lerk (planta og sjølsådd)	*Fuglevikke
*Einer	*Mjødurt
*Øyrevier	*Marikåpe
*Grønvier (truleg hydrid)	*Fjellmarikåpe
*Selje	*Gauksyre
*Osp	*Skogstorknebb
*Poppel	*Platanlønn
*Pors	*Fagerperikum
*Vanleg bjørk	*Firkantperikum
*Dvergbjørk	*Smal soldogg
*Gråor	*Rundsoldogg
*Hassel	*Stor myrfiol
*Fjellsyre	*Skogfiol
*Byhøymol	*Lifiol
*Høymol	*Krattmjølke
*Krushøymole	*Kjertelmjølke
*Engsyre	*Skrubbær
*Hønsegras	*Kvitlyng
*Shaklinslirekne	*Rypebær
*(Flik)melde	*Klokkelyng
*Rognspirea	*Røsslyng
*Hanekam	*Tytebær
*Linbendel	*Bløkkebær
*Grøftesoleie	*Blåbær
*Engsoleie	*Krekling
*Krypssoleie	*Skvallerkål
*Kvitveis	*Strandkjeks
*Skjørbuksurt	*Sløke
*Smørbukk (hageform)	*Fjørekkoll
*Gulsildre	*Smalkjempe
*Hegg	*Kusymre

*Skogstjerne
 *Strandkryp
 *Bukkeblad
 *Blåkoll
 *Kvassdå
 *(Myr)augnetrøyst
 *Strandkjempe
 *Klengemaure
 *Linnea
 *Blåknapp
 *Blåklokke
 *Gullris
 *Strandstjerne
 *Fjelltistel
 *Ryllik
 *Kvitblattistel
 *Prestekrage (hageform)
 *Myrtistel
 *Følblom
 *Løvetann
 *Beitesveve
 *Flotgras
 *Fjøresaulauk
 *Myrsaulauk
 *Kysttjønnaks
 *Strandrør
 *Gulaks
 *Engkvein
 *Krypkvein
 *Skogrørkvein
 *Englodnegras
 *Krattlodnegras
 *Sølvbunke
 *Smyle
 *Hestehavre
 *Hengeaks
 *Blåtopp
 *Fjøresaltgras
 *Mannasøtgras

*Raudsvingel
 *Geitsvingel
 *Finnskjegg
 *Kveke
 *Torvull
 *Duskull
 *Breiull
 *Bjønnskjegg
 *Rustsivaks
 *Småsivaks
 *Fjøresivaks
 *Loppestarr
 *Stjernestarr
 *Fjørestarr
 *Slåttestarr
 *Beitestarr
 *Kornstarr
 *Slirestarr
 *Heistarr
 *Flaskestarr
 *Bleikstarr
 *Knappsiv
 *Lyssiv
 *Saltsiv
 *Paddesiv/froskesiv
 *Krypsiv
 *Skogsiv
 *Ryllsiv
 *Heisiv
 *Storfrytle
 *Hårfrytle
 *Heifrytle
 *Myrfrytle
 *Rome
 *Bjønbrodd
 *Flekkmariband

165 karplanteartar notert

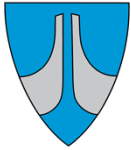
Hovudvekt er lagt på kartlegging av viktige og eller spesielle planteartar, særleg med tanke på klassifiseringsartar for vekstvilkår, plantesamfunn, sjeldne artar og særleg raudlisteartar og artar som er direkte knytte til vassdragsmiljøet og direkte påverknad av dette. Det er lagt lite og ikkje vekt på reint terrestre planter, særleg terrestre plantegrupper som er vanskelege å artsbestemme. Planteartar i **feit skrift** er meir spesielle eller kravfulle artar, anten i høve til lokalklima eller mineralnæring.

Soppartar:

Traktkantarell
 Furumatriske
 Brunskrubb
 Steinsopp
 Lys piggsopp
 Raud piggsopp

Skjellpiggsopp
 Sleip kusopp
 Raud flugesopp
 Kreml

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksnr	Arkiv	Dykkar ref	Avd /sakshandsamar	Dato
2017/910	S10		UTV / OMR	15.08.2017

UTTALE KNYTT TIL HØYRING AV NY BIOLOGISK MANGFALD-RAPPORT 2017

Visert til dykkar høyringsbrev datert 03.07.2017 om *høyring av ny biologisk mangfald-rapport*.

Arealdelen av kommuneplanen:

I arealdelen av kommuneplanen er området sett av til landbruks-, natur- og friluftsområde. Det er planlagt ny riksveg som kryssar elva eit stykke over der riksvegen går i dag. Det er sett av areal til eit nytt bustadområde nordvest for elva, med ei buffersone til elva på om lag 50 meter. Fredingsområdet Tjørvågosen naturreservat ligg i nedkant av elva, nedanfor eksisterande riksveg. Fredingsområdet omfattar utløpet av Tjørvågelva, eit sjøareal på om lag 35 da og 33 da landareal.

Kor vidt tiltaket vil ha følgjer for fredningsområdet i Tjørvågosen overlet ein til Fylkesmannen å vurdere. Det er sjølvstakt viktig at tiltaket er foreinleg med bestemmelsane for Tjørvågosen naturreservat og dei ressursane som er representerte der.

Det er ingen endringar i arealbruken sidan første høyringsrunde i 2005. Kommunen har såleis ingen nye merknadar til søknad om kraftverk.

Ny biologisk mangfald-rapport:

Ny rapport knytt til biologisk mangfald, utarbeidd av Alv Ottar Folkestad, konkluderer med at tiltaket ikkje vil ha negative konsekvensar for raudlista artar eller ansvarsartar, vilt, naturtypar/vegetasjonstypar eller ferskvassnatur. Tiltaket vil heller ikkje få særleg merkbar, negativ verknad på biologisk mangfald verken i regionen eller i influensområdet.

Kommunen har ingen merknadar til ny biologisk mangfald-rapport.

Vurdering og konklusjon:

Kommunen har ingen merknadar til søknad om regulering av Tjervaag kraftverk.

Med helsing

Jarl Martin Møller
Kommunalsjef samfunnsutvikling

Ole Magne Rotevatn
Avdelingsleiar utvikling / sakshandsamar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE
NATURVERNFORBUNDET I MØRE OG
ROMSDAL

Postboks 2520
Postboks 2500
c/o Øystein Folden Rasta 4

6404 MOLDE
6404 MOLDE
6630 TINGVOLL

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal

Tingvoll, 27. august 2017

NVE

FRÅSEGN - TJØRVÅG KRAFTVERK - HERØY

Viser til dykkar ref. 200702975-22

Naturvernforbundet har uttalt seg til prosjektet i denne elva også tidlegare, den 26.9.2005.

Sidan den gongen er naturmangfaldlova komen i 2009, der sumverknader har ein eigen paragraf 10. Dette var sentralt i vår fråsegn i 2005. Sumverknaden har ikkje blitt mindre sentral, og vurdering av dette er no blitt lovpålagt.

Vi sa i vår fråsegn i 2005:

Kommunen har truleg 4 vassdrag i aktuell storleik som kan vere mogleg å bygge ut. Dei undersøkingane som er gjort seier oss at det kan vere Tjørågelva som er mest verdifull av desse, men det er det uråd å vite noko om før dei andre vassdraga er undersøkt i nokon grad. Som ein friviljug organisasjon som aldri tener ei krone på at det blir bygd eit minikraftverk, kan det umogleg vere vårt ansvar å finne ut noko om dette. Men det er forferdeleg gale om det ikkje er nokon sitt ansvar. Kven sitt ansvar er det? Vi vil varsle her og no at viss ingen tek ansvar for å finne dette ut, kjem vi til å klage på eit eventuelt løyve til dette minikraftverket så langt og lenge det går. Det er leit for søkjar å bli utsett for dette, men vi ser ikkje anna råd.

Sidan 2005 har det rent ein del vatn i havet, men det har ikkje blitt fleire bekkar/elver i Herøy, eller heile regionen for den del. Her er så få vassdrag i eit så stort område at sjølv vassdrag med ein heilt ordinær biologi kan vere den einaste av sitt slag i heile regionen. Då må ein ta omsyn til at undersøkingar ikkje seier alt om eit vassdrag, og at ein rett og slett må halde dei unna utbygging.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal
v/Øystein Folden, Rasta 4, 6630 TINGVOLL
Telefon 918 12 542 – epost moreogromsdal@naturvernforbundet.no – internett
www.naturvernforbundet.no/mr

I denne saka er det i alle fall tre andre store tema igjen som er vesentlege:

1. Fråføring av vatn frå vassdraget
2. Inngrep i form av røyrgate
3. Inngrep i form av veg

I tillegg er det fleire mindre tema, som dam, kraftstasjon, kabeltrase osv.

Fråføring av vatn

Fråføring av vatn har ofte litt diffuse verknader. I dette høvet er det interessant å vite om det er andre vassdrag av liknande type der ein ikkje får ein slik verknad. Noko slikt oversyn/vurdering finst ikkje i saken. Til slik konkret kunnskap finst, må ein legge til grunn at Tjørågelva er den einaste med denne typen natur på heile ytre søre Sunnmøre. Det er følgjeleg ikkje mogleg å gjere tilstrekkelege vurderingar etter naturmangfaldlova § 10 utan at ein får eit visst oversyn over vassdraga i området. Utan slik samla kunnskap må ein legge til grunn at tiltaket i form av fråføring av vatn kan endre all vassdragsnaturen av denne typen i denne regionen.

Veg- og røyrtrase

Den nye biologiske mangfaldrapporten gir oss ein del ny kunnskap om området langs Tjørågelva, i form av funn av artar som ikkje finst elles i området. Funna knytt til riksiget som Folkestad seier noko om i sin BM-rapport er i så måte spesielt interessante, då både vegframføring og røyrgatetrase kan påverke dette. Sig kan vere vanskelege å vite omfanget av. Såleis er det ei betydeleg sone rundt dette der ein må la vere å ha noko verksemd som røyrgate og veg.

Når det gjeld kartlegging av mose og lav er det skilnad på om dette blir gjort av spesialistar, av samvitsfulle biologar eller av amatørar. I dette tilfellet er det ein samvitsfull biolog som har vore ute. Det vil seie at det er ein viss usikkerheit om det kan vere noko som er oversett. Ein bør difor ta høgde for at det er noko uvisse knytt til lav og mose, særleg når ein kjenner til riksiget som er påvist.

Det blir sagt i revidert søknad i 2005 at vegtrase vil bli fastlagd i samarbeid med skogetaten. I planteskogen har nok ikkje dette så mykje å seie, men dette legg fort føringar også for areala ovanfor planteskogen. Når vegen ligg såpass nær biologiske verdiar som ikkje bør påverkast av nettopp vegtraseen, er dette eit vanskeleg prinsipp. I så fall må ein legge til grunn at tiltaket vil påverke naturverdiane i betydeleg grad.

Øvre del av røyrtraseen ligg elles over tregrensa i dette området. Inngrep vil dermed syne også på litt avstand.

Andre utbyggingsplanar knytt til vassdrag i området

Stemmedal kraftlag ser ut til å ha ein søknad i systemet. Desse sakene kan påverke kvarandre.

Biologiske verdiar nær tiltaksområdet

Det finst område med spesielle biologiske verdiar nær, men utanom det som blir direkte påverka av tiltaket. Sjølv om verdiane ikkje blir påverka, er det likevel viktig at desse områda tel med når det skal gjerast vedtak i denne saka. Når ein t.d. har verna strandenger i Tjørågosen naturreservat, har riksiget større verdi som urørt enn om det ikkje er andre slike verdiar i området.

Nonsvatnet

Det er opplyst i BM-rapporten at vatnet har vore regulert tidlegare. Viss det er tvil om det kan vere nokon gamal rett til regulering av vatnet, må NVE avklare no at vatnet ikkje kan regulerast.

Konklusjon

Manglande kunnskap om vassdragsnaturen i Herøy og på ytre, søre Sunnmøre gjer at ein må la vere å gjere inngrep som planlagt i denne saken. Utilstrekkeleg grunnlag for ei vurdering etter naturmangfaldlova, spesielt § 10, vil sannsynlegvis føre til klage frå Naturvernforbundet.

Med vennleg helsing

Øystein Folden
leiar

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

200702975 - 26
K1/ENBE

I 12

Herøy kommune.
Tjørnvåg kraftverk - Geir Tjervåg. Ny rapport om biologisk mangfold.
Fråsegn til avgrensa høyring.

Bakgrunn

Tjørnvåg kraftverk vil utnytte fallet i Tjørnvåg elva frå kotehøgde 250 ned til eit kraftverk på kote 10. Opphavleg vart det også søkt om overføring av vatn frå kote 260 til inntak på kote 250 i ein 100 m lukka kanal. Etter det vi forstår er ikkje bekkeoverføring lenger aktuelt.

Fylkesmannen kom første gang med fråsegn til dette prosjektet i brev av 22.05.2006. Vi var også med på sluttsynfaring i oktober 2010.

I 2013 bad NVE om ei tilleggsfråsegn til søknaden fordi uttalen i 2006 kom før naturmangfaldlova trådte i kraft. I vårt brev av 05.12.2013 rådde vi til at det vart gjennomført ei tilleggsutgreiing av biologisk mangfold. Vi la til grunn at inntaket blir nedanfor Nonsvatnet og at utløpet blir ovanfor Tjørnvågosen. For desse to områda vurderte vi det slik at kunnskapsgrunnlaget er godt nok. Rapporten gav også eit godt kunnskapsgrunnlag om fuglelivet i utbyggingsområdet, men det var sider ved kunnskapsgrunnlaget om vegetasjon og botanikk som ikkje var slik som vi kunne ønskje.

Vi ønskja at ein ny rapport må avklare om det finst viktige naturtypar og eventuelle raudlisteartar i utbyggingsområdet, og i tilfellet kva grad tiltaket vil ha konsekvensar for desse. Vi bad om at det må leggast særleg vekt på mosar i fuktige habitat og om delar av vassdraget stetter dei faglege kriteria for naturtypane fossesprøytsoner eller bekkekløfter. Vidare bad vi om ei avklaring om myra som røyrleidninga går over kjem inn under naturtypen oseanisk nedbørsmyr med utforminga terrengdekkande myr, og som eventuelt bør avgrensast på eit kart.

Det er no utarbeidd ei tilleggsutgreiing som er sendt på avgrensa høyring.

Merknader

Rapporten følgjer malen gitt i rettleiar 3/09 frå NVE/DN. Start- og slutt punkt for synfaringa er koordinatfesta, men vi saknar eit kart over synfaringruta. Vidare kunne også fotostandpunkt vore vist på eit kart.

Når det gjeld botaniske verdiar inneheld rapporten ei god oversikt over karplantar i området. For mosar og lav går det fram at det er lagt vekt på å identifisere artar som er sårbare for miljøendringar, indikatorartar for naturtypar og artar knytt til fossemiljøet som utbygginga vil kunne påverke. Det blir konkludert at: *«alle artar som er identifiserte, har stor utbreiing, må karakteriserast som vanlege eller relativt vanlege, og er ikkje knytte til fossejuv og fosseenger»*. Det er mogleg dette er realiteten. Vi kan likevel ikkje sjå at det er lagt fram noko oversikt over kva for artar som er funne/artsbestemt og dermed stadfestar dette.

Rapporten viser til ei svært interessant registrering av kjeldesamfunn. Denne burde vore kartlagt og verdsett i samsvar med DN-handbok 13. Det blir elles ikkje nemnt at dette er ein truga naturtype før i tabell 1 – verdisetjing, der det framgår at det er behov for klassifisering av kjeldelokaliteten. Vi viser her til norsk raudliste for naturtypar som omtalar fire ulike kjeldetypar. Lokaliteten er avgrensa på flyfoto. Den burde også vore vist på same kartgrunnlag som tiltaket for lettare å kunne vurdere konsekvensane ved nærføring av røyrgata. Det går fram av rapporten at røytrasé og veg er tenkt lagt berre 25-30 m nord for området. Røyntslene med slike anlegg er at dette fort kan bli nærare. Vi er derfor samd med rapporten at røytraséen må vurderast flyttast nordover. Så lenge det er usikkerheit om både verdi og konsekvensar vil vi også minne om naturmangfaldlova § 9 (føre-var-prinsippet).

Det går fram av rapporten at røytraséen går over eit område med terrengdekkande myr. Vi saknar her ei vurdering om dette myrområdet kjem inn under oseanisk nedbørmyr med utforminga terrengdekkande myr. Grunngevinga for dette er m.a. miljødirektoratets «Veileder for kartlegging, verdisetjing og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann», sist revidert i 2015. Her går det fram at langs kysten har intakte myrkompleks blitt sjeldne, og spesielt er det lite myr igjen i låglandet (særleg i nemoral til sørboreal vegetasjonssone). «Terrengdekkande myr og annen oseanisk nedbørmyr» vart vurdert som sterkt trua av Moen et al. (2001), og i norsk raudliste for naturtypar 2011 (Moen & Øien 2011a, b) vart «kystnedbørsmyr» vurdert som sårbar (VU). Fordi myrane i kystområda har vore i sterk tilbakegang er det hensiktsmessig å definere denne naturtypen breidt slik at dei intakte kystmyrane blir fanga opp.

Konklusjon

Merknadene over viser at det er knytt noko usikkerheit til registrering og verdsetting av deler av det biologiske mangfaldet. I kva grad dette vil ha direkte innverknad på konklusjonane i rapporten er vanskeleg å seie, men så lenge det er usikkerheit om både verdi og konsekvensar vil vi også minne om naturmangfaldlova § 9 (føre-var-prinsippet).

Med helsing

Jon Ivar Eikeland (e.f.)
fagsjef - plansamordning

Lars Kringstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Søre Sunnmøre Landbrukskontor

Landbrukskontor for kommunane

Herøy, Ulstein og Hareid

Geir Tjervåg
6070 Tjervåg

Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Vår dato: 14.06.2010
Vår ref.:

Saksbeh.: Jørn Agersborg
Telefon: 70086054

Uttale om eigdomsavgrensing for Gnr. 53 bnr 1

Søre Sunnmøre landbrukskontor har motteke munnleg spurnad frå Geir Tjervåg om å gi ein omtale av eigdomsgrenser for eigedomen Gnr. 53, bnr. 1. Geir Tjervåg viser til planar for etablering av minikraftverk på eigedomen Gnr. 53, bnr. 1 som grunnlag for å be om uttala.

Søre Sunnmøre landbrukskontor vil opplyse om følgjande i samband med uttala:

- Søre Sunnmøre landbrukskontor har ikkje oversikt over, eller mynde til å avgjere spørsmål om rettigheter. Uttala kan difor ikkje nyttas som grunnlag for å avgjere eigdomsforhold eller rettigheter.
- Uttala er gjeve på grunnlag av informasjon frå utskrift "gårdskart på nett" (<http://gardskart.skogoglandskap.no>) eigd av Skog og landskap. Søre Sunnmøre landbrukskontor tek ikkje ansvar for feil og manglar i kartbasen til Skog og landskap.

Eigedomen Gnr. 53 bnr. 1 har eit totalt areal på 798,6 dekar. Av dette er 28,9 dekar fulldyrka jord, 251,6 dekar produktiv skog, 499,1 dekar anna markslag og 19,0 dekar klassifisert som anna areal.

Eigedomen Gnr. 53 bnr. 1 grenser til følgjande eigedomar etter informasjon frå Skog og landskap:

- mot høgjellet (vest) Gnr. 53, bnr. 9, grensa ligg i omtrent 310 meters høgd over havet
- mot nord Gnr. 53, bnr. 10, grensa strekk seg frå omtrent 310 meters høgd over havet til 90 – 95 meters høgd over havet
- mot vest i høgda 90 – 95 meter over havet mot eigedomane Gnr 53, bnr. 4/ 11/ 3/ 12 og 8.
- mot nord vidare frå 90 – 95 meters høgd ned til omtrent 10 meter over havet mot eigedomen Gnr. 53, bnr. 8.
- mot nord frå omtrent 10 meters ned til fjørehøgd mot eigedomen Gnr. 53, bnr. 7
- mot sydaust i fjørehøgd til omtrent 20 meters høgd mot eigedomane Gnr. 53, bnr. 88/ 36/ 53 og 94
- mot sydaust og nordaust i høgda omtrent 20 meter over havet til omtrent 85 meter over havet mot eigedomen Gnr. 53, bnr. 39.
- mot sydaust Gnr. 53, bnr. 7 i høgda 65 meter over havet til 310 meter over havet (møter grense til Gnr. 53, bnr. 9 omalt i første punkt)

Mvh

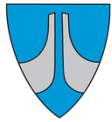

Jørn Agersborg

Kopi:

Eigar av følgjande eigedomar:

Gnr. 53/ 8

Gnr. 53/7

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OMR	Arkivsaknr:	2018/246
		Arkiv:	

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
38/18	Formannskapet	27.02.2018

OPPSTART PÅ FERJEFRI E-39 ÅLESUND - MOLDE (MØREAKSEN)

Tilråding:

Formannskapet i Herøy sluttar seg til høyringsbrevet som Sunnmøre Regionråd har skrive på vegne av medlemskommunane om oppstart av ferjefri E-39 mellom Ålesund og Molde.

Særutskrift:
Sunnmøre Regionråd

Vedlegg

1 Oppstart på ferjefri E-39 Ålesund - Molde Møreaksen (2)

Samandrag av saka:

Sunnmøre regionråd har på vegne av sine 19 medlemskommunar skrive eit høyringsbrev om oppstart av ferjefri E-39 mellom Ålesund og Molde.

Rådmannen rår til at Formannskapet støttar høyringsbrevet.

Saksopplysningar:

Sunnmøre Regionråd handsama i styremøte den 02.02.2018 sak om oppstart på ferjefri E-39 mellom Ålesund og Molde, via Møreaksen.

Stortinget har vedtatt at anleggsarbeidet på fjordkryssing via Møreaksen skal starte opp i første seksårsperiode av 2018 – 2024.

Sunnmøre Regionråd er einige om at det er viktig å oppnå denne muligheita som Stortinget har gitt, for å sikre vekst i næringslivet, utvikling og konkurransekraft i regionen og for å koble saman arbeidsmarknadane i regionen.

Når det gjeld val av trase Digernes – Vik vil Sunnmøre Regionråd tilrå alternativ K2, 1. B som ny trase for ny E-39 mellom Digernes og Vik.

Sunnmøre Regionråd krev at oppstart av E 39 skjer samtidig på begge sider av Romsdalsfjorden.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår til at Formannskapet støttar høyringsbrevet som Sunnmøre Regionråd har sendt ut.

Fosnavåg, 18.02.2018

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ole Magne Rotevatn

Oppstart på ferjefri E-39 mellom Ålesund og Molde, via Møreaksen

Sunnmøre Regionråd består av 19 medlemskommunar, og er det største regionrådet i landet i flest antal medlemskommunar.

Giske kommune
Hareid kommune
Norddal kommune
Sandøy kommune
Sande kommune
Stordal kommune
Sula kommune
Sykkylven kommune
Ulstein kommune
Ørskog kommune
Ørsta kommune
Skodje kommune
Ålesund kommune
Stranda kommune
Vanylven kommune
Haram kommune
Herøy Kommune
Vestnes kommune
Volda kommune

Sunnmøre Regionråd handsama i sitt styremøte den 02.02.2018 saka om oppstart på ferjefri E-39 mellom Ålesund og Molde, via Møreaksen.

Stortinget har vedtatt at anleggsarbeidet på fjordkryssing via Møreaksen skal starte opp i første seksårsperiode av 2018 – 2024.

Sunnmøre Regionråd er einige om at det er viktig å oppnå denne muligheita som Stortinget har gitt, for å sikre vekst i næringslivet, utvikling og konkuransekraft i regionen. Og for å koble saman arbeidsmarknadane i regionen.

Når det gjeld val av trase Digernes – Vik vil Sunnmøre Regionråd tilrå alternativ K2, 1. B som ny trase for ny E-39 mellom Digernes og Vik.

Sunnmøre Regionråd krev at oppstart av E 39 skjer samtidig på begge sider av Romsdalsfjorden.

Jan Ove Tryggestad

.....

Jan Kåre Aurdal

.....

Referatsaker

RS 3/18 Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og Romsdal 8. februar 2018
Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og Romsdal 8. februar 2018
12.02.2018 00:00:00 KS Møre og Romsdal

KS

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@ssikt.no]
Sendt: 13.02.2018 11:52:58
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og Romsdal 8. februar 2018

Fra: May-Ann Bruun [<mailto:May-Ann.Bruun@ks.no>]
Sendt: 12. februar 2018 11:56
Til: May-Ann Bruun
Emne: Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og Romsdal 8. februar 2018

Til
Kommunane i Møre og Romsdal
Møre og Romsdal fylkeskommune
Valde utsendingar til fylkesmøte i KS Møre og Romsdal
Fylkesstyret for KS Møre og Romsdal

Protokoll frå fylkesmøte i KS Møre og Romsdal den 8. februar 2018, er publisert her:
<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/KS/Meetings/Details/442868> .

Med venleg helsing
May-Ann Bruun
rådgjevar KS Møre og Romsdal
adviser

Epost Email: may-ann.bruun@ks.no
Telefon Phone: (+47) 24 13 26 00
Mobil Cellular: (+47) 907 39 870
<http://www.ks.no>

KOMMUNESEKTOREN SIN ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities